

Politisk-Økonomisk beretning 2026

27. april 2026

I henhold til Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber fremlægger Naalakkersuisut på Inatsisartuts forårssamling en årlig beretning om landets økonomi, herunder udviklingen i det offentlige udgifter og indtægter.

Denne beretning vil både beskrive og analysere økonomi- og aktivitetsudviklingen på centrale udgifts- og indtægtsområder og beskrive overordnede pejlemærker for Naalakkersuisuts politik med særlig fokus på økonomiske udsigter og på aktuelle og planlagt strukturelle reformtiltag med henblik på at forbedre den økonomiske holdbarhed samt arbejdet med forberedelsen af forslaget til finanslov for 2027.

Beretningen skal herigennem bidrage til at øge informationen om Grønlands Selvstyres økonomi og danne grundlag for en kvalificeret debat om den økonomiske udvikling i såvel Selvstyret og den øvrige offentlige sektor som Grønland i helhed.

Forord

Grønland står et vigtigt sted i sin udvikling. Vi har som samfund vist styrke og robusthed gennem en årrække præget af internationale kriser og uro. Men vi må samtidig konstatere, at usikkerheden omkring den økonomiske udvikling er blevet langt større. Den internationale situation er mere uforudsigelig, og det risikerer også at få konsekvenser her i landet gennem højere priser, større pres på forsyning, stigende omkostninger og mere usikre vilkår for handel og investeringer. Derfor er der behov for en fast og ansvarlig økonomisk kurs og for politiske prioriteringer, der både er ansvarlige her og nu, men også holdbare på længere sigt.

Politisk-Økonomisk Beretning 2026 gør status over den aktuelle økonomiske situation og peger samtidig fremad. Beretningen viser, at vort land rummer betydelige muligheder. Der er potentiale for at styrke og udvikle erhverv som fiskeri, turisme, råstofudvinding, energi og andre nye aktiviteter, som kan skabe vækst, arbejdspladser og et bredere økonomisk fundament. Samtidig viser beretningen, at vi fortsat står med grundlæggende strukturelle udfordringer, som kalder på handling. Det gælder blandt andet mangel på arbejdskraft, store regionale forskelle, et stigende demografisk pres og voksende udgifter på centrale velfærdsområder.

Naalakkersuisut lægger derfor vægt på, at økonomisk politik ikke alene handler om at få de offentlige budgetter til at hænge sammen fra år til år. Den handler også om at tage ansvar for den langsigtede udvikling af samfundet. Vi skal styrke grundlaget for en mere holdbar økonomi. Det kræver både, at der er bedre balance mellem indtægter og udgifter i takt med de demografiske ændringer, og stiller krav om, at de offentlige midler bruges med større fokus på virkning, kvalitet og prioritering. Det skal blandt andet ske gennem reformer og initiativer, som ikke altid giver resultater fra den ene dag til den anden, men som er helt nødvendige, hvis vi også i fremtiden skal kunne sikre et velfærdssamfund med handlefrihed.

Det er Naalakkersuisuts mål, at den økonomiske udvikling skal komme borgere i hele landet til gode. En mere holdbar udvikling skal ikke kun kunne aflæses i nøgletal, men også mærkes i hverdagen. Det handler om bedre muligheder for uddannelse og arbejde, om mere robuste lokalsamfund, om bedre styring af de fælles ressourcer og om at skabe rammer for udvikling, som både er socialt og økonomisk bæredygtig. Det handler også om at sikre, at investeringer og reformer gennemføres med blik for hele landet og med respekt for de forskellige vilkår, der gør sig gældende på tværs af byer og bygder.

Personskattereformen, der trådte i kraft i 2025, er et konkret eksempel på en reform, der både understøtter beskæftigelse og bidrager til en mere lige indkomstfordeling. Naalakkersuisut har gennemført en evaluering heraf i 2026. Den viser, at reformen har øget den disponible indkomst for hovedparten af skatteyderne, særligt for personer i beskæftigelse med lave og mellemste indkomster. Eksempelvis har et beskæftiget, ufaglært SIK-par med en husstandsindkomst på under 500.000 kr. med skattereformen fået øget sin disponible årsindkomst med lidt over 30.000 kr. Det svarer til omkring 2.700 kr. om måneden. Det understreger betydningen af reformer, der styrker tilskyndelsen til arbejde og samtidig kommer bredt ud i samfundet.

Vi står ikke uden udfordringer, men bestemt heller ikke uden muligheder. Grønland har styrker, ressourcer og et betydeligt potentiale, som vi skal vide at udnytte klogt. Det forpligter os derfor til at tænke langsigtet, handle ansvarligt og gennemføre de nødvendige forandringer, så vi kan skabe et mere bæredygtigt og mere selv bærende samfund.

Med denne beretning ønsker Naalakkersuisut at bidrage til et oplyst grundlag for den videre politiske debat om landets økonomi og de prioriteringer, som vil være nødvendige i de kommende år.

Jeg ønsker alle god læselyst.

Aqqaluaq B. Egede
Naalakkersuisoq for Finanser

Indhold

Forord	3
1 Den aktuelle situation.....	6
1.1 Økonomisk Råds formandskabs vurdering af den økonomiske situation	6
1.2 Status for arbejdsmarkedet samt uddannelsesadfærd for unge mellem 16 og 25 år	7
1.3 Inflationsudviklingen	9
1.4 Udviklingen i udenrigshandlen.....	11
1.5 Udviklingen i fiskeriet.....	11
1.6 Øvrige erhvervsområder	16
1.7 Udgiftsudviklingen i den offentlige sektor.....	22
2 De offentlige finanser	25
2.1 Landskassens regnskab for 2025	25
2.2 Ressourcerenteafgifter og andre direkte afgifter fra erhvervmæssig aktivitet.....	28
2.3 Restancer.....	30
2.4 Kommunernes regnskaber for 2025 (forventede tal) og budgetter for 2026	31
3 Centrale sammenhænge i den økonomiske politik	33
3.1 Naalakkersuisuts økonomiske politik.....	33
3.3 Makroøkonomiske mellemfristede udsigter	34
3.3.1 Forventet vækst og inflationsprofil	34
3.3.2 Demografisk udvikling og betydning for arbejdsmarkeds- og ældreområdet.....	34
3.3.3 Fremtidige udgifter ifm. pensionister ved status quo.....	35
3.3.4 Effekter af udenlandsk arbejdskraft på det grønlandske arbejdsmarked.....	36
3.4 Mellemfristede fremskrivninger for udviklingen i de offentlige finanser	39
3.4.1 Gældsudviklingen	40
3.5 Finansloven for 2026 og forberedelsen af FFL 2027	43
4 Fokusområder.....	46
4.1 Rammeaftale med den danske regering	46
4.2 Opfølgning på arbejdsprogram for Holdbarheds- og Vækstplan 2	46
4.3 Uddannelsesområdet	47
4.4 Udvikling af en mere diversificeret erhvervsstruktur.....	48
4.4.1 Forberedelse af en national investeringsstrategi.....	48
4.4.2 Erhvervsskattereform.....	49
4.4.3 Turismeerhvervet som et bærende erhverv	49

4.4.4	Udvikling af mineralsektoren.....	50
4.4.5	Udnyttelse af vandkraftpotentialer til industriformål	51
4.4.6	Carbon Capture and Storage (CCS)	51
4.5	Fremtidssikring af den offentlige sektor.....	51
4.5.1	Reform af den offentlige sektor.....	52
4.5.2	Bedre økonomistyring	52
4.5.3	Særligt om sundhedsområdet.....	52
4.5.4	Særligt om handicapområdet.....	53
4.5.5	Særligt om anbringelser af børn og unge uden for hjemmet	54
4.6	Reformtiltag ift. det samlede pensionssystem målrettet ældre borgere	54
4.7	Genskabelse af økonomisk balance på energi- og boligområdet	55
4.8	Beredskabsforhold, mv.	56
5	Mål og indikatorer	58
	Brug af mål og indikatorer	58
	Tværgående mål og indikatorer	60
	Mål og indikatorer for uddannelse	63
	Mål og indikatorer for den offentlige sektor	66
	Mål og indikatorer for selvforsørgelse	68
	Mål og indikatorer i øvrigt.....	70
	Liste over figurer og tabeller	73

1 Den aktuelle situation

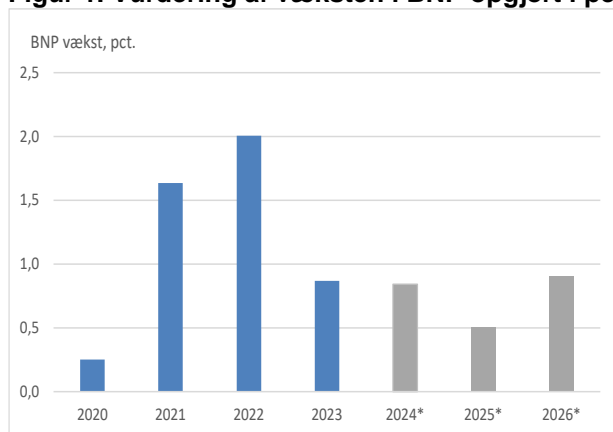
Dette afsnit sammenfatter overordnet Grønlands økonomi og belyser den økonomiske situation på en række centrale områder, herunder vækst, inflation, demografi, arbejdsmarked og erhvervsforhold. Overordnet har grønlandsk økonomi vist sig forholdsvis robust gennem de seneste års internationale uro. Usikkerheden om udviklingen er imidlertid steget siden Økonomisk Råds vurdering fra januar 2026.

Internationalt er situationen nu præget af vedvarende geopolitiske spændinger, handelskonflikter og højere energipriser. De nyeste internationale vurderinger peger fortsat på moderat vækst, men også på et tydeligt risikobillede, hvis konflikten i Mellemøsten bliver mere langvarig eller i højere grad forstyrrer energi- og transportmarkederne. For Grønland vurderes de vigtigste potentielle kilder til negativ økonomisk påvirkning at være importeret inflation, højere fragt- og byggeomkostninger, forhøjede renter og dermed højere finansieringsomkostninger samt mulige virkninger på eksport og investeringsaktivitet.

1.1 Økonomisk Råds formandskabs vurdering af den økonomiske situation

Formandskabet for Økonomisk Råd vurderede i januar 2026, at der var beskedent fremgang i den grønlandske økonomi i 2025 med en skønnet vækst i BNP på omkring ½ pct., og at BNP ville vokse med knap 1 pct. i 2026, jf. Figur 1.

Figur 1. Vurdering af væksten i BNP opgjort i perioden 2020-2026.

Note: I Figur 1 er væksten opgjort i 2010-priser, kædede værdier¹. Data for 2018-2023 er endelige nationalregnskabstal, og 2024-2026 er baseret på Økonomisk Råds opdaterede konjunkturvurdering fra januar 2026.

Kilde: Grønlands Statistik og Økonomisk Råd, januar 2026.

Denne vurdering kan fortsat anvendes som et officielt udgangspunkt, men den er nu behæftet med større usikkerhed end normalt.

Nationalbanken og ECB vurderer i deres martsfremskrivninger, at krigen i Mellemøsten løfter energipriserne, dæmper væksten og øger usikkerheden om inflation og renter. I et basisforløb forventes ikke et nyt inflations- og vækstforløb som i 2022 efter Ruslands invasion af Ukraine, men risikobilledet er tydeligt forværret.

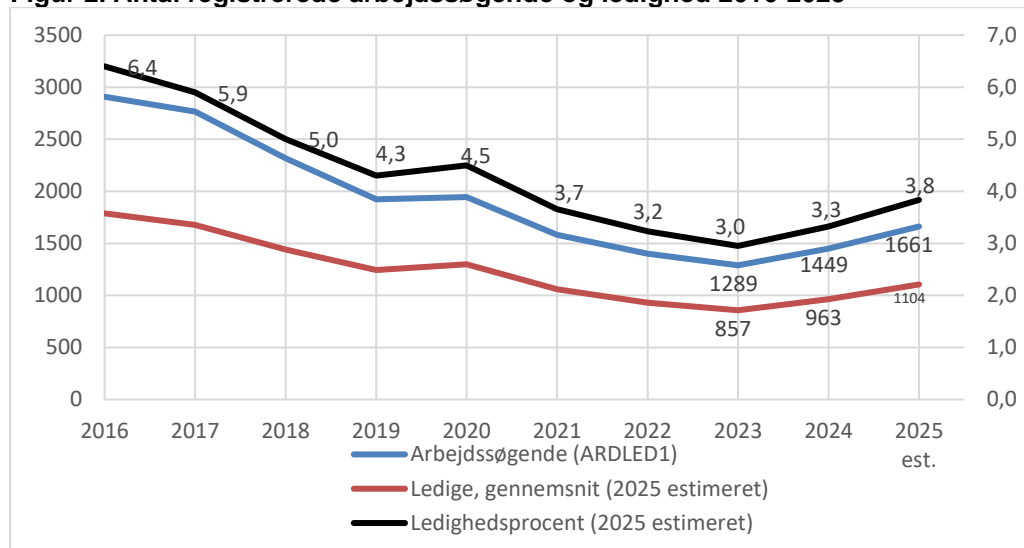
For Grønland peger det i retning af et blandet billede. Højere energi- og transportomkostninger kan dæmpe aktiviteten og øge virksomhedernes omkostninger, men der er ikke på nuværende tidspunkt belæg for at konkludere, at der er indtrådt et bredt økonomisk tilbageslag. De foreløbige eksporttal for fiskeprodukter viste således en stigning i eksportværdien på 28,3 pct. i januar-februar 2026 i forhold til samme periode året før. Udviklingen i de kommende kvartaler vil i høj grad afhænge af forløbet for energipriser, fragtomkostninger og efterspørgslen på de vigtigste eksportmarkeder.

¹ Kædede priser er i praksis faste priser, hvilket vil sige priser, der er korrigeret for inflation.

1.2 Status for arbejdsmarkedet samt uddannelsesadfærd for unge mellem 16 og 25 år

Et fortsat stærkt arbejdsmarked illustreres af, at antallet af registrerede arbejdssøgende fortsat er ganske lavt samlet set. Der var en stigning i antallet arbejdssøgende og dermed også en stigning i antallet af ledige fra 2023 til 2025, når man ser på årgennemsnittene., jf. også Figur 2.

Figur 2. Antal registrerede arbejdssøgende og ledighed 2016-2025

Kilde: Grønlands Statistik.

Anm.: Antal ledige og ledighedsprocent i 2025 er egne estimater og derfor forbundet med usikkerhed.

I januar 2026 blev 1.885 personer i alt registreret som arbejdssøgende. Dette udgør samlet set et fald på 274 arbejdssøgende personer i forhold til samme måned året før.

Faldet i antallet af arbejdssøgende fra januar 2025 til januar 2026 var størst i Nuuk, Ilulissat, Narsaq, Upernavik og Uummannaq, mens der til gengæld var en stigning i Sisimiut og Tasiilaq.

Der er således fortsat store regionale forskelle på arbejdsmarkedssituationen, jf. også Tabel 3.

Tabel 1. Antallet og andel af registrerede arbejdssøgende de største byer og resten af landet, opgjort januar 2026

	Antallet af registrerede arbejdssøgende	Antal borgere i aldersgruppe 17-64 år	Registrerede arbejdssøgende i % af alle i aldersgruppen 17-64 år
	Opgjort januar 2026	Opgjort januar 2026	
Nuuk, Sisimiut og Ilulissat (byer)	635	22.113	2,9 pct.
Resten af landet (byer og bygder, mv.)	1.250	15.626	8,0 pct.
I alt	1.885	37.739	5,0 pct.

Kilde: Grønlands Statistik (tabel BEXSTC og tabel ARXLED1A).

Som det fremgår af Tabel 1 er der særligt i de største byer et relativt lavt antal registrerede arbejdssøgende i forhold til antallet af borgere i aldersgruppen 17 – 64 år.

I Tabel 2 er antallet arbejdssøgende i byer og bygder pr. køn, opgjort januar 2026. Tabel 2 viser også, at andelen af arbejdssøgende er højere blandt mænd end blandt kvinder i byerne, mens det modsatte er tilfældet i bygderne.

Tabel 2. Antallet arbejdssøgende i byer og bygder pr. køn, opgjort januar 2026

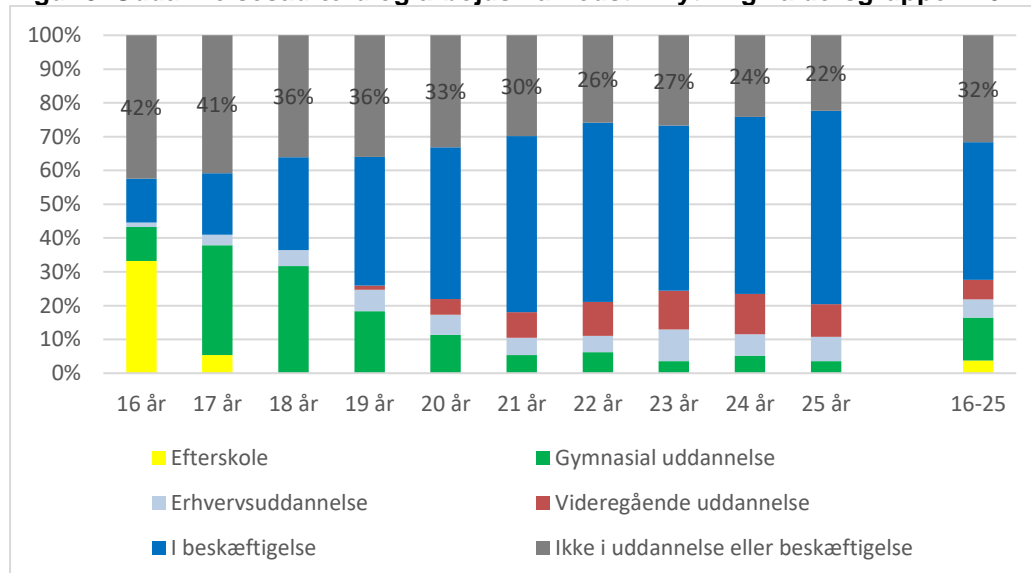
	Mænd	Kvinder	I alt	Andel arbejdssøgende mænd blandt 17-64-årige	Andel arbejdssøgende kvinder blandt 17-64-årige	Andel arbejdssøgende blandt 17-64-årige
Alle	1.069	816	1.885	5,4 pct.	4,6 pct.	5,0 pct.
Byer	861	583	1.444	4,9 pct.	3,6 pct.	4,3 pct.
Bygder, mv.	208	233	441	9,1 pct.	12,6 pct.	10,7 pct.

Kilde: Grønlands Statistik (tabel BEXSTC og tabel ARXLED1A).

Der er stadig mangel på arbejdskraft i flere sektorer og i en række større bosteder. Dette søges imødegået gennem import af arbejdskraft udefra, jf. også afsnit 3.3.4.

Arbejdsmarkedssituationen hænger tæt sammen med uddannelsesadfærden. Personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse har generelt en tættere og over tid længerevarende tilknytning til arbejdsmarkedet end personer uden. De har typisk også et højere og mere stabilt indkomstgrundlag.

Figur 3 viser, hvordan uddannelsesadfærden og arbejdsmarkedstilknytningen var i 2024 for unge i aldersgruppen 16 – 25 år.

Figur 3. Uddannelsesadfærd og arbejdsmarkedstilknytning i aldersgruppen 16 – 25 år i 2024

Kilde: Grønlands Statistik (tabel UDDUMG3).

Andelen af unge i aldersgruppen 16 – 25 år, der hverken var i uddannelse eller beskæftigelse i 2023, var (fortsat) uforholdsmæssige høj. For 16-årige var andelen på 42 pct., mens den for alle unge i aldersgruppen 16 – 25 år lå på 32 pct. Desuden illustrerer Figur 3, at andelen af unge, der påbegynder en erhvervsuddannelse hurtigt efter folkeskolen, er særdeles lav.

På flere områder inden for uddannelsesområdet ses betydelige statistiske forskelle mellem kvinder og mænd, herunder er uddannelsesvalg stærkt kønsopdelt. Dette er med til at skabe det meget kønsopdelte arbejdsmarked. Naalakkersuisut har for at kunne imødegå dette forhold igangsat et arbejde med implementering af Gender Budgeting som et muligt offentligt økonomisk styringsværktøj i de offentlige budgetter, i første omgang gennem et tværdepartementalt pilotprojekt på arbejdsmarkedsområdet. Gender Budgeting er en metode, som løbende anvendes til at afdække, om der er skjulte forhold, der skaber ulighed og skævhed i samfundet.

Pilotprojektets første fase er nu gennemført, hvor eksisterende forhold for uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet, samt nuværende mønstre og tendenser blandt mænd og kvinder er afdækket i en samlet baselinerapport. Resultatet heraf skal forelægges for Naalakkersuisut. Herefter vil det være

op til politisk beslutning at igangsætte eventuelle initiativer og tiltag for at imødekomme de udfordringer og potentialer, der er identificeret i baselinerapporten med henblik på at sikre ligestilling og lige adgang til muligheder i samfundet samt en stabil og kompetent arbejdskraft i fremtiden.

1.3 Inflationsudviklingen

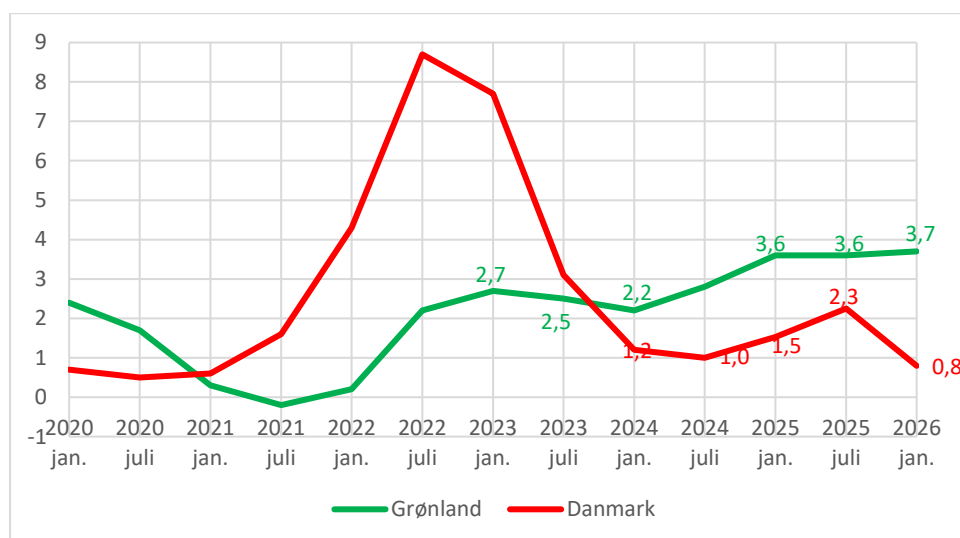
Grønlands Statistik offentliggjorde i marts 2026, at forbrugerpriserne steg 3,7 pct. fra januar 2025 til januar 2026. Stigningen var især drevet af boligudgifter og fødevarer, jf. Figur 4.

Prispresset i Grønland er dermed fortsat højt. Der har dog i det seneste opgjorte halvår været en faldende stigningstakt. Forbrugerpristallet steg 1,4 pct. i det seneste halvår (juli 2025-januar 2026), mens det i halvåret januar 2025 – juni 2025 steg med 2,3 pct.

Den aktuelle geopolitiske situation må især forventes at påvirke Grønland indirekte og med en vis forsinkelse via importerede varer og tjenester, herunder fødevarer, energi, fragt og andre input til produktion og byggeri.

Forbrugerprisindekset set over en årrække fremgår af Figur 4, som sammenligner med den tilsvarende danske udvikling.

Figur 4. Stigning i forbrugerprisindekset i forhold til samme periode året før (ændring i procent pr. løbende 12 måneder)

Kilder: Grønlands Statistik (tabel PRDPRISH) og Danmarks Statistik (tabel PRIS01).

Forbrugerprisindekset belyser udviklingen i de faktiske priser, som forbrugerne betaler for de varer og tjenesteydelser, der indgår i det private forbrug. Forbrugerprisindekset afspejler de samlede ændringer i forbrugerpriserne inklusive prisændringer forårsaget af ændrede afgifter og subsidier. Indekset er således både udtryk for markedsbestemte prisændringer og prispåvirkninger fra afgifter og subsidier.

Mens inflationen var højere i Danmark end her i landet fra og med juli 2021 til og med juli 2023, så var inflationen højere i Grønland end i Danmark fra og med januar 2024 til og med januar 2026.

Når inflationen i Grønland overstiger den danske, indebærer det samtidig en udhuling af bloktilskuddets reale værdi, idet bloktilskuddet reguleres med det danske pris- og lønreguleringstal. Forskellen mellem grønlandsk og dansk prisudvikling er derfor af væsentlig betydning for de offentlige finanser.

De internationale priser på råolie påvirker inflationen både i udlandet og her i landet. På baggrund af de seneste års prisstigninger kan det på sigt blive nødvendigt for KNI A/S at øge prisen på olie- og dieselprodukter. Dette vil i sig selv bidrage til et øget indenlandsk inflationspres. KNI har aktuelt indgået sikringer for kunder, der er omfattet af Servicekontrakten mellem Grønlands Selvstyre og KNIs Energidivision, som sikrer stabile priser på brændstoffer i Grønland i en årrække. Brændstofpriserne til

borgere i Grønland vil derfor ikke være påvirket af de store udsving der f.eks. opleves på verdensmarkedet i øjeblikket.

Grønland må derimod forventes at blive påvirket indirekte via importeret inflation på blandt andet fødevarer og andre importerede varer, herunder til brug på bygge- og anlægsområdet.

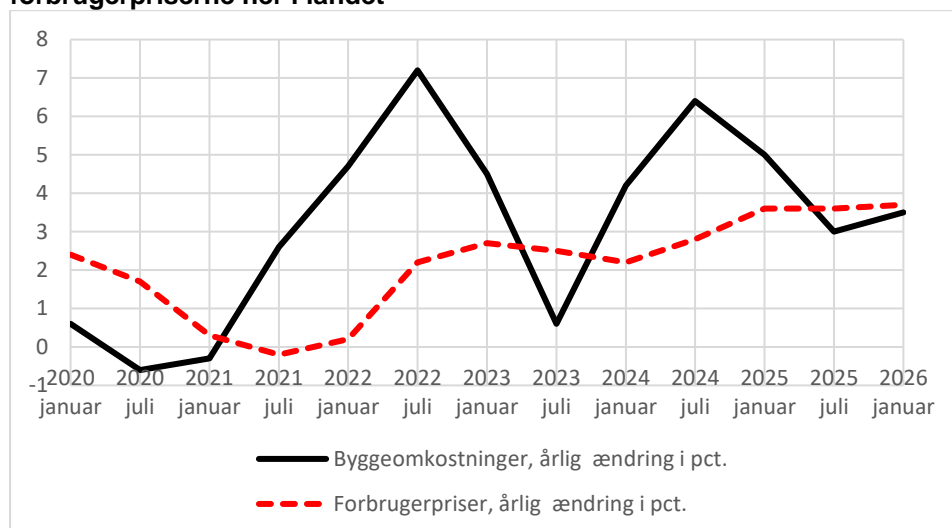
Prisudviklingen på bygge- og anlægsområdet

Landets byggepriser afhænger af situationen på verdensmarkedet, herunder de internationale energi- og fragtpriiser, samt de lokale stedlige faktorer. De stedlige faktorer medfører variationer i byggepriserne på tværs af landet, mens situationen på verdensmarkedet påvirker byggepriserne på tværs af landet.

Landets bygge- og anlægsbranche er relativt lille branche og med aktiviteter, der er spredt over store afstande. Dette har betydning for bygge- og anlægsprojekter i forhold til både tidsplaner og økonomi.

Det er særligt i landets mindre bosteder i konstruktionsopbygningen og valg af materialer vigtigt at tage hensyn til logistiske udfordringer og begrænsninger med hensyn til eksempelvis adgangsforhold, infrastruktur, og lokal kapacitet og adgang til kvalificeret arbejdskraft. Derfor må entreprenørerne typisk indregne ekstra omkostninger til transport af materiel og mandskab. Dette vil i sagens natur give en afledt effekt på kvadratmeterprisen for bygherren. Figur 5 illustrerer årlige ændringer i byggeomkostningerne i de senere år og den tilsvarende ændring i forbrugerpriserne.

Figur 5. Årlige ændringer i byggeomkostninger – sammenlignet med årlige ændringer i forbrugerpriserne her i landet

Kilde: Grønlands Statistik

Som det fremgår af Figur 5 var der efter en stor stigning i byggeomkostningsindekset fra 2023 til 2024 en afdæmpning i prisudviklingen fra juli 2024 til juli 2025. Fra januar 2025 til januar 2026 var stigningen i byggeomkostningerne på 3,5, mens forbrugerpriserne som helhed steg med 3,7 i de 12 måneder frem til januar 2026.

Entreprenør- og rådgiverbranchen melder om et varierende aktivitetsniveau på tværs af landet. Dette afspejler en forventet forskydning i markedet efter sidste års meldinger om lav aktivitet. Rådgiverbranchen oplever en højere aktivitet end sidste år, hvor flere projekter er under projektering. Omvendt forventer de større entreprenører et lavere aktivitetsniveau i den kommende tid. Samtidig rapporteres der flere steder i landet om høj aktivitet blandt mindre håndværksvirksomheder, hvor kapaciteten i perioder er fuldt udnyttet.

Markedssituationen varierer således både geografisk og mellem faggrupper i bygge- og anlægssektoren. I den kommende periode vil Selvstyret derfor se nærmere på mulighederne for at tilrettelægge udbuddene, herunder samle mindre opgaver i større udbudspakker, med henblik på at understøtte en mere stabil aktivitet i markedet.

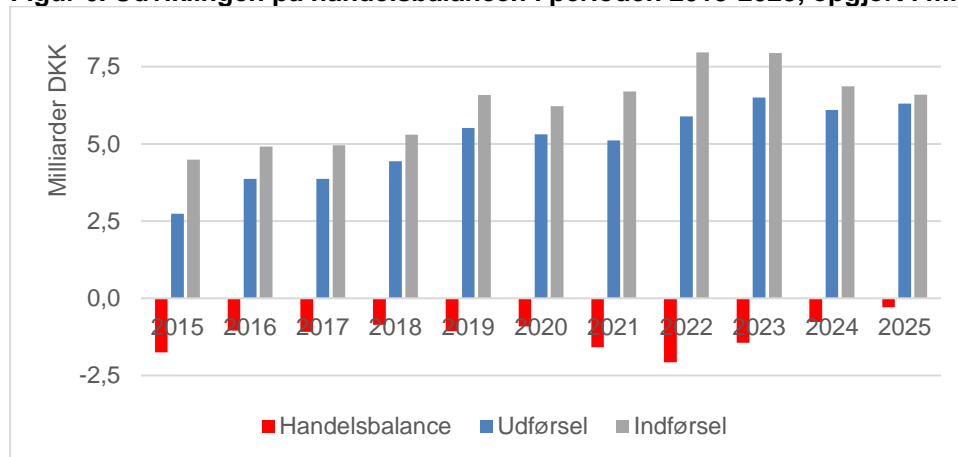
Der ses samtidig tegn på stigende usikkerhed omkring prisudviklingen på byggematerialer. Branchen peger på, at den geopolitiske situation – herunder øgede spændinger i Mellemøsten – allerede har medført markante prisstigninger på visse råvarer, herunder stål, hvor der internationalt rapporteres om stigninger på op mod 50 pct. Selvom stål kun indgår i begrænset omfang i dele i landets byggeri, vurderes udviklingen at kunne være en tidlig indikator for bredere prisstigninger på byggematerialer og transport.

Den fortsatte usikkerhed om forsyningskæder og energipriser kan dermed påvirke både økonomien og tidspunktet for gennemførelse af projekter. Selvstyret vil derfor have øget fokus på prisudviklingen og løbende vurdere behovet for tilpasninger i udbudsstrategi og budgetforudsætninger.

1.4 Udviklingen i udenrigshandlen

Data omkring udviklingen i udenrigshandelen viser, at der generelt er en ubalance på handelsbalancen opgjort som forskellen mellem den årlige import og eksport af varer, jf. Figur 6.

Figur 6. Udviklingen på handelsbalancen i perioden 2015-2025, opgjort i mia. kr.

Kilde Grønlands Statistik, (tabel IEXBALMND)

Grønland har stadig en ensidig vareeksport og efterspørger samtidig en bred vifte af varer til husholdninger, forretninger og institutioner. Eftersom størstedelen af eksporten består af fisk og skaldyr, er landet meget påvirkeligt af de internationale opkøbspriser og fangstmængder.

Tallene i Figur 6 i de enkelte år skal fortolkes med varsomhed, idet køb og salg af maskiner og transportmidler kan slå forholdsvis meget ud i enkelte år. Det samlede billede over den 10-årige periode ændres dog ikke af dette forhold. Underskuddet på handelsbalancen var mindre i 2025 end i nogen af de foregående 10 år, jf. Figur 6, men dog på ca. 292 mio. kr.

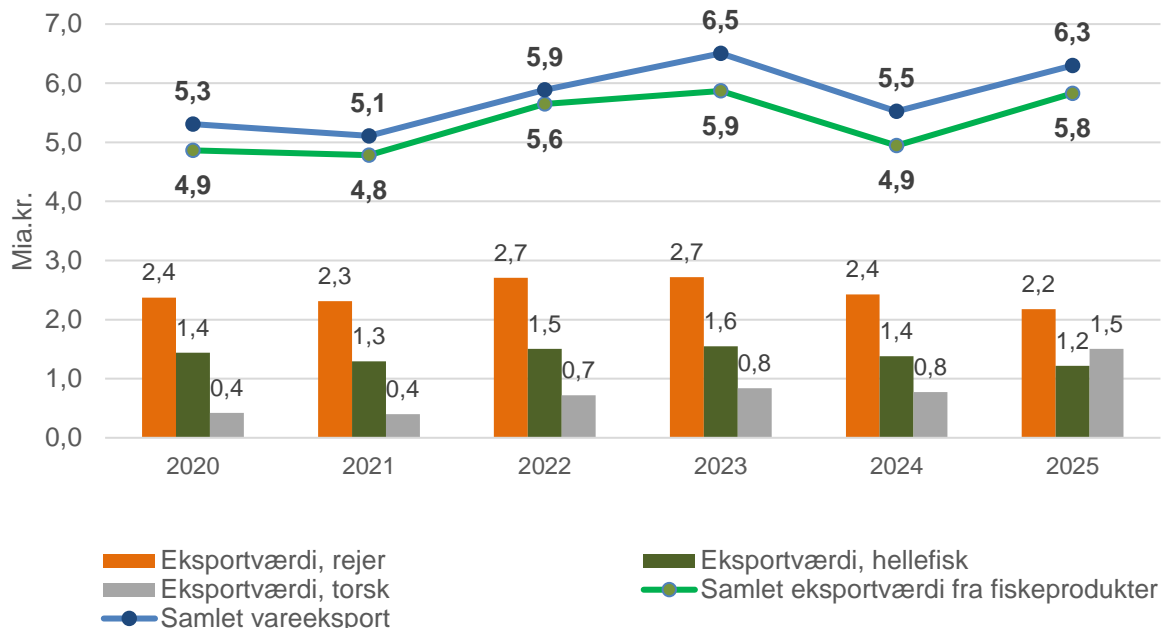
1.5 Udviklingen i fiskeriet

Fiskeriet er fortsat langt det vigtigste eksporterhverv og helt afgørende for både landets økonomi og aktivitetsniveauet i mange bosteder i samfundet.

Det seneste årti har generelt budt på en gunstig udvikling i økonomien i fiskeriet. Dette skyldes hovedsageligt en gunstig udvikling i salgspriserne.

Figur 7 viser udviklingen i den samlede værdi af vareeksport, samlet eksportværdi for fiskeprodukter samt eksportværdien af de tre vigtigste fiskearter rejer, hellefisk og torsk i perioden 2020-2025.

Figur 7. Udviklingen i eksportværdi fra fiskeprodukter, 2020 – 2025

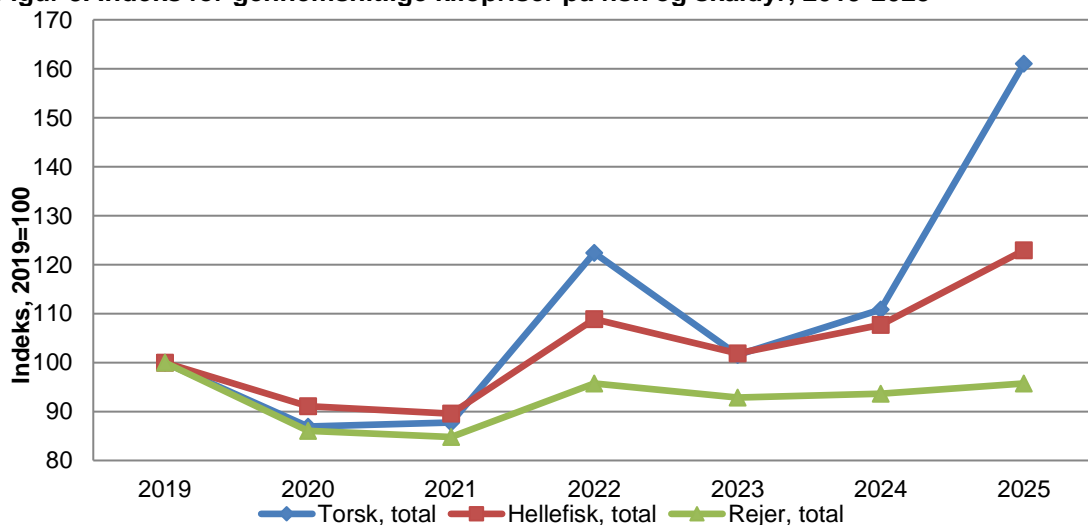
Kilde: Grønlands Statistik.

Størstedelen af fiskeeksporten stammer stadig fra eksport af rejer. I 2025 udgjorde eksporten af rejer omkring 37 pct. af den samlede eksportværdi fra fiskeprodukter, hvilket er et fald fra 49 pct. i 2024. Samlet set udgjorde eksporten af fiskeprodukter hele 92,5 pct. af den totale vareeksport i 2025.

Det fremgår af Figur 10, at den samlede eksportværdi fra fiskeprodukter er steget i perioden 2020 til 2023. Det skyldes både stigning i eksportmængder og eksportpriser. Eksportværdien fra fiskeprodukter for 2024 faldt til 4,9 mia. kr. svarende til et fald på omkring 16 pct. i forhold til 2023. Faldet skyldes hovedsageligt fald i eksportmængderne af både rejer, hellefisk og makrel. Eksportværdien i 2025 er steget til 5,8 mia. kr. som er en stigning på omkring 18 pct. i forhold til 2024. Stigningen i eksportpriserne på torsk og hellefisk samt højere eksportmængder af torsk og makrel har bidraget til højere eksportværdi trods fald i eksportmængder fra rejer og hellefisk.

Figur 8 illustrerer udviklingen i de samlede gennemsnitlige eksportpriser for rejer, hellefisk og torsk fra fabrikstrawlerne og landbaserede fiskefabrikker 2019-2025.

Figur 8. Indeks for gennemsnitlige kilopriser på fisk og skaldyr, 2019-2025

Kilde: Grønlands Statistik. Indeks: 2010=100.

Note: Figur 8 viser udviklingen i fiskerpriserne over tid opgjort som indeksspriser. Indekset "torsk total" er gennemsnit

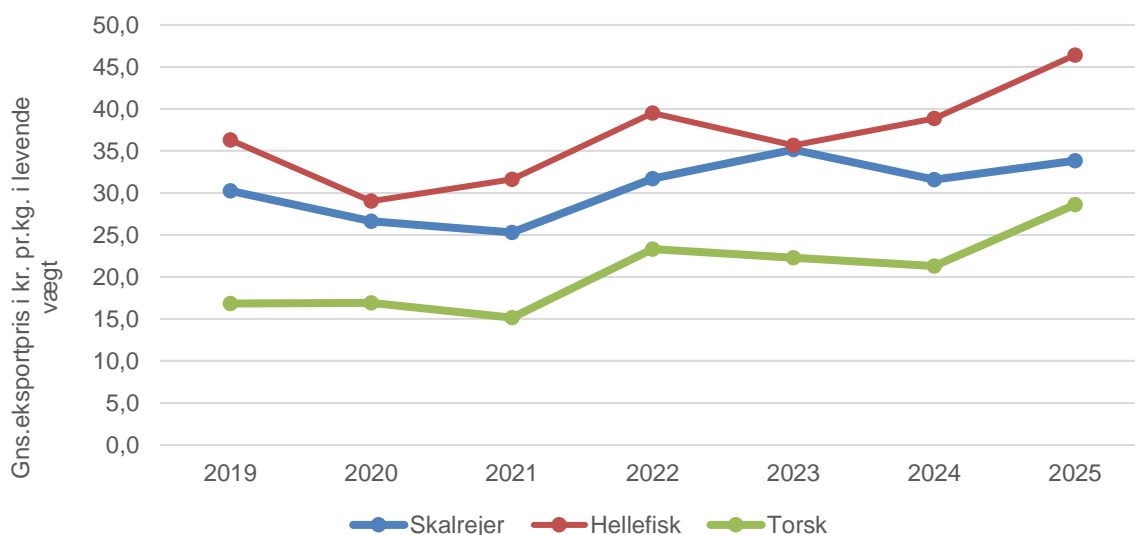
af priserne på produkterne hel torsk, torskefilet og saltet torsk. Indekset "hellefisk total" er gennemsnit af priserne på hel hellefisk, hellefiskefilet og andet hellefisk. Indekset for "rejer total" er gennemsnit af priserne på skalrejer og kogte & pillede rejer.

Figur 8 viser generelt en meget positiv udvikling i priserne på torsk og hellefisk siden 2019. Den gennemsnitlige eksportpris på torsk har uagtet udsving i prisen været stigende fra 2019 og nåede en rekordhøj pris i 2025, som var omkring 61 pct. højere end i 2019. Trods et fald i Covid-perioden 2020-2021 er gennemsnitsprisen på hellefisk steget med omkring 23 pct. i 2025 i forhold til 2019.

I perioden 2019-2021 har prisniveauet på rejer været i nedadgående retning. Rejeprisen steg med omkring 13 pct. i 2022 i forhold til 2021 og har været nogenlunde konstant siden. Rejeprisen er dog omkring 4 pct. lavere i 2025 i forhold til 2019.

Figur 9 illustrerer udviklingen i eksportpriser for rejer, hellefisk og torsk som produceres på fabrikstrawlerene til havs til direkte eksport 2019-2025.

Figur 9. Udvikling i gennemsnitlige eksportpriser på de tre vigtigste arter fra direkte fra eksport fabrikstrawlerene i kr. pr. kg., 2019-2025

Kilde: Skattestyrelsen.

Figur 9 viser at den gennemsnitlige eksportpris omregnet til levende vægt har steget for alle de tre vigtigste arter, skalrejer, hellefisk og torsk, som er produceret på fabrikstrawlerene til havs til direkte eksport. Den største gennemsnitlige stigning i eksportprisen har været på torsk på 11,8 kr. pr. kg. i 2025 i forhold til 2019. Hellefisk er i gennemsnit steget med 10,1 kr. pr. kg. og skalrejer med 3,6 kr.

Tabel 3 viser udviklingen i de samlede fangstmængder for de tre økonomisk vigtigste fiskearter i Grønland for perioden 2019-2025.

De samlede fangstmængder af torsk er steget i perioden 2020-2025. Fangstmængderne er steget med omkring 71 pct. i 2025 i forhold til 2020. Stigningen i torskefangsterne skyldes primært stigende kvoter i det havgående fiskeri. De samlede fangstmængder hellefisk har ligget nogenlunde konstant i perioden 2019-2023 på mellem 43.000-46.000 tons. Fangsterne er faldet i 2024 og 2025, hvilket primært skyldes lavere fangster i det kystnære fiskeri efter hellefisk, selvom kvoteniveauet har været stigende. Kvoterne for kystnært fiskeri efter torsk og hellefisk i Vestgrønland samt havgående kvote for torsk i Østgrønland har i en årrække været sat betydeligt over den maksimale anbefalede fangstmængde.

De samlede fangstmængder af rejer har været stigende i perioden 2019-2022, men så været faldende fra 2023, hvilket skyldes fald i rejekvoten i Vestgrønland. Rejekvoten er blevet reduceret fra 115.000 tons i 2022 til 75.000 tons i 2026 i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning.

Tabel 3. Fiskere og fartøjers fangst på grønlandske licenser, 2019-2025 (tons)

Tons	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Torsk, total	42.359	37.628	42.246	44.623	54.614	58.673	64.638
<i>Torsk, havgående</i>	22.006	19.315	28.285	29.175	31.531	31.229	38.806
<i>Torsk, kystnær</i>	20.354	18.313	13.961	15.448	23.083	27.444	25.832
Hellefisk, total	45.841	42.816	45.390	45.392	46.346	40.642	37.170
<i>Hellefisk, havgående</i>	15.819	15.032	16.146	16.612	17.069	15.597	15.512
<i>Hellefisk, kystnær</i>	30.022	27.784	29.244	28.780	29.277	25.046	21.658
Rejer, total	96.144	107.470	108.494	111.418	109.935	98.288	91.093
<i>Rejer, havgående</i>	51.526	57.891	61.205	63.060	62.724	50.542	
<i>Rejer, Kystnær</i>	44.618	49.578	47.289	48.358	47.210	47.746	

Kilde: Grønlands Fiskeri- og Jagtkontrol (GFJK).

Note: Fra 1. januar 2025 er rejekvoten tildelt det samlede rejefiskeri men ikke opdelt på havgående og kystnært fiskeri som tidligere.

Udvikling i den kystnære fiskerikapacitet

Udvikling i kystnær fiskerikapacitet

Det kystnære fiskeri omfatter hovedsageligt fiskeri efter rejer, hellefisk, torsk, krabber og stenbider. Fiskerierne efter hellefisk og torsk, som har stor betydning for lokalområderne, har de største antal licenshavere og fiskes udelukkende med mindre fartøjer eller joller.

Kystnært fiskeri efter hellefisk

Der er over perioden 2013-2024 fisket i gennemsnit omkring 27.300 tons hellefisk pr. år af den kystnære flåde i område 47², som består af små fartøjer og joller. Dette skal holdes op imod den videnskabelige rådgivning på ca. 18.200 tons i gennemsnit over samme periode. Historisk er kvoten blevet hævet i løbet af året når den var opfisket, hvorfor der i praksis ikke har været en egentlig begrænsende kvote for den kystnære flåde. Kvoterne har således haft begrænset betydning for fiskerimulighederne.

I 2012 blev der indført et individuelt omsætteligt kvotesystem (såkaldt IOK-system) i det kystnære fiskeri efter hellefisk med fartøjer over 6 meter, mens fiskeri med joller blev forsat forvaltet som olympisk fiskeri.

Fra 1. januar 2025 blev der indført et frivilligt IOK-system i det kystnære fiskeri i område 47 efter hellefisk med joller. Det betyder, at de jollefiskere, som ikke ønskede at gå over til IOK-system, kan fortsætte med at forblive i det segment, der forvaltes som et olympisk fiskeri. De kan dog selv vælge at overgå til IOK-system på et senere tidspunkt, men kun indtil der er 5% tilbage til det olympiske fiskeri. I det nye IOK-system er fartøjerne og jollerne slået sammen i et fælles forvaltningssystem.

Det er i alt 517 jollefiskere ud af 1.016, som i 2025 og 2026 har valgt at overgå til IOK-systemet. Dette svarer til omkring 51 pct. af alle jollefiskere i område 47 i 2026, mens en forholdsvis større andel af selve jollekvoten flyttes over til IOK-systemet, på baggrund af de enkelte fiskeres indsats de seneste fem år. I 2026 er der tildelt omkring 84 pct. af den samlede TAC for kystnær hellefisk i område 47 til det nye IOK-system og 16 pct. til den del, der har valgt at forsatte med at fiske i det såkaldte olympiske fiskerisystem.

² Område 47 omfatter forvaltningsområderne i Upernavik, Uummannaq og Diskobugten.

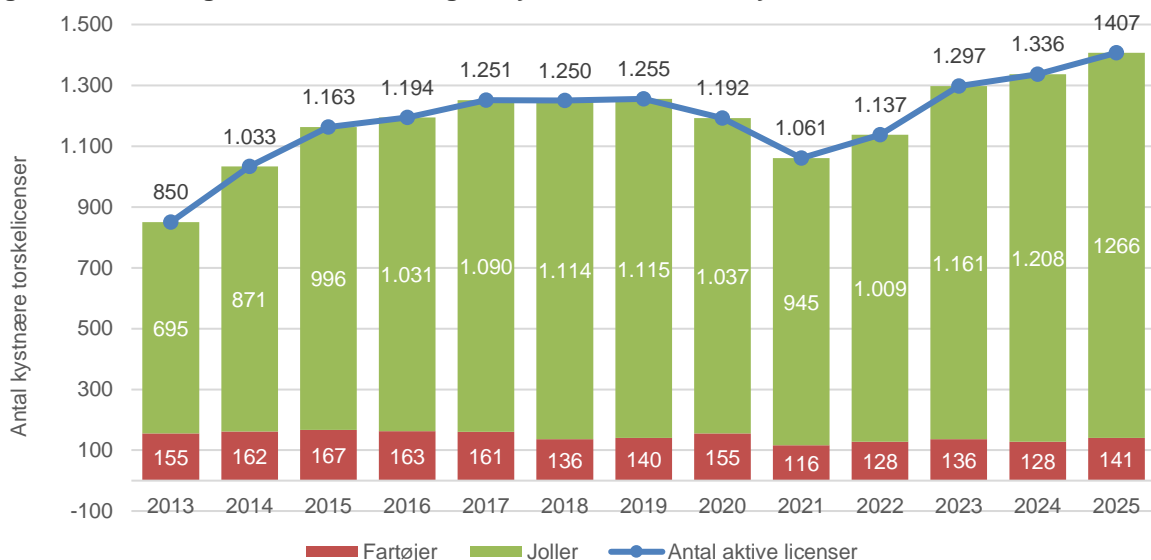
Værdien af IOK-systemet, som blev indført i 2012 og 2025, kan i praksis have været udhulet ved at sætte den kystnære TAC (den årlige totalt tilladte fangstmængde) for hellefisk over det bæredygtige niveau og med løbende kvoteforøgelser. For at systemet kan fungere og bidrage til et højere overskud i fiskeriet, skal kvoterne fastsættes, så der er reel efterspørgsel. Det er en forudsætning for, at der opstår efterspørgsel, og dermed for at systemet får positive økonomiske virkninger for fiskerne. Dele af det finansielle system kan derfor have været tilbageholdende med at yde lånefinansiering til det kystnære fiskeri efter hellefisk med henvisning hertil.

Kystnært fiskeri efter torsk

Der har været stor variation i de årlige fangstmængder i det kystnære fiskeri efter torsk, jf. Tabel 3. Det kystnære torskefiskeri har i gennemsnit fisket 23.400 tons årligt i perioden 2016-2025, mens den gennemsnitlige videnskabelige rådgivning har ligget væsentlig lavere.

Figur 10 illustrerer udviklingen i antallet af aktive licenser til kystnært fiskeri efter torsk i perioden fra 2013 til 2025. Stigningen i antallet af licenser har medført en stor stigning i fiskerikapacitet. Trods stigende antal udnyttede licenser og høje kvoter har fangstmængderne været faldende i perioden 2016-2021. Fangstmængderne er dog steget årligt i perioden 2022-2025.

Figur 10. Udvikling i antal udstedte og udnyttede licenser til kystnært torskefiskeri, 2013-2025

Kilde: Departementet for Fiskeri og Fangst.

Den store stigning i fiskerikapaciteten i det kystnære fiskeri efter hellefisk og torsk, som særligt skyldes en stigning i antal jollelicenser, har ført til, at der dermed også er beskæftiget en uforholdsmæssig stor del af arbejdskraften.

Kystnært fiskeri efter krabber

Det kystnære fiskeri efter krabber i Vestgrønland var tidligere indtil 2024 forvaltet som olympisk fiskeri. Fra 1. januar 2025 blev der indført IOK-system som betyder, at alle licenshavere fik en varig kvoteandel beregnet på grundlag af historisk fangst. Hele krabbekvoten blev således fra 1. januar 2025 omfattet af det nye IOK-system uanset licenshaverne fisker med fartøjerne og jollerne.

Fra indførelsen af IOK-system var det 23 licenshavere som fik kvoteandel i det kystnære fiskeri efter krabber. Primo januar 2026 var antallet 24 hvilket er stigning på en i forhold til 2025. Trods de mange licenser ejer de fem største licenshavere i krabbefiskeriet en samlet kvoteandel på omkring 52 pct. af krabbekvoten i 2026.

Udvikling af de pelagiske fiskerier

Det pelagiske fiskeri omfatter fiskeri efter makrel, sild, lodde, blåhvilling og guldlaks. Makrellen har i årrække været den vigtigste art af de pelagiske arter. Makrelfangsterne har svinget over tid og nåede sit hidtil højeste niveau i 2014 og 2018 på hhv. ca. 78.000 tons og ca. 63.000 tons. Gennemgående er en langt større andel fanget med grønlandske fartøjer. Udenlandske fartøjer har ikke deltaget i det grønlandske makrelfiskeri siden 2019. I perioden 2019-2025 har fangstmængderne kun været på ca. 27.000 tons i gennemsnit pr. år.

I perioden 2020-2025 er der ikke fanget nogen makrel i grønlandsk farvand. Hele makrelfangsten i de år er fanget i internationalt farvand, som er mulig på grund af, at Grønland er kyststat til makrel i Nordøstatlantien. Med makrellens uforudsigelige migrationsmønster er der ingen sikkerhed for, at der vil kunne fiskes makrel i grønlandsk farvand fremover. Grønland er stadig ikke del af makrelaftalen i Nord-Atlanten. Det betyder, at Grønland kan sætte sin kvote ensidigt.

Som et led i udviklingen af det pelagiske fiskeri har Grønland igennem bilaterale forhandlinger med Færøerne fået tildelt i gennemsnit ca. 25.000 tons blåhvilling pr. år i perioden 2021-2025 og 4.800 tons sild i færøsk farvand. Derudover får Grønland i den gældende loddeaftale med Island og Norge 18 pct. af den samlede TAC for lodde fastsat af Island. Loddekvoten har dog varieret meget sidste 10 år og i perioden har været nul eller tæt på nul 4 gange i perioden. De faldende kvoter og fangstmængder har gjort det besværligt at udvikle det pelagiske fiskeri.

Fiskeripartnerskabsaftale mellem EU og Grønland

Grønland indgik den 8. januar 2021 en ny fiskeripartnerskabsaftale med EU for perioden 2021-2026. Aftalen fornyes stiltiende for yderligere perioder på seks år, medmindre der gives skriftligt varsel om opsigelse mindst seks måneder inden udløbsdatoen. Det blev indgået en fornyet underliggende fiskeriprotokol for perioden 2025-2030, som regulerer EU's fiskeri i grønlandsk farvand samt EU's betaling herfor.

I fiskeriprotokollen, som blev genforhandlet i 2024 og nu gælder for perioden 2025-2030, blev mængden af fiskerirettigheder til EU reduceret i forhold til den foregående aftale og betalingen for disse rettigheder blev hævet grundet stigende fiskepriser.

Selv om kvotemængderne i protokollen er blevet reduceret, er fiskeriaftalen stadig tilfredsstillende for begge parter. Som led i en tilfredsstillende fiskeriaftale mellem Grønland og EU er det prioriteret at sikre Grønland en toldfri adgang for eksport af sine fiskeprodukter til EU.

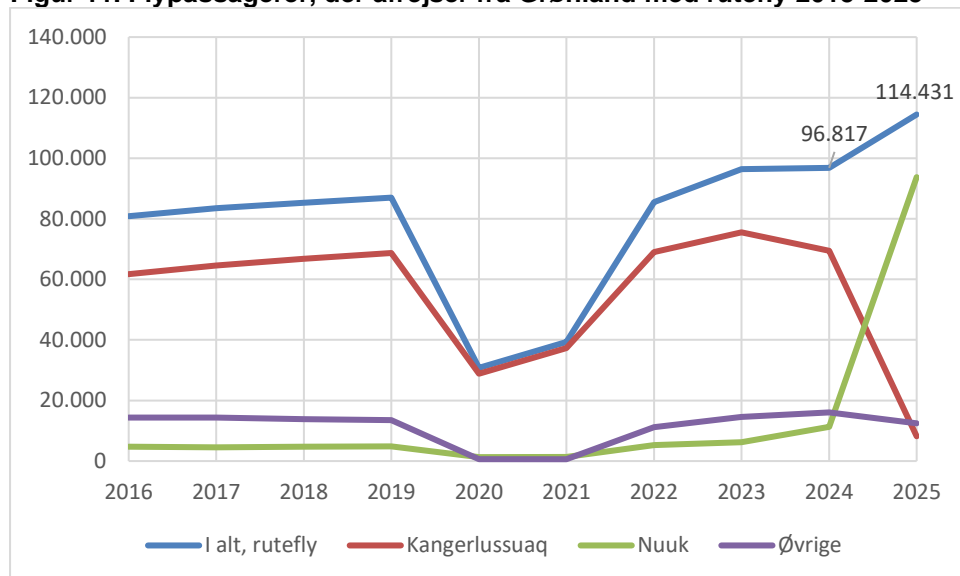
1.6 Øvrige erhvervsområder

Dette afsnit indeholder en status på udviklingen af turisme, råstofområdet og udnyttelse af is og vand.

Turisme

Turismeområdet vurderes at have et betydeligt udviklingspotentiale, der er gjort lettere tilgængeligt med en ny lufthavnsinfrastruktur. Den nye lufthavn i Nuuk åbnede i slutningen af november 2024. Figur 11 viser, at fremgangen i Nuuk i 2025 var større end tilbagegangen i Kangerlussuaq (og øvrige). For alle landets lufthavne under ét var der en stigning i antallet af afrejsende passagerer ud af landet med rutefly på 18,2% fra 2024 til 2025: Konkret var stigningen fra ca. 96.800 til ca. 114.400. Hertil kommer, at antallet af afrejsende charterpassagerer ud af landet steg fra ca. 8.400 i 2024 til ca. 12.000 i 2025. Der må forventes yderligere vækst i de næstkommende år efter åbningen af en ny og større lufthavn ved Ilulissat samt en lufthavn ved Qaqortoq.

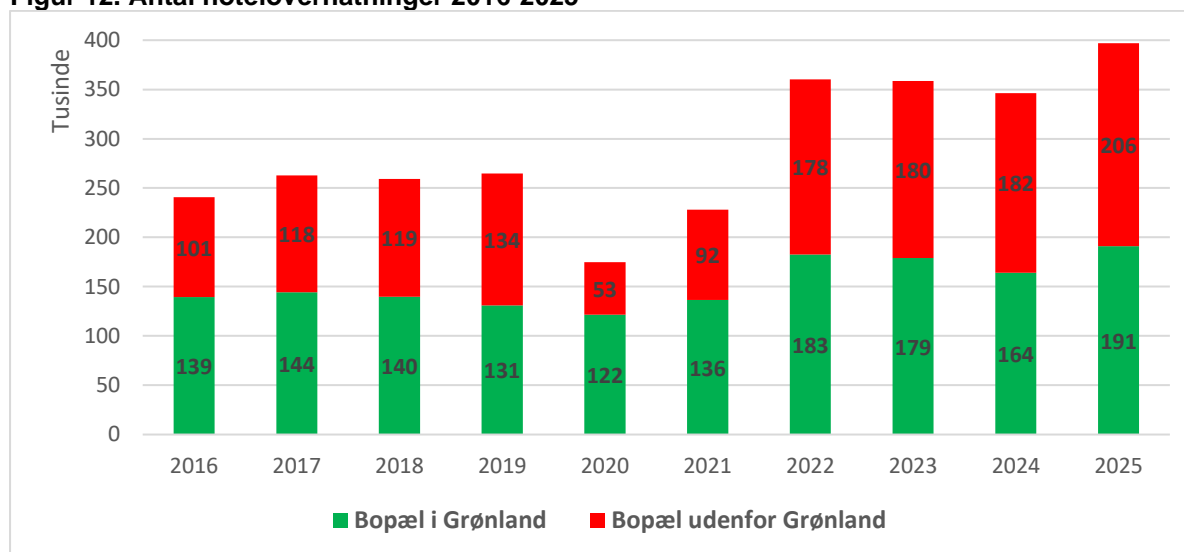
Figur 11. Flypassagerer, der afrejser fra Grønland med rutefly 2015-2025

Kilde: Grønlands Statistik, tabel TUXUPAX.

Figur 12 viser, at der blev registreret rekordmange hotelovernatninger i 2025 både blandt ikke-herboende og blandt herboende, nemlig i alt ca. 397.000. Stigning var i alt på 14,6%.

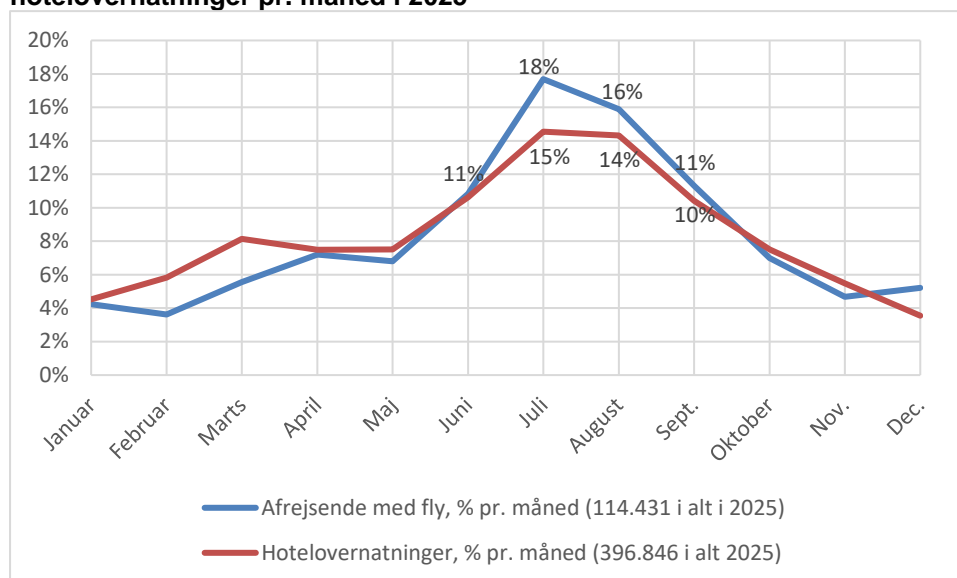
Figur 12. Antal hotelovernatninger 2016-2025

Kilde: Grønlands Statistik, tabel TUXHOT.

Det fremgår af Figur 13, at 56 %, af flypassagererne ud af landet og 50 % af hotelovernatningerne lå i månederne juni-september i 2025. I Ilulissat var andelen af hotelovernatninger i månederne juni-september på 56% som helhed og på hele 68 % blandt personer bosat udenfor Rigsfællesskabet.

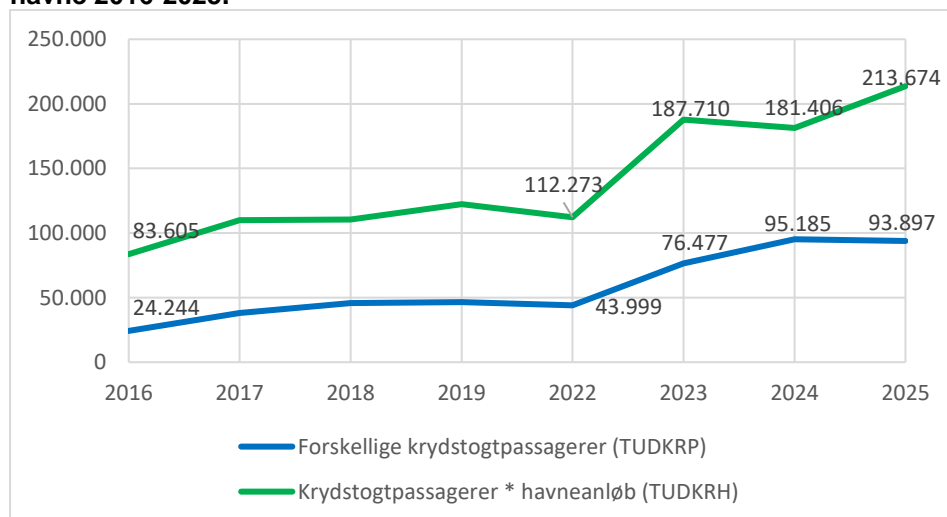
Figur 13. Andele af flypassagerer, der afrejste fra Grønland med rutefly - og andele af hotelovernatninger pr. måned i 2025

Kilde: Grønlands Statistik, tabel TUXUPAX og tabel TUXHOT.

Figur 14 beskriver udviklingen i antallet af krydstogtpassagerer. Væksten i antallet af forskellige (unikke) krydstogtgæster fra 2022 til 2023 var på 73,8 pct. og var mærkbar i de enkelte destinationer og farvande. Stigningen i antal forskellige krydstogtpassagerer fortsatte i 2024, men faldt marginalt i 2025.

Figur 14. Antal unikke passagerer på krydstogter og akkumuleret antal krydstogtpassagerer i havne 2016-2025.

Kilde: Grønlands Statistik, tabel TUDKRP (unikke passagerer) og tabel TUDKRH (i havne).
Anm.: Der var ingen passagerer i 2020 og 2021 pga. Covid-19. De to år er derfor udeladt.

Det kan udledes af Figur 14, at antallet af havneanløb pr. passager på krydstogt i de grønlandske farvande steg fra blot 1,9 havneanløb pr. unik krydstogtpassager i 2024 til 2,3 i 2025. Antallet af passagerer i havne steg med 18 pct. og nåede et rekordhøjt niveau i 2025, mens der var et lille fald (på godt 1 pct.) i antal forskellige krydstogtpassagerer.

Mineralområdet

Råstofområdet er tæt integreret i den globale økonomi og de geopolitiske prioriteringer, hvilket aktuelt skaber et styrket grundlag for at tiltrække investeringer til Grønland. Den stigende internationale efterspørgsel efter kritiske mineraler – drevet af den grønne energiomstilling og behovet for robuste, sikre værdikæder – positionerer Grønland som en attraktiv og stabil leverandør. Samtidig bidrager øgede forsvars- og sikkerhedspolitiske hensyn i vestlige lande til en præference for råstoffer fra pålidelige jurisdiktioner, hvilket yderligere understøtter investeringsinteressen.

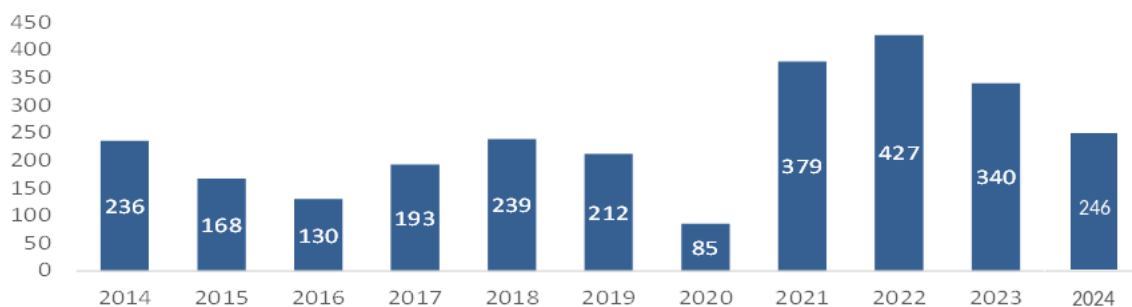
I den gældende Grønlands Råstofstrategi 2025–2029 fremhæves det, at geologisk potentiale alene ikke er tilstrækkeligt til at realisere investeringer. Mineprojekter er karakteriseret ved høj kapitalbinding og lange udviklingshorisonter, hvilket stiller krav om stabile og forudsigelige rammevilkår. Der er derfor et politisk ansvar for aktivt at reducere investeringsrisici gennem klare reguleringsrammer og målrettede initiativer, således at Grønland kan konkurrere effektivt om international kapital.

Udviklingen af mineralbranchen understøttes konkret gennem tilgængeliggørelse af geologiske data, aktiv international promovning og direkte dialog med kapitalstærke mineselskaber. Herudover indgår Grønland i bi- og multilaterale samarbejder med henblik på at fremme projekter, særligt inden for kritiske mineraler. I en global kontekst præget af øget protektionisme kan det endvidere blive nødvendigt at supplere med risikodelings- eller risikoafdækningsmekanismer for at sikre, at grønlandske projekter forbliver konkurrencedygtige og investerbare.

Status på mineralområdet

Mineralbranchen er stadig i en fase, hvor en relativt stor andel af aktiviteterne er koncentreret på mineralefterforskning, hvor der forholdsmæssigt stadig kun er få tilladelser til mineraludnyttelse. Efterforskningsinvesteringerne i 2021-2023 var de højeste i de seneste ti år og toppede i 2022 med 427 mio. kr. som vist i Figur 15.

Figur 15. Årlige investeringer i mineralefterforskning (mio. kr.)

Kilde: Departementet for Erhverv og Råstoffer

Indrapporteringen af efterforskningsudgifter sker forskudt. Det vil sige, at rapporteringsfristen for årets efterforskningsudgifter først falder i det efterfølgende år. Rapporteringsfristen for 2025-efterforskningsudgifter er den 1. april 2026. Der har derfor ikke været tid til at opføre de seneste tal inden færdiggørelsen af PØB 2026.

Investeringerne i 2021 og 2022 kan være understøttet af et relativt lavt aktivitetsniveau i 2020, hvor Covid-19-pandemien medførte omfattende rejserestriktioner. Samtidig suspendede Naalakkersuisut selskabernes efterforskningsforpligtelser, hvilket reducerede behovet for feltaktiviteter i perioden. Dette kan have skabt et opsøret behov for efterforsknings- og udviklingsaktiviteter, som i de efterfølgende år blev realiseret i form af øgede investeringer.

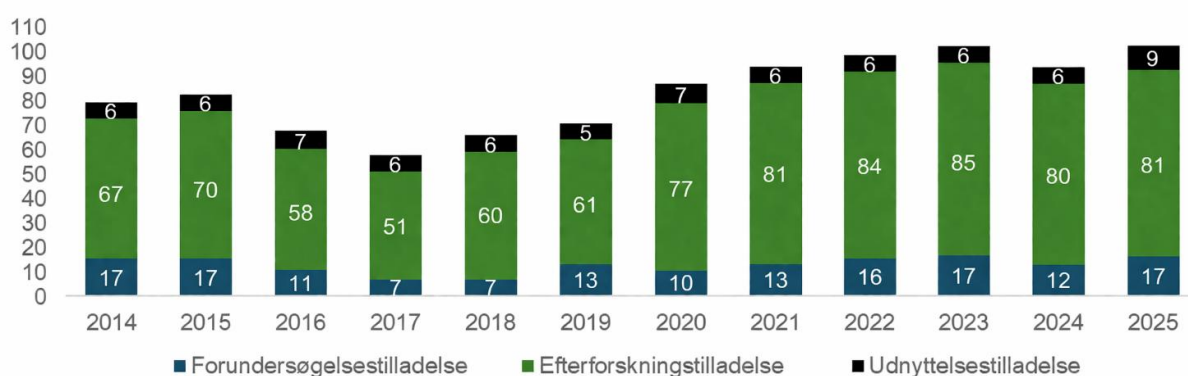
Investeringerne dækker over en bred vifte af aktiviteter, herunder feltarbejde i Grønland samt analyser og studier vedrørende metallurgi, miljøforhold, tekniske og ingeniørmæssige løsninger og økonomisk

lønsomhed. En væsentlig del af aktiviteterne udføres uden for Grønland, herunder laboratorie-analyser og tekniske studier. Dette afspejler den internationale karakter af mineralprojekters udviklingsforløb.

Efter et relativt højt investeringsniveau i de efterfølgende år ses der dog et fald i de samlede investeringer fra 340 mio. kr. i 2023 til 246 mio. kr. i 2024. Denne udvikling kan blandt andet forklares ved, at nogle projekter har bevæget sig fra intensive efterforskningsfaser til mere afklarende eller afventende faser, hvor aktivitetsniveauet – og dermed investeringsbehovet – typisk er lavere. Derudover kan udviklingen i råvarepriser og usikkerhed på de internationale kapitalmarkeder have påvirket selskabernes investeringsbeslutninger og tempoet i projektmodningen. Samlet set afspejler udviklingen, at investeringsniveauet i råstofsektoren kan variere betydeligt fra år til år, afhængigt af både eksterne forhold som globale markedsvilkår og interne forhold som projekternes modenhed og fremdrift.

Det samlede antal tilladelser til forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse har været stigende fra 2017 til 2023 hvorefter antallet faldt i 2024, jf. også Figur 16. Antallet er så småt stigende igen. Der er meddelt 3 nye udnyttelsestilladelser alene i 2025 på baggrund af den nye lov om mineralaktiviteter.

Figur 16. Antallet af tilladelser til forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse

Kilde: Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling.

Nedenstående Tabel 4 viser de mest fremskredne mineralprojekter og status herfor.

Tabel 4. De mest fremskredne mineralprojekter

Projekt	Status	Beskæftigede (ca.)
Lumina Sustainable Materials A/S. Kangerlussuaq (anorthosit)	Udnyttelsestilladelse Aktiv mine	Driftsfase: 19
Nalunaq A/S Napasorsuaq (Au)	Udnyttelsestilladelse Mine- og nedlukningsplan godkendt marts 2026. Aktiviteter i 2025 på midlertidige godkendelser.	Anlægsfase: 80-100 Driftsfase: 89
Ironbark A/S Citronen Fjord (Zn, Pb)	Udnyttelsestilladelse Under tilbagelevering	
Tanbreez Mining Greenland A/S Killavaat Alannguat / Kringlerne (Zr, REE, Nb, Ta, Y)	Udnyttelsestilladelse Rettighedshaver søger projektfinansiering og arbejder på mine- og nedlukningsplanerne	Anlægsfase: op til 60 Driftsfase: 72 (opgørelse iht. kemisk forarbejdning i udlandet)
Dundas Titanium A/S Nordgrønland (Ti)	Udnyttelsestilladelse Rettighedshaver søger projektfinansiering	Anlægsfase: op til 270 Driftsfase: 175
Greenland Anorthosite Mining A/S Itersarmiut Alliit (anorthosit)	Udnyttelsestilladelse Udnyttelsestilladelse meddelt 21. maj 2025. Offentlig høring om udkast til VVM- og VSB-	Anlægsfase: 30-40 Driftsfase: 60-90

	redegørelser i 1. kvartal 2025. VVM og VSB-redegørelser godkendt juni 2025. Selskaber er ved at indgå IBA-aftale og i gang med at udarbejde mine- og nedlukningsplan.	
Greenland Resources A/S Malmbjerget, Østgrønland (Mo)	Udnyttelsestilladelse Udnyttelsestilladelse meddelt 19. juni 2025. Udkast til VVM og VSB redegørelser er under udarbejdelse.	Anlægsfase: 500 Driftsfase: 300
Greenroc Graphite Ltd Amitsoq ved Nanortalik (Grafit)	Udnyttelsestilladelse Udnyttelsestilladelse meddelt 8. december 2025. Projektbeskrivelser for VVM og VSB under udarbejdelse. EU-Kommissionen udpegede den 4. juni 2025 projektet som et strategisk projekt. Dette aktiverer forskellige projektunderstøttende tiltag.	Foreløbig ingen data
Eclipse Metals Limited Greenland Ivigtuut (Kvarts, sjældne jordarter mv.)	Efterforskningstilladelse Udkast til kommissorium og projektbeskrivelser til VVM og VSB under behandling.	Foreløbig ingen data
Itinnera Solutions ApS Misissuiffik Tasersuaq og Misissuiffik Ilulialik i bunden af Nuup Kangerlua (Gletchermel)	Efterforskningstilladelse Udkast til projektbeskrivelser til VVM og VSB under behandling.	Foreløbig ingen data
Rimbal Pty Ltd - Greenland branch Tunulliarfik Fjord (gallium, hafnium, zirconium, and niobium)	Udkast til kommissorium og projektbeskrivelser til VVM og VSB under behandling.	Foreløbig ingen data

Der er aktiv udnyttelse i Lumina Sustainable Materials A/S, der udvinder industrimineralet anorthosit, og Nalunaq A/S, der udvinder guld og sølv.

Greenland Ruby A/S indstillede udnyttelsesaktiviteterne af rubin- og lyserød safir i 2022 og blev som tidligere anført erklæret konkurs i 2024. Konkursbehandlingen er endnu ikke afsluttet.

En udnyttelsestilladelse understøtter mulighederne for finansiering af anlægsfasen og idriftsættelse af mineraludnyttelse. Mulighederne for at rejse den fornødne finansiering bestemmes blandt andet af projektets rentabilitet, udviklingen i mineralpriserne og afsætningsforhold bredere set.

Med den nye mulighed i loven om mineralaktiviteter for at opnå en udnyttelsestilladelse tidligere i processen styrkes disse finansieringsmuligheder yderligere. En tidligere tilladelse kan reducere projektets regulatoriske usikkerhed og dermed øge investorernes tillid, idet centrale myndighedsgodkendelser foreligger på et tidligere tidspunkt. Dette kan forbedre adgangen til både egenkapital og lånefinansiering samt potentielt reducere kapitalomkostningerne.

Samtidig kan en tidligere udnyttelsestilladelse understøtte en mere effektiv projektmodning, hvor planlægning af anlæg, indgåelse af leverandøraftaler og strukturering af finansiering kan ske parallelt og tidligere i forløbet. Det kan også give bedre muligheder for at indgå langsigtede aftaler om afsætning, hvilket yderligere kan styrke projektets finansielle grundlag.

Det bemærkes dog, at selv med en tidligere udnyttelsestilladelse vil finansieringsmulighederne fortsat afhænge af projektets tekniske modenhed, miljømæssige forhold og de samlede markedsvilkår. Den tidligere tilladelse ændrer således ikke de grundlæggende økonomiske forudsætninger, men kan bidrage til at reducere risici og forbedre timing og struktur i finansieringsprocessen.

Kommerciel udnyttelse af is og vand

Der har været sagsbehandling for ca. 15 virksomheder i 2025, hvor der er tildelt 3 udnyttelsestilladelser, 3 er under færdiggørelse med ny Royalty struktur, mens 2 ansøgninger er indstillet til afslag.

En ny royaltystruktur blev vedtaget af Naalakkersuisut i december 2025 og et forslag til en ny flerårig plan (for perioden 2026-2035) for området forelægges Naalakkersuisuts koordinationsudvalg.

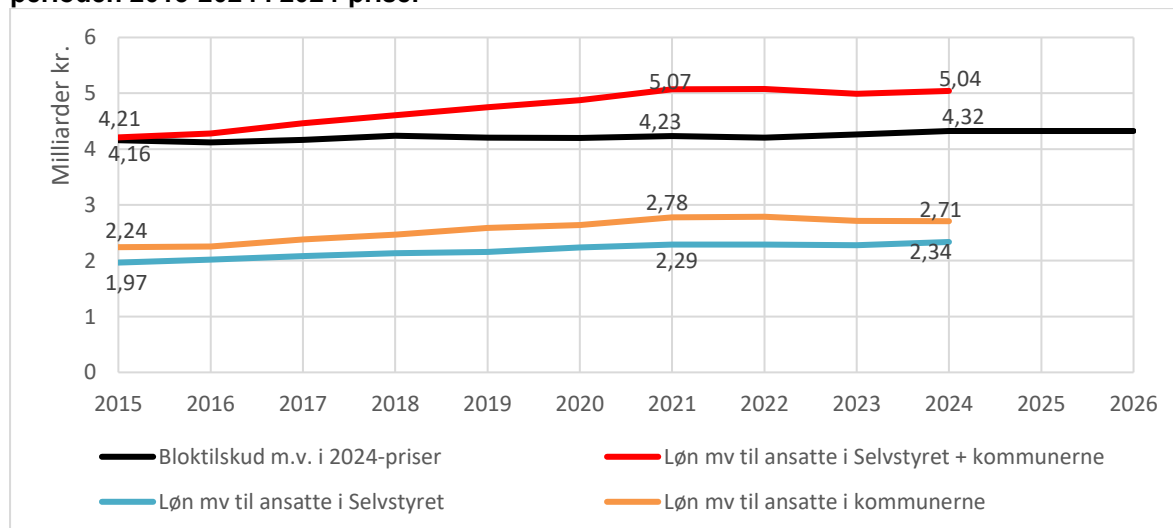
Desuden fremlægges et forslag til ny lovgivning på området med henblik på at fremme udviklingen på området, der er planlagt til behandling på Inatsisartuts forårssamling 2026.

1.7 Udgiftsudviklingen i den offentlige sektor

Der har været stigende offentlige udgifter samlet set over en tiårig periode. En meget stor del af udgifterne i den offentlige sektor går til lønninger. Figur 17 viser udviklingen i udgifter til løn til ansatte i selvstyret og kommunerne i 2024-priser i perioden 2015-2024.

Det fremgår af Figur 17, at stigningen er isoleret til perioden 2015-2021. Herefter er der sket et marginalt reelt fald i lønudgifterne frem til 2024 for kommuner og selvstyret set under ét. Dette hænger også sammen med stramningen af budgetloven i 2021, der indebærer, at der lægges et loft over stigningen i de offentlige udgifter i både selvstyret og kommunerne.

Figur 17. Løn til ansatte i selvstyret og i kommunerne samt størrelsen af bloktilskuddet i perioden 2015-2024 i 2024-priser

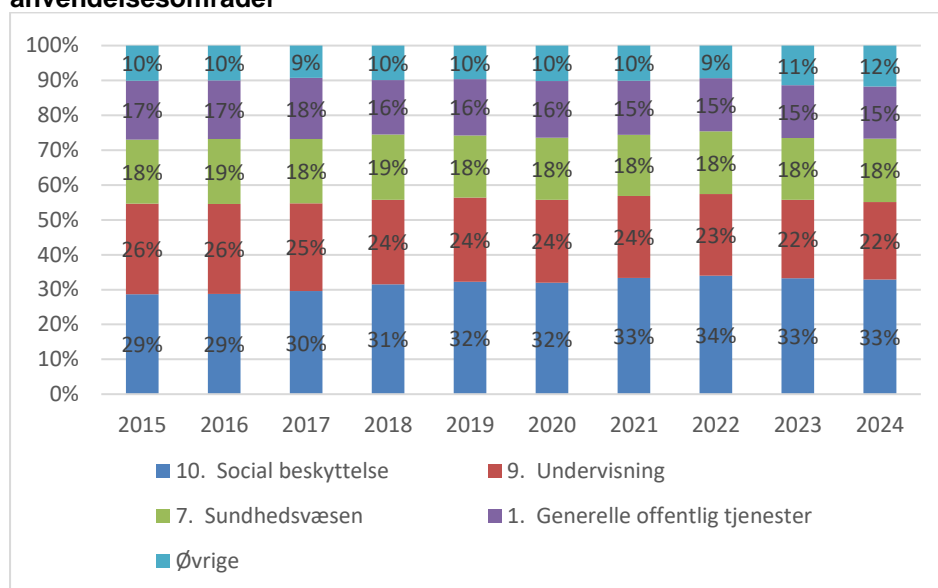

Kilde: Baseret på data fra Grønlands Statistik, tabel OFDREAL.

Statens bloktilskud, der årligt PL-reguleres med den danske sats for PL-reguleringen, har ikke holdt trit med stigningen i de offentlige lønudgifter her i landet. Dette indebærer et gradvist pres på Landskassens indtægtsside, som øger behovet for en stram styring af de offentlige udgifter. Det bemærkes endvidere, at de samlede lønudgifter til ansatte i selvstyret og kommunerne er større end bloktilskuddet.

I Figur 18 vises fordelingen af de samlede lønudgifter i kommuner og Selvstyret i perioden 2015-2024 fordelt på hovedsektorer.

Figur 18. Aflønning af ansatte i Kommuner og Selvstyre, 2015-2024 - procentvis fordeling på anvendelsesområder

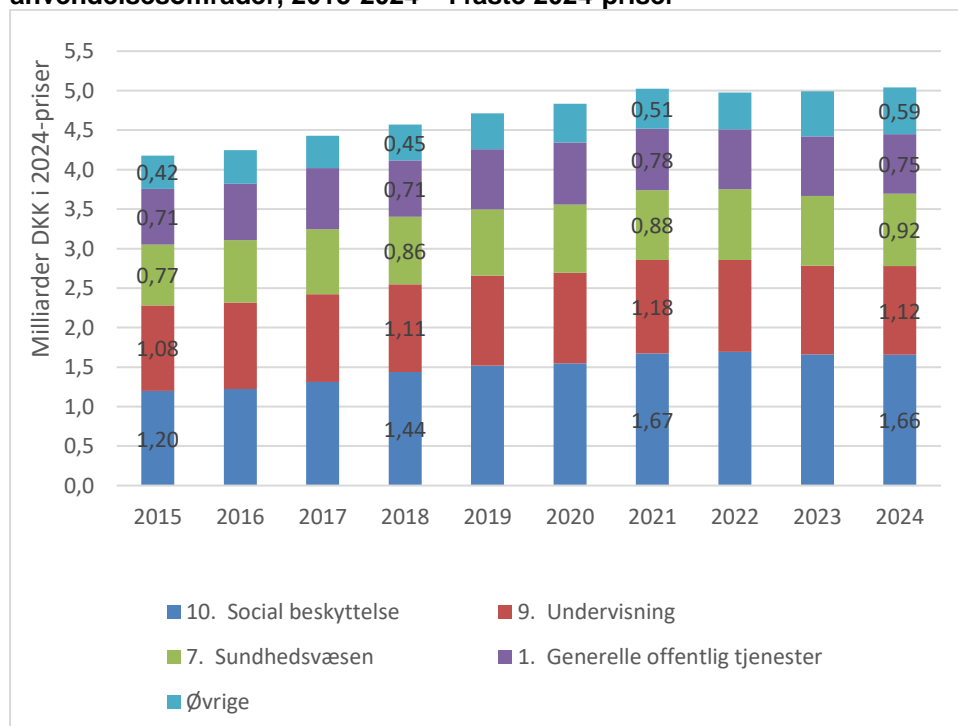
Kilde: Baseret på data fra Grønlands Statistik, tabel OFXKRDS.

Det ses af Figur 18, at lønudgifterne indenfor social beskyttelse udgjorde 29 pct. i 2015, men at andelen var steget til 33 pct. af de samlede lønudgifter i kommuner og Selvstyret i 2024.

Andelen af de offentlige lønudgifter, der har gået til sundhedsvæsen, har været nogenlunde konstant i perioden, mens andelen af de offentlige udgifter til undervisning har været faldende i perioden.

Ses i stedet på de samlede udgifter til aflønning af ansatte i kommuner + Selvstyret i faste priser (2024-tal) i perioden fås et lidt mere nuanceret billede, jf. Figur 19.

Figur 19. Udgifter til aflønning af ansatte i kommuner + Selvstyret i alt, opgjort efter anvendelsesområder, 2015-2024 – i faste 2024-priser

Kilde: Baseret på data fra Grønlands Statistik, tabel OFXKRDS og PRDPRISF.

Figur 19 viser bl.a., at lønudgifterne i sundhedsvæsenet reelt steg med ca. 19 pct. fra 2015 til 2024, mens lønudgifterne på undervisningsområdet i perioden steg med knap 4 pct. målt i faste 2024-priser.

I perioden 2015-2024 steg de samlede udgifter til aflønning af ansatte i selvstyret og kommunerne med i alt 35,8 pct. Da forbrugerpriserne steg med 12,6 pct. i perioden, så var den reale udgiftsstigning på 20,7 pct. i de to sektorer (kommuner og Selvstyret) under ét i nævnte periode målt i 2024-prisniveau.

Da antallet af årsværk i de to sektorer (kommuner og Selvstyret) steg med 10,2 pct. i løbet af de 9 år, så synes reallønnen pr. årsværk at være steget med 8,7 pct. fra 2015-2024. Dette svarer til en stigning på 1,4 pct. om året (beregnet efter rentes-rente-metoden).

Lønudgifterne steg lidt hurtigere i Selvstyret end i kommunerne i perioden 2015-2024, jf. også Tabel 5.

Tabel 5. Procentvise stigninger i udgiften til aflønning af personale i Selvstyret og i kommunerne i perioden 2015-2024 i løbende priser, faste priser og pr. årsværk målt i faste priser

Sektor	Udgift, løbende	Forbrugerpriser	Realudgift	Årsværk	Realløn per årsværk i perioden	Realløn per årsværk pr. år, ca.
Selvstyret	35,8 pct.	12,6 pct.	20,7 pct.	10,3 pct.	9,34 pct.	1,50 pct.
Kommuner	33,7 pct.	12,6 pct.	18,8 pct.	10,1 pct.	7,89 pct.	1,27 pct.
2 sektorer	34,8 pct.	12,7 pct.	19,8 pct.	10,2 pct.	8,72 pct.	1,40 pct.

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Grønlands Statistik (Realøkonomisk fordeling af offentlige udgifter efter sektor, OFDREAU; Forbrugerprisindeks for juli, PRDPRISF; Offentligt ansatte efter sektor, OFDOA5).

Udgiftsstigningen er ikke nødvendigvis udtryk for en egentlig reallønstilvækst for den enkelte. Der kan være andre forklaringer i spil, herunder ændringer i medarbejdersammensætning i den offentlige sektor (mere faglært arbejdskraft og flere akademikere, flere ledere og færre medarbejdere pr. leder). For at afklare dette er der behov for en dybdegående udgiftsanalyse.

2 De offentlige finanser

2.1 Landskassens regnskab for 2025

Der foreligger foreløbige tal for regnskabet for 2025. Se Tabel 6. Tallene viser at:

- DAU-resultatet i 2025 forventes at blive et underskud på omkring 101 mio. kr. Dette skal ses i forhold til et budgetteret DAU-underskud på 126 mio. kr. inklusive tillægsbevillinger, hvilket er en positiv afvigelse på omkring 25 mio. kr.
- DA-resultatet i 2025 forventes at blive et underskud på omkring 109 mio. kr. Dette skal ses i forhold til et budgetteret underskud på 134 mio. kr. inklusive tillægsbevillinger, hvilket ligeledes er en positiv afvigelse på omkring 25 mio. kr.

Den vigtigste årsag til afvigelsen er højere indtægter fra pensionskatter og ressourceafgifter på fiskeri samt selskabsskatter end forudsat i finansloven.

Tabel 6. Oversigt over hovedtal fra regnskaber og budgetter for 2018-2028 (i mio. kr.).

	R2019	R2020	R2021	R2022	R2023	R2024	FR2025	FL2026	BO27	BO28	BO29
Drift, tilskud & lovbundne udgifter	7.070	6.897	6.812	6.983	7.084	7.797	8057	7.870	7.792	7.813	7.846
Indtægter	-7.740	-7.431	-7.169	-7.628	-7.982	-8.087	-8.600	-8.402	-8.485	-8.497	-8.606
Anlæg	532	366	496	522	467	540	577	573	687	655	655
Heraf anlæg ekskl. udlån til Nukissiorfiit	501	306	437	456	407	477	517	513	627	615	615
DAU	-137	-168	140	-123	-431	250	101	41	-6	-30	-106
DA	-142	135	150	-113	-421	257	109	51	5	-20	-96

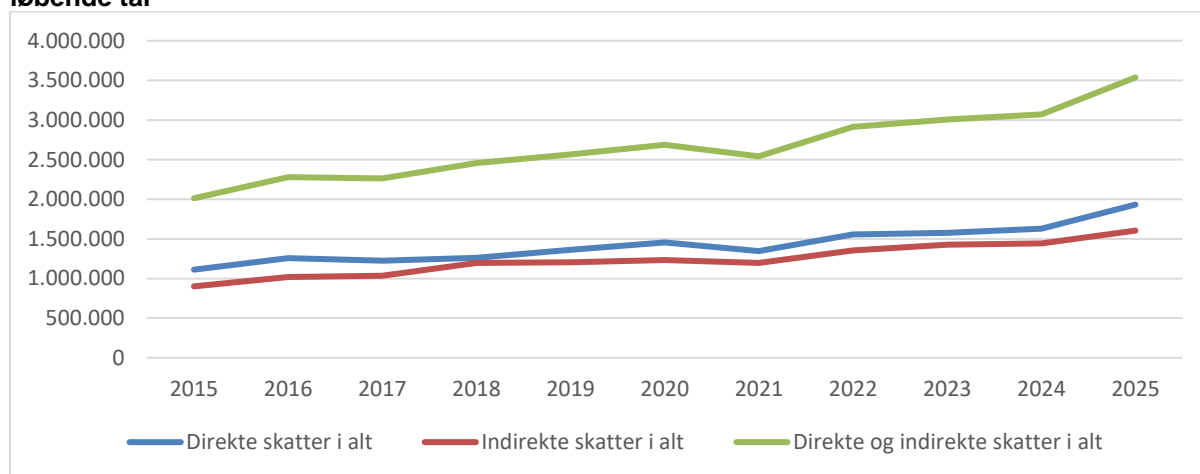
Kilder: Landskassens regnskaber til og med 2024, foreløbigt regnskab for 2025, Finansloven for 2026 inkl. overslagsårene. Angivelsen af tallene for BO27-BO29 afspejler således en forventning fra november 2025.

Note: Negative tal er indtægter/overskud, mens positive tal er udgifter/underskud.

2.2 Indtægter fra skatter og afgifter

Figur 20 illustrerer udviklingen i Landskassens indtægter fra skatter og afgifter i løbende priser. Disse udgjorde 8.084 mio. kr. i 2025 mod 7.333 mio. kr. i 2024. Det svarer til en stigning på 752 mio. kr., eller godt 10 pct.

Figur 20. Udviklingen i indtægter fra skatter og afgifter i tusinde. kr. i perioden 2015-2025, løbende tal

Kilde: Skattestyrelsen

Note: Provenuet for 2025 er foreløbige tal.

Provenuet fra de direkte skatter udgjorde 1.933 mio. kr. i 2025, mens provenuet fra de indirekte skatter udgjorde 1.604 mio. kr. Stigningen kan især henføres til højere provenu fra de direkte skatter. Provenuet fra de indirekte skatter steg også, særligt som følge af højere arbejdsmarkedsafgift og ressourcerenteafgifter. Generelt ses i nogenlunde sammenfaldende langsom udvikling mellem provenuet fra direkte og indirekte skatter (afgifter) i hele perioden.

2.2.1 Provenuet fra skatter

Tabel 7 viser provenuet fra de direkte skatter i perioden 2015 til 2025 i løbende priser, som modsat tilfældet i Figur 20 også medtager provenuet fra skatter, der tilfalder kommunerne. Provenuet var på 6.480 mio. kr. i 2025 mod 5.890 mio. kr. i 2024. Det svarer til en stigning på 590 mio. kr.

Personskatterne, som især tilfalder kommunerne, udgjorde 5.831 mio. kr. i 2025, mens selskabsskatterne udgjorde 649 mio. kr. Stigningen fra 2024 til 2025 kan især henføres til højere provenu fra personskatter og selskabsskatter.

Tabel 7. Provenu fra direkte skatter i perioden 2025-2025 opgjort efter art

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Personskatter											
Landsskat	739.306	764.301	799.355	861.900	856.490	1.023.821	990.592	1.063.865	1.187.747	1.149.149	1.218.420
Landsskat uf. Kommunal inddeling	27.591	25.617	25.292	27.501	32.985	30.479	27.598	33.137	30.312	27.949	32.699
Særlig landsskat	66.208	65.603	78.565	99.517	150.459	88.880	86.964	95.168	99.915	95.143	104.380
Bruttoskat	2.992	3.711	3.637	3.269	4.603	11.406	26.831	64.768	5.381	88.070	103.476
Kommunale skatter	2.080.614	2.286.281	2.369.457	2.534.177	2.586.663	2.784.533	2.812.981	3.022.152	3.181.758	3.271.384	3.493.753
Fælleskommunal skat	468.375	514.617	533.843	570.885	582.535	627.033	633.615	680.610	716.803	743.737	793.698
Renter/gebyrer	71.398	73.965	79.772	66.152	70.868	72.866	81.150	79.213	102.071	84.814	84.814
PAL-skat	26.820	20.236	21.632	14.641	24.571	76.063	73.011	141.498	6.213		
KAS-skat					2.000	6.642	2.293	15.684	241		
Royalty skat					185	0	149	148	0		
Personskatter i alt	3.483.304	3.754.331	3.911.553	4.178.042	4.311.359	4.721.723	4.735.184	5.196.243	5.330.441	5.460.246	5.831.240
Selskabs- og udbytteskatter											
Selskabsskat, landskassen	54.462	80.305	44.941	51.837	52.845	57.295	27.826	43.409	56.683		
Skat Hjemmestyre/Selvstyre virks.	42.254	109.853	113.663	59.531	47.045	66.494	15.695	1.054	27.674	21.397	56.923
Pensionsskatter										32.445	185.437
Selskabs- og udbytteskatter										118.006	133.865
Selskabsskat, uf. kommunal inddeling	48.732	49.058	15.392	25.199	67.418	17.190	9.987	16.121	13.990	13.341	12.889
Selskabsskat kommunal del	95.978	123.827	124.799	119.041	130.713	120.268	89.013	102.700	137.474	128.620	155.885
Udbytteskat, landskassen	32.141	65.446	44.158	52.378	52.587	2.694	2.691	2.766	46.205		
Udbytteskat kommunal andel	74.469	139.469	84.874	101.934	67.686	252.079	89.849	112.054	120.983	116.143	103.561
Selskabsskatter i alt	348.036	567.958	427.827	409.920	418.294	516.020	235.061	278.104	403.009	429.952	648.560
Direkte skatter i alt	3.831.340	4.322.289	4.339.380	4.587.962	4.729.653	5.237.743	4.970.245	5.474.347	5.733.450	5.890.198	6.479.800

Kilde: Skattestyrelsen.

Evaluering af personskatteforholdene

Naalakkersuisut har evalueret personskatteforholdene, der trådte i kraft den 1. januar 2025. Evalueringen viser, at reformen har haft den politisk tilsigtede effekt. Reformen indebærer blandt andet en væsentlig forhøjelse af beskæftigelsesfradraget, der desuden overgik til at blive udbetalt månedligt i de tilfælde, hvor det er muligt. Derudover blev personfradraget forhøjet fra 48.000 til 60.000 kr., arbejdsmarkedsafgiften blev forhøjet med 1 procentpoint og visse ligningsmæssige fradrag blev ophævet.

Nedenstående er et kort resume af evalueringens resultater:

- Skattereformen forventes at bidrage til, at gini-koefficient falder med 5 procent fra 33,9 til 31,1. Et fald indikerer, at indkomster forventes at blive fordelt mere ligeligt i samfundet.
- 82,2 procent af alle skatteydere forventes at få øget deres disponible indkomst, som følge af reformen. Den gennemsnitlige forøgelse i disponibel indkomst er på 8.830 kr.
- Den største virkning på den disponible indkomst har reformen for personer i beskæftigelse som har en årlig indkomst i intervallet 150.000 til 300.000 kr.
- Omkring 0,7 procent af alle (omkring 317 personer) forventes at få en nedgang i deres disponible indkomst, som følge af reformen. For de fleste var nedgangen på mindre end 5.000 kr. årligt.
- Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at afgøre, om reformen konkret bidrager til, at få flere i beskæftigelse.

- Udgifterne til udbetaling af beskæftigelsesfradrag forventes at være omkring 40 mio. kr. højere end skønnet ved reformens vedtagelse. Dette skyldes hovedsageligt højere forventede udbetalinger til personer i indkomstintervallet (100.000 – 200.000 kr. i årsindkomst). Selv små forskydninger i antallet af indkomstmodtagere i dette interval medfører, at den samlede udgift stiger væsentligt. Afgivelsen er mindre end 9 procent fra skønnet ved forelæggelsen af lovforslaget.

2.2.2 Provenu fra afgifter

Provenuet fra de indirekte skatter udgjorde 1.604 mio. kr. i 2025 mod 1.443 mio. kr. i 2024. Det svarer til en stigning på 162 mio. kr., eller godt 11 pct. Ressourcerenteafgifterne udgjorde 540 mio. kr. af indtægterne, mens de samlede indførselsafgifter udgjorde 616 mio. kr.

Af de samlede indførselsafgifter stammede 200 mio. kr. fra alkoholholdige drikkevarer, 176 mio. kr. fra tobaksvarer og 172 mio. kr. fra mineralvand og emballage. Arbejdsmarkedsafgiften udgjorde 236 mio. kr., mens motorafgiften indbragte 101 mio. kr. i 2025.

Tabel 8. Udviklingen i de indirekte skatter 2015-2025, i mio. kr.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Indførselsafgifter i alt	466.853	522.567	515.442	502.922	520.435	568.033	601.536	575.799	536.009	625.816	616.317
Sukker, kaffe/the og chokolade	43.791	49.194	49.490	49.606	54.705	59.933	65.718	61.296	55.561	41.922	47.267
Alkoholholdige drikke	188.052	193.606	185.077	175.170	184.036	207.221	221.049	206.828	209.834	195.901	200.350
Mineralvand og emballage	47.443	49.374	51.588	52.664	56.869	56.732	76.591	61.650	60.354	189.943	171.798
Reklametryksager					96	653	563	556	299	296	246
Tobaksvarer	138.940	158.080	149.436	143.054	148.428	170.889	181.027	192.110	177.270	168.985	175.563
Kødprodukter	18.607	18.758	18.989	17.609	17.736	18.541	18.321	15.004	292	1.792	1.692
Motorøretøjer	33.244	48.149	49.887	53.649	47.971	39.747	27.598	32.165	22.482	19.137	12.787
Parfume og diverse varer	-3.224	5.406	10.975	11.170	10.594	14.317	10.669	6.190	9.917	7.840	6.614
Pant og pantgebyr									11	91.761	74.889
ESANI A/S									-11	-91.761	-74.889
Andre afgifter	434.208	496.926	519.283	692.367	682.640	666.672	596.778	779.341	892.389	816.790	988.111
Motorafgifter	72.366	74.792	77.099	79.364	81.965	90.900	93.675	95.833	99.774	99.435	100.631
Rejeafgift	152.563	167.661	175.432	263.348	263.788	264.780	204.321	319.489	369.467		
Havneafgift	6.640	6.961	9.030	10.745	11.785	4.294	5.429	14.032	18.895	28.641	29.150
Stempelafgift	25.375	27.340	35.541	49.326	46.730	52.992	58.495	40.992	52.919	39.364	44.619
Lotterif afgift	5.237	4.315	4.481	4.593	5.363	4.467	3.490	3.899	3.588	4.307	3.198
Automatpilsafgift	8.558	8.372	7.790	7.797	6.947	6.799	5.252	4.917	3.588	4.463	3.765
Ensfraftafgift	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afgifter betalingsjagt og -fiskeri	605	481	956	845	779	203	46	43	34	3.548	1.626
Afgifter tips og lotto	9.847	9.847	9.847	9.847	9.847	9.847	9.847	9.847	9.847	9.847	9.847
Arbejdsmarkedsafgift	76.790	81.774	86.130	91.371	95.856	95.517	98.320	113.791	132.064	117.926	236.210
Miljøafgift på produkter til energifremst.	17.727	14.039	15.246	12.801	18.100	16457,98	17.008	15.416	18.692	18.324	18.737
Afgifter fra råstof samt is og vand	11	0	21	21	6	77	0	0	11	0	0
Afgifter på hellefisk	29.803	54.170	47.799	91.973	97.641	89.415	87.360	91.750	87.927		
Makrelafgift/Afgift pelagisk fiskeri	28.686	47.174	49.911	70.336	43.833	30.925	13.535	69.332	95.583		
Ressourcerente afgifter										490.935	540.328
Indirekte skatter i alt	901.061	1.019.493	1.034.725	1.195.289	1.203.075	1.234.705	1.198.314	1.355.140	1.428.398	1.442.606	1.604.428

Kilde: Skattestyrelsen.

Note. De reelle indtægter fra betalingsjagt- og fiskeri var ifølge det oplyste på 1.368.990 kr. i 2024.

2.2 Ressourcerenteafgifter og andre direkte afgifter fra erhvervmæssig aktivitet

I forlængelse af finanslovsaftalen for 2026 har Naalakkersuisut med Politisk-Økonomisk beretning 2026 søgt at skabe større synlighed omkring bidrag fra erhvervmæssig aktivitet i forhold til behovet for at skabe balance på finansloven. Derfor er der indarbejdet et samlet afsnit med beskrivelse af indtægter i form af ressourcerenteafgifter fra fiskeriet, royalties fra mineralområdet, fra eksport af is og vand, mulige afledte indtægter fra udnyttelse af overskudsenergi til nye erhvervmæssige aktiviteter samt afgiftsindtægter fra turismeområdet. Dette skal sammen med brug af andre relevante indikatorer bidrage til at tydeliggøre behov for mulig tilpasning af rammebetingelser og beskrivelse af eventuelle konkrete tiltag, der kan sandsynliggøre fremdrift i forhold til indtægtsskabelse på de respektive områder.

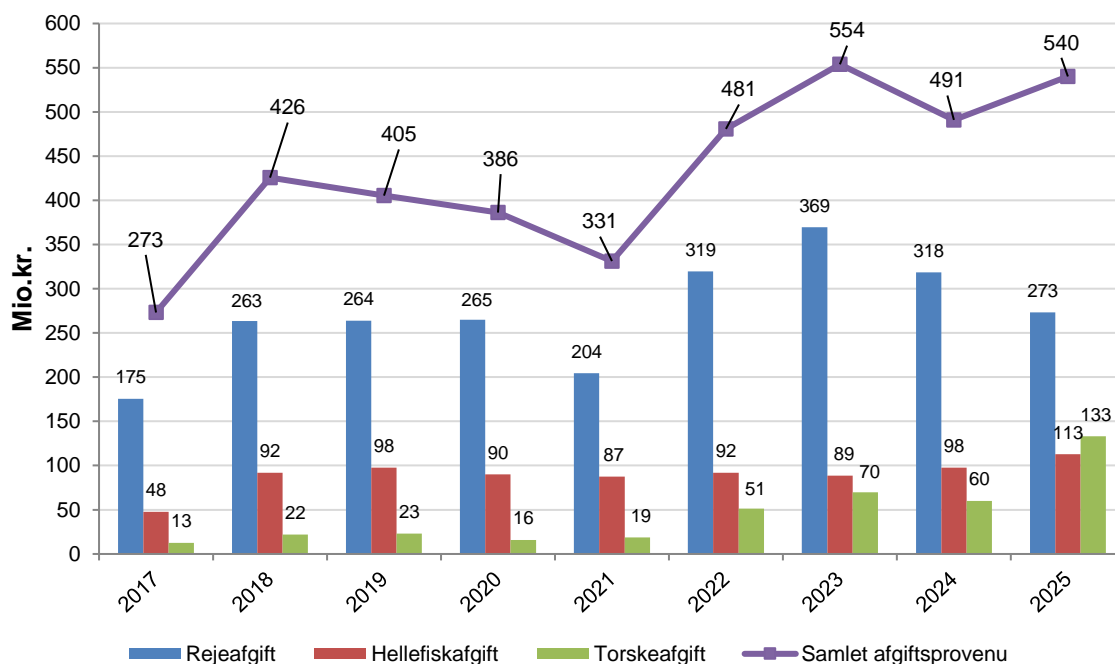
Provenu fra ressourcerenteafgifter i fiskeriet

Fiskeriet bidrager i betydeligt omfang med indtægter fra ressourcerenteafgifter på fiskeriet, jf. Figur 21.

Det fremgår heraf, at niveauet for provenuet fra ressourcerenteafgifter generelt har været stigende siden indførelse af en ny ressourcerenteafgiftsmodel, der trådte i kraft i 2018 med nogle perioder med udsving, herunder som følge af afledte effekter af COVID-19.

Provenuet har senest været stigende fra i perioden 2021 til 2025 hvor 2023 og 2025 har indbragt rekord indtægter fra ressourcerenteafgifterne samlet set med udsving i provenuet fra forskellige arter.

Figur 21. Provenu fra ressourcerenteafgifter på fiskeriet 2017-2025

Kilde: Skattestyrelsen.

Note: Udover afgifter på rejer, hellefisk og torsk er havgående fiskeri efter rød fisk, kuller, sej, makrel, sild, blåhvilling, lodde og guldlaks og afgiftsbelagt. Indtægter fra de resterende arter er inkluderet i det samlede afgiftsprovenu.

Royalties og afgifter fra eksport af mineraler samt is og vand

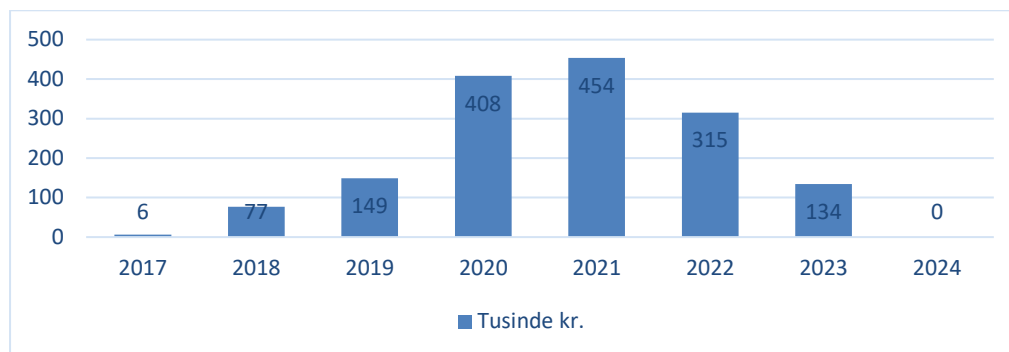
Mineralområdet kan bidrage til at diversificere Grønlands økonomi med indtægter til Landskassen og Råstoffonden. Mineralområdet kan også bidrage til samfundsudviklingen med arbejdspladser, opgaver til underleverandører og kompetenceudvikling.

Aktiviteterne i råstofbranchen giver flere forskellige former for indtægter til Landskassen og Råstoffonden. Indtægterne stammer fra A-skatter fra medarbejdere ansat hos rettighedshaverselskaber

og underleverandører. Der er derudover selskabs- og udbytteskatter samt royaltys fra rettighedshaverselskaber samt selskabs- og udbytteskatter fra underleverandører.

Landskassens årlige indtægter i form af egentlige royalties er indtil videre beskeden, som det fremgår af Figur 22.

Figur 22. Årlige indtægter fra royalties fra mineralområdet (tusinde kr.)

Kilde: Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling.

Royalties har i en årrække været genereret af Lumina Sustainable Materials A/S' salg af anorthosit og Greenland Ruby A/S' salg af rubin og lyserød safir. Indtægterne fra royalties er negativt påvirket af udviklingen i Greenland Ruby A/S, der gik konkurs i 2024. Fra 2025 forventes royalty-indtægter fra Nalunaq A/S' salg af guld og sølv at supplere indtægterne fra Lumina Sustainable Materials A/S.

Selskabsskat og udbytteskatter fra licensselskaberne indgår i råstoffonden jf. § 7, stk. 4, i selvstyreloven og § 3, stk. 3, i råstoffondsloven, mens skatter fra underleverandørerne ikke indgår i råstoffonden.

Råstoffondens midler udgøres pt. primært af ikke-forbrugte efterforskningsmidler, der blev indbetalt i forbindelse med tilbagelevering af efterforsknings- og udnyttelsestilladelser til kulbrinter.

Tabel 9 indeholder en opgørelse over beholdning og indskud i råstoffoden i perioden 2022-2025. Som det fremgår af tabellen, har tilgangen til beholdningen været beskeden i perioden, og denne fortsat er på et ganske lavt niveau.

Tabel 9. Beholdning og indskud i Råstoffonden 2022 - 2025

Mio. kr.	2022	2023	2024	2025
Beholdning primo	8	8	9	10
Indskud i Råstoffonden	0	1	1	5
Beholdning ultimo	8	9	10	15

Kilde: Økonomi- og Personalestyrelsen, foreløbigt regnskab for Landskassen for 2025.

Det er derfor også vigtigt at have et bredt fokus på at opnå et godt samfundsøkonomisk afkast af aktiviteterne på råstofområdet i form af såvel vellønnede jobs som leverancer til udvinding- og efterforskningsaktiviteter, der kan give anledning til indbetaling af A-skatter, selskabs- og udbytteskatter.

Afgifter fra eksport af is og vand

Landskassen modtog ingen nævneværdige afgifter på eksport af is og vand i 2025, jf. det foreløbige regnskab for Landskassen for 2025.

Turismerelaterede afgifter

Gældende fra 1. januar 2024 blev lovgivningen om havneafgift ændret vedrørende afgiften for krydstogtskibe, hvor afgiften blev differentieret i forhold til skibets størrelse i bruttoton. Samtidig indførtes en krydstogtpassagerafgift på 50 kr. pr. passager pr. anløb samt mulighed for, at kommunerne kan fastsætte et miljø- og vedligeholdelsesgebyr på maksimalt 50 kr. pr. krydstogtpassager på anløbssteder udpeget af de enkelte kommuner selv. Det kommunale gebyr indbetales til landskassen og udbetales årligt til kommunerne i starten af januar måned.

Tabel 10 viser det samlede provenu i 2024 og 2025, som er de to år, hvor ændringerne i afgiftsstrukturen på krydstogtområdet slået igennem.

Tabel 10. Provenu fra krydstogtskibe og -passagerer i 2024 og 2025

	Regnskab 2024	Bevilling 2025	Regnskab 2025
	Alle beløb i 1.000 kr.		
Krydstogtskibe < 30.000 BT	-3.712	-5.000	-4.154
Krydstogtskibe => 30.000 BT	-11.041	-12.000	-14.496
Passagerafgift	-9.016	-8.000	-10.386
Kommunalt miljø- og vedligeholdelsesgebyr	-1.391	-15.000	-12.222
Overførsel af kommunale gebyrer	1.391	15.000	12.222
I alt	-23.769	-25.000	-29.036

Kilde Skattestyrelsen.

Krydstogtskibe til og med 30.000 BT indbragte i 2025 2,4 mio. kr. mere end budgetteret, mens krydstogtskibe over 30.000 BT indbragte knap 1,0 mio. kr. mere i forhold til det budgetterede. Passagerafgifterne har ligeledes givet en merindtægt på i alt 2,3 mio. kr.

Omvendt har det kommunale miljø- og vedligeholdelsesgebyr i 2025 indbragt 2,8 mio. kr. mindre end ellers budgetteret. Det kommunale miljø- og vedligeholdelsesgebyr overføres fuldt ud til kommunerne hvert år. Afvigelsen kan f.eks. skyldes, at krydstogtskibe ofte ændrer deres ruteplaner i sidste øjeblik som følge af vejrliget, eller af andre årsager.

Der har været tale om en generel stigning i antallet af krydstogtturister i løbet af 2025, set i forhold til det ellers budgetterede i året og regnskabet for 2024.

Med virkning fra 1. januar 2026 svares der i medfør af Inatsisartutlov om indførselsafgifter fremover 30 kr. per overnatning per person, der ikke er bosat i Grønland. Disse afgifter vil årligt blive afregnet med kommunerne med henblik på, at kommunerne anvender provenuet til at udvikle turismen lokalt og regionalt og herunder til at afbøde eventuelle negative konsekvenser ved øget turisme i området.

Herudover er der turismerelaterede indtægter fra udstedelse af tilladelser til betalingsjagt og -fiskeri. Indtægterne herfra var i 2025 på 1,6 mio. kr., jf. udkast til regnskab for Landskassen for 2025.

2.3 Restancer

Udviklingen i restancer er gengivet i Tabel 11 nedenfor.

Tabel 11. Restanceudviklingen fra primo 2025 til primo 2026 fordelt på restancearter

Gruppe	Restanceart	Januar 2025		Januar 2026		Procentvis ændring	
		Sager stk.	Restance kr.	Sager stk.	Restance kr.	Sager	Restance
1	Underholdsbidrag	82.956	407.762.996	83.783	404.502.488	1,00	-0,80
2	Restskatter	351.480	594.289.676	367.476	637.105.251	4,55	7,20
3	ESU	51	19.561.539	49	18.714.194	-3,92	-4,33
4	A-skat	58.476	149.934.644	78.206	233.335.294	33,74	55,62
5	Selskabsskat	707	95.039.472	961	90.467.076	35,93	-4,81

6	Husleje	10.020	49.546.695	8.985	50.315.124	-10,33	1,55
7	Skatterenter	551	1.062.029	495	1.118.286	-10,16	5,30
8	Div. kommunale restancer	9.264	28.622.364	8.274	24.845.997	-10,69	-13,19
9	Hjælp med tilbagebetalingspligt	2.806	17.099.025	2.237	14.408.958	-20,28	-15,73
10	Studielån	5.962	27.356.949	6.411	27.465.587	7,53	0,40
11	Daginstitutioner	15.588	12.187.540	12.820	10.301.013	-17,76	-15,48
12	Renovation	66.025	34.732.135	59.493	32.371.781	-9,89	-6,80
13	Kommunale erhvervslån	7	65.985	7	65.985	0,00	0,00
14	Div. Selvstyrerestancer	19.729	49.217.911	19.417	70.081.914	-1,58	42,39
15	Boligstøttelån	110	2.779.063	83	1.707.330	-24,55	-38,56
16	Selvbyggerlån	136	1.611.384	123	1.470.962	-9,56	-8,71
17	El/vand	5.868	1.782.173	8.316	2.311.248	41,72	29,69
18	Forældrebetaling anbragte børn	3.718	5.171.133	2.860	3.898.674	-23,08	-24,61
19	Nordiske krav	5.161	48.635.082	8.214	59.031.407	59,16	21,38
20	Øvrige restancer	2.909	7.773.160	2.484	8.371.151	-14,61	7,69
	I alt	641.524	1.554.230.957	670.694	1.691.889.721	4,55	8,86

Kilde: Skattestyrelsen

Tabel 11 viser, at restskatterne er steget med 42,8 mio. kr. fra 2025 til 2026. De har i de seneste år udgjort den største andel af restancerne. I januar 2026 udgjorde de hele 38 pct. af det samlede restancebeløb. Restancerne på underholdsbidrag, som i januar 2026 udgjorde 24 pct. af det samlede restancebeløb, er næststørste gældspost.

A-skatterne står for den største stigning beløbsmæssigt, med en samlet stigning på 83,4 mio. kr., svarende til 55,62 pct., efterfulgt af posten Diverse Selvstyrerestancer, der er steget med 20,8 mio. kr., svarende til en stigning på 42,39 pct.

Det kan ses i oversigten, at de mindre restancetyper, såsom borgeres gæld til daginstitutioner og gæld til renovation generelt har en nedadgående tendens. Vedrørende restancer på renovation har Skattestyrelsen tidligere fået indført en bagatelgrænse, således der ikke længere modtages restancer, der har et beløb på 100 kr. eller derunder. Det tyder på, at dette tiltag har haft en positiv indvirkning på, at de enkelte fordringshavere ikke sender disse små restancer til inddrivelse i Skattestyrelsen. Det er håbet, at der samtidig i større omfang følges bedre op på dårlige betalere af mindre udestående beløb hos fordringshaverne.

2.4 Kommunernes regnskaber for 2025 (forventede tal) og budgetter for 2026

Den offentlige sektor udgøres af både Selvstyret og kommunerne og disse myndigheders økonomi hænger tæt sammen. En uholdbar udvikling i Landskassen vil derfor have stor negativ betydning for kommunernes økonomi og vice versa.

Kommunerne modtager typisk omkring 70 pct. af det samlede provenu fra A-skatter, selskabsskat og udbytteskat gennem kommunal skat og fælleskommunal skat. Når en skatteyder fra f.eks. Kommuneqarfik Sermersooq betaler 42 pct. i skat, vil kommunen modtage ca. 26 pct. af borgerens skattebetaling. Det forøgede skatteprovenu kommer derfor ikke blot Landskassen til gavn, men i høj grad også kommunernes økonomi.

Regnskab 2025 (foreløbige tal) og budget 2026

Tabel 12 viser kommunernes foreløbige regnskaber for 2025 og budget for 2026. Det skal bemærkes, at regnskaberne endnu ikke er revisionspåtegnet og politisk godkendte.

De foreløbige kommunale regnskabstal for 2025 samt budgetter for 2026 tegner et positivt billede af økonomien i kommunerne, men også med store forskelle mellem kommunerne. Kommune Qeqertalik

kommer forventeligt ud med et nul-resultat i 2025, mens Kommuneqarfik Sermersooq ser ud til at få et stort positivt resultat.

Tabel 12. Kommunernes økonomi, mio. kr. (positive tal betegner udgifter)

2025 Regnskab i mio. kr. (foreløbige tal)						
	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qeqertalik	Avannaata	I alt
Drift	683	2.294	884	616	1.004	5.481
Anlæg	15	156	117	32	123	443
Indtægter	-723	-2.843	-1049	-648	-1.161	-6.424
Resultat	-25	-393	-48	0	-33	-499
2026 Budget i mio. kr.						
	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qeqertalik	Avannaata	I alt
Drift	645	2.267	906	564	995	5377
Anlæg	36	256	105	40	131	568
Indtægter	-709	-2.667	-1023	-630	-1.138	-6167
Resultat	-27	-144	-12	-26	-11	-220

Kilde: Indberettede tal fra kommunerne.

Anm.: Tabellen indeholder foreløbige regnskabstal, der kan ændre sig betydeligt ved offentliggørelsen af kommunernes endelige regnskaber.

Note: Kujalleq:

- Kommune Kujalleqs input til regnskab 2025 er behæftet med en vis usikkerhed.
- Kommune Kujalleq har i november 2024, som led i en delvis suspension af kommunens forvaltning af børne og ungeområdet, samt handicapområdet, afgivet budgetansvaret for de berørte områder til Socialstyrelsen indtil det vurderes, at ansvaret igen kan tilbageføres til kommunen.
- Kommune Kujalleq har i februar 2025 optaget et lån på 75 mio. som led i en genopretningsplan for reetablering af en bæredygtig økonomisk udvikling i kommunen. Genopretningsplanen tager afsæt i markante besparelser over de kommende år og forudsætter, at kommunen formår at løfte en gennemgribende reform af en økonomistyringspraksis, som har været norm de seneste år.

Andelen af den samlede kommunale økonomi er stigende i forhold til den samlede offentlige økonomi i disse år. Grønlands Statistik publikation "Offentlige finanser 2024", der indeholder de nyeste tal viser samtidig, at både selvstyrets og kommunernes driftsudgifter steg fra 2023 til 2024. Der er derimod en forskel i udviklingen i de samlede udgifter i henholdsvis selvstyret og kommunen, der især skal ses i lyset af udviklingen i anlægs- og investeringsudgifterne.

Kommunernes anlægs- og investeringsudgifter faldt betydeligt fra et højt niveau i 2023, blandt andet som følge af større anlægs- og renoveringsudgifter i Kommuneqarfik Sermersooq i 2023. Selvstyrets samlede udgifter steg derimod, da både driftsudgifterne og anlægs- og investeringsudgifterne var højere i 2024 end året før. Overordnet viser tallene fortsat, at kommunernes økonomi nu næsten er samme størrelse som selvstyrets samlede økonomi. Betydningen af en god økonomistyring i kommunerne vokser i takt med denne udvikling.

3 Centrale sammenhænge i den økonomiske politik

3.1 Naalakkersuisuts økonomiske politik

Naalakkersuisuts økonomisk politik tager afsæt i de centrale principper i den gældende budget- og regnskabslov, som også refereret i koalitionsaftalen. En yderligere formalisering af den økonomiske politik vil samtidig udgøre et vigtigt redskab, når der skal lægges budget og prioriteres i finansloven.

Den økonomiske politik skal bidrage til at skabe den nødvendige sammenhæng mellem de økonomiske mål både på kort og lang sigt og være en del af de strategier og planer, der styrer forskellige sektorer. Samtidig er det vigtigt at styre økonomien ansvarligt, så offentlige udgifter vurderes ud fra, hvilken effekt de har på samfundet. Herunder er der særligt behov for en hensigtsmæssig håndtering og prioritering af eventuelle yderligere overførsler udefra i år og forventeligt i de kommende år fra staten og EU.

Udmøntningen af den økonomiske politik skal herunder integreres i strategier og sektorplaner, og de offentlige udgifter i stigende grad prioriteres med afsæt i den samfundsmæssige effekt heraf.

En hensigtsmæssig økonomisk politik bidrager til at skabe gode rammebetingelser, der kan fremme investeringer, der understøtter vækst, beskæftigelse og nye indtjeningsmuligheder. En troværdig økonomisk politik styrker Grønlands således også kreditværdighed ift. banker, finansielle institutioner og internationale partnere.

Økonomiske prioriteringer vil ofte ske som en afvejning mellem mere umiddelbare behov og mere langsigtede strukturelle reformtiltag og -investeringer, herunder ift. forøgelse af uddannelsesniveaue, løsning af dybereliggende sociale udfordringer og styrkelse af infrastruktur. Det er en vigtig politisk opgave at foretage afvejning mellem sådanne hensyn.

Det er samtidig centralt, at der er forudsigelighed og troværdighed bag den økonomiske politik. En forudsætning herfor er styrkelse af den økonomiske holdbarhed samt gennemsigtighed i forhold til de politiske prioriteringer. Dette gælder både med hensyn til drift, investeringer eller offentlig låntagning.

Rammerne for den offentlige økonomistyring

Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber og senere ændringer (herefter "budgetloven") er fundamentet for den offentlige økonomistyring. Budgetloven udstikker rammer for økonomistyringen på kort sigt i form af krav til balance på budgetstillingen (sikring af budgetbalance og loft over årlig realvækst i udgifter) for de samlede offentlige finanser.

Budgetloven fastsætter rammer for offentlig låntagning og sikrer en samlet tværgående politisk prioritering på tværs af områder (via det såkaldte bruttobevillings-princip). Budgetloven indebærer, at ekstraordinære indtægter indbetales til Fonden for Langsigtede Investeringer³. Fonden er et redskab til at sikre finansiering af strategiske og samfundsmæssigt rentable investeringer, der kan bidrage til finansiell holdbarhed og vækst på langt sigt.

Budgetloven er fortsat under implementering blandt andet via bekendtgørelser og opfølgning på disse. Samtidig er der fortsat et behov for enkelte tilpasninger af budgetloven. Budgetlovens nuværende rammer for udgiftsvækst og offentlig saldo har i praksis været udnyttet fuldt ud i en række år, hvor der har været gode konjunkturer. Det har betydet, at der ikke er opbygget økonomiske reserver til at kunne imødegå en negativ økonomisk udviklingstendens, herunder stigende udgiftspres som følge af den demografiske udvikling. Samtidig er der ikke med den nuværende udformning af budgetloven taget højde for, hvordan man mest hensigtsmæssigt håndterer øgede overførsler udefra i forhold til at imødegå dette stigende udgiftspres. Naalakkersuisut er derfor sammen med Økonomisk Råd ved at analysere forskellige alternative tilpasningsmuligheder i blandt andet opgørelsen af budgetstillingen, behovet for at opbygge eventuelle økonomiske reserver i gunstige år og år med eventuelle, håndtering af eventuelle behov for låntagning i perioder med demografisk pres.

³ Fonden for Langsigtede investeringer er en budget- og regnskabsteknisk fond, der har til formål at underbygge langsigtede økonomiske hensyn. Fonden beskrives yderligere nedenfor.

Der er afgørende, at budgetloven sammen med andre relevante styringsværktøjer fremadrettet giver en solid politisk ramme for udgiftsstyringen og investeringsplanlægning, som vil bidrage til at sikre den økonomiske holdbarhed. Herunder er følgende konkrete værktøjer under forberedelse eller implementering i løbet af 2026:

- Opdatering af Holdbarhedsmodellen sammen med Grønlands Statistik, Økonomisk Råd og DREAM-gruppen
- Opdatering af Budgetregulativ forventes godkendt af Naalakkersuisut i første halvår af 2026.
- Opdatering af Vejledning i fremstilling af samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger (2015), og
- Udarbejdelse af vejledning til bekendtgørelsen om sektorplaner fra 2025 og sikring af gennemsigthed i forhold til fremdrift på udarbejdelsen af sektorplanerne.

3.3 Makroøkonomiske mellemfristede udsigter

3.3.1 Forventet vækst og inflationsprofil

Afsnit 1 indeholder beskrivelser af forventninger til vækstprofilen med afsæt i den seneste rapport fra Økonomisk Råd fra januar 2026. Det fremgår heraf også, at den geopolitiske situation er ekstraordinær og der derfor er stor usikkerhed omkring vækst og inflationsudvikling globalt. Denne usikkerhed rammer også Grønland.

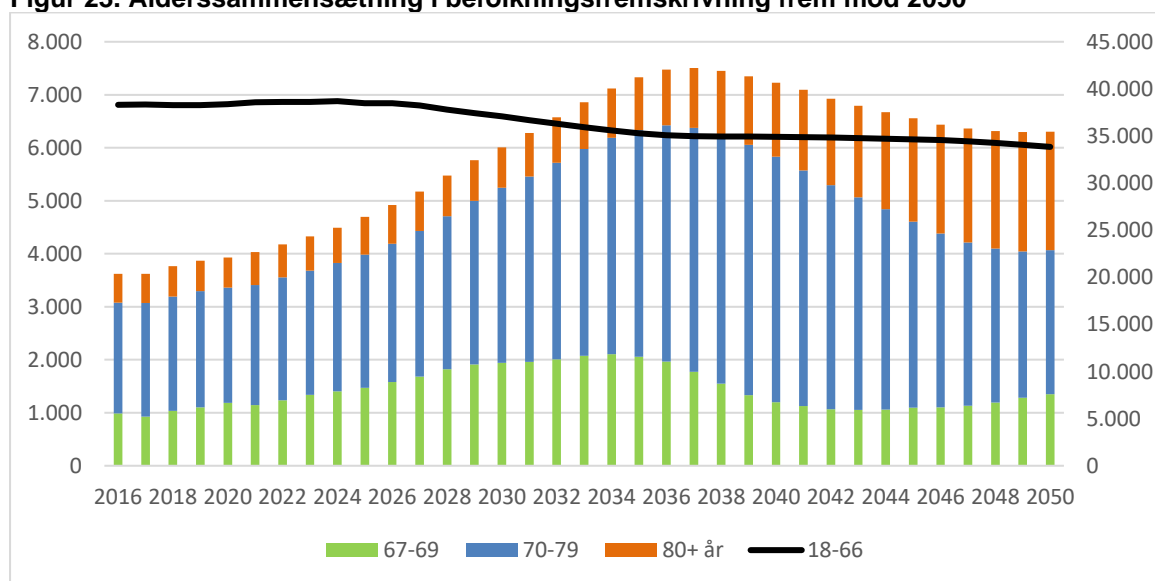
Økonomien befinder sig aktuelt i en afmatning med beskeden vækst, og der er på sigt alvorlige udfordringer for de offentlige finanser i form af store strukturelle underskud, blandt andet som følge af demografiske ændringer i de kommende 10-15 år, jf. afsnit 3.3.2.

Et par år med lavt væksttempo vil dæmpe presset på produktionskapaciteten, men økonomien vil fortsat være præget af mangel på arbejdskraft, særligt efter personer med erhvervsfaglige kompetencer. Arbejdskraftproblemet er strukturelt og en central udfordring i økonomien, som dog i nogen grad imødegås via øget import af arbejdsgrat udefra, jf. 3.3.4.

3.3.2 Demografisk udvikling og betydning for arbejdsmarkeds- og ældreområdet

Figur 23 viser på den venstre akse, at antallet af ældre i forskellige aldersgrupper i den seneste befolkningsfremskrivning fra Grønlands Statistik forventes at vokse markant og toppe omkring 2036. Den højre akse af Figur 23 viser antallet af borgere i den *potentielle* arbejdsstyrke af 18-66-årige. Her forventes et generelt fald i denne gruppe i perioden frem til 2050.

Figur 23. Alderssammensætning i befolkningsfremskrivning frem mod 2050

Kilde: Grønlands Statistiks befolkningsfremskrivning 2026.

I Tabel 13 er fremskrivningen brudt ned på flere aldersgrupper, der er af betydning for indretning af og økonomi i den offentlige sektor.

Tabel 13. Befolkningen fordelt på grupper i udvalgte år i fremskrivningen 2026-hovedalternativ.

	2025	2030	2040	2050
0 til 2 Vuggestuer	2.119	2.033	1.722	1.619
3 til 5 Børnehaver	2.361	2.047	1.762	1.652
6 til 8 Yngste trin	2.410	2.137	1.841	1.668
9 til 12 Mellemste trin	3.008	3.174	2.585	2.221
13 til 15 Ældre trin	2.281	2.250	1.925	1.655
16 til 17 Ungdom under 18	1.177	1.218	1.135	971
18 til 24 Ungdom over 18	5.027	4.960	5.067	4.231
25 til 29 Ungdom 25-29	4.365	3.862	3.776	3.561
30 til 49 Erhvervsaktive 1	16.268	17.170	15.946	14.656
50 til 66 Erhvervsaktive 2	12.829	11.078	10.117	11.397
67 til 74 Ældre 1	3.118	4.080	3.802	2.885
75 til 79 Ældre 2	863	1.169	2.027	1.183
80+ Ældre 3	716	760	1.399	2.233
Befolkningen i alt	56.542	55.938	53.104	49.932
Antal i aldersgruppen 0-17	13.356	12.859	10.970	9.786
Antal i den erhvervsaktive alder 18-66	38.489	37.070	34.906	33.845
Antal ældre der har nået pensionsalder 67+	4.697	6.009	7.228	6.301

Kilde: Grønlands Statistiks befolkningsfremskrivninger for perioden 2020-2050, 2026-hovedalternativ.

Tabel: Befolkningsfremskrivninger, 2026 [BEDP26]

Note: Tabel 13 viser aldersfordelingen i befolkningsfremskrivningen i 2026-hovedalternativet i Figur 23.

Tabel 13 tydeliggør, at der vil ske en stor forskydning mellem de tre hovedgrupper 0-17 år 18-66 år og plus 67 år frem mod 2050.

Hovedudfordringer i forhold til demografiske udvikling er, at antallet af indbyggere forventes at falde. Det forventes at blive færre unge og færre personer i den erhvervsaktive alder. Det forventes at folk lever længere, så antallet af ældre forventes at stige over tid. Forsørgerbrøken vil dermed stige. Det betyder, at færre skal forsørge de unge og ældre i fremtiden.

Udfordringen med faldet i antallet i den potentielle arbejdsstyrke skal så vidt muligt imødegås ved, at en større andel af ungdomsårgangene gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. Dette er erfaringsmæssigt en sikker og veldokumenteret måde at øge beskæftigelsesfrekvensen på.

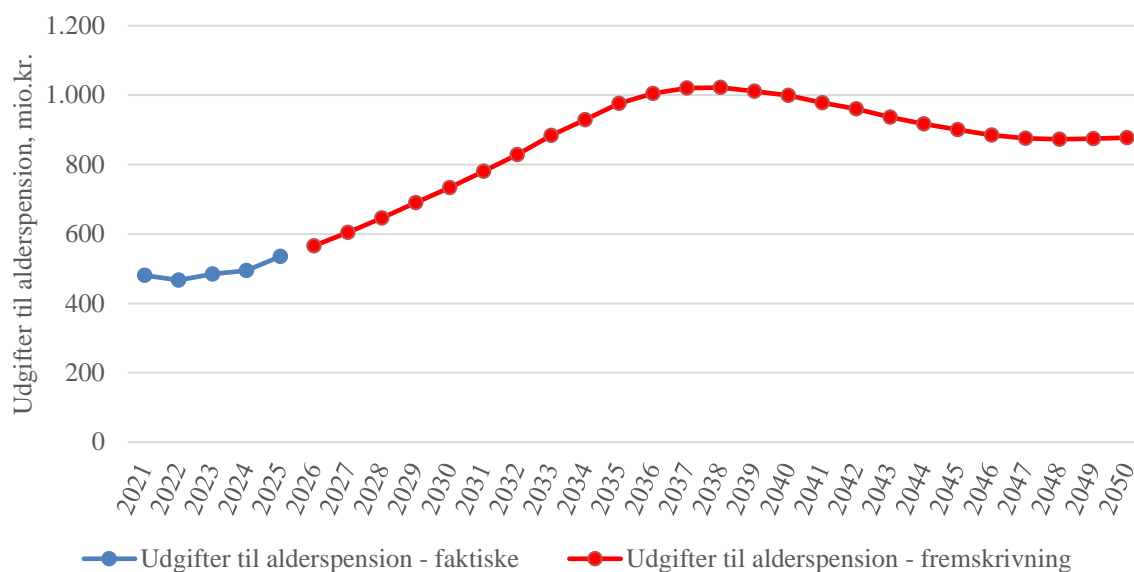
En anden måde og supplerende at imødegå udfordringen på er ved tilgang af udefrakommende arbejdskraft til områder og brancher med mangel på arbejdskraft, jf. afsnit 3.3.4.

3.3.3 Fremtidige udgifter ifm. pensionister ved status quo

Stigende antal ældre vil betyde stigende udgifter til offentlige pensioner, sundhed og ældrepleje. De forventede udgifter til alderspensioner i Figur 24 er baseret på, at den nuværende struktur og lovgivning bibeholdes. Det vil betyde, at udgifterne til alderspensioner vil stige markant, og denne stigning vil forsætte frem mod 2038. Efter de eksisterende regler, kommer niveauet for de offentlige udgifter til alderspension op på omkring 1 mia.kr. årligt i perioden 2036-2024.

Til sammenligning er der er der i finanslov for 2026 afsat omkring 574 mio. kr. til alderspension, idet Grønlands Selvstyre refunderer 90 pct. af udgifterne til alderspension, mens kommunerne selv finansierer de resterende 10 pct.

Figur 24. Udvikling i udgifter til alderspension 2021-2050

Kilde: Grønlands Statistiks holdbarhedsmodel med befolkningsfremskrivning fra 2020-hovedalternativ. Udgifterne er opgjort i 2021-priser.

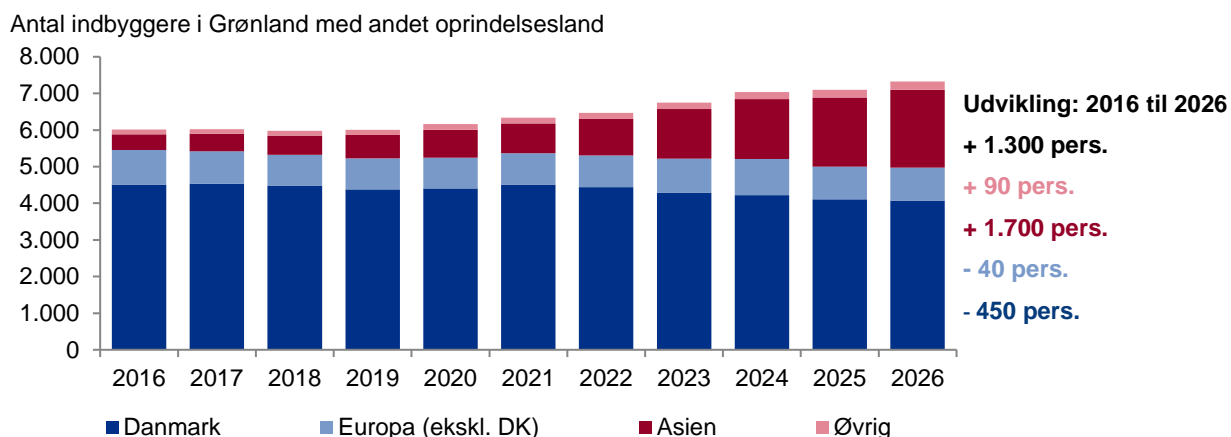
De beregnede udgifter til alderspension i Figur 24 må dog i praksis blive lavere i hvert fald efter 2030, idet hovedparterne af borgerne gradvist opbygger en pensionsopsparing. Dette igennem indbetaling fra arbejdsmarkedspension og obligatorisk pension og derfor også vil opnå indtægter fra udbetalingen af disse ved overgang til pensionisttilværelse. Øgede udbetalinger fra egen pensionsopsparing vil kunne bidrage til at reducere stigningen i offentlige udgifter til alderspensionen. Dette eliminerer dog ikke udgiftspresset fuldstændigt.

Såfremt der ikke gennemføres en reform, der fremtidssikrer det samlede pensionssystem, vil de offentlige finanser mangle midler til at dække udgifter til andre vigtige velfærdsområder, jf. afsnit 4.5.

3.3.4 Effekter af udenlandsk arbejdskraft på det grønlandske arbejdsmarked

Antallet af personer med andet oprindelsesland end grønlandsk er steget med omkring 1.300 personer over de seneste ti år, svarende til 22 pct., jf. Figur 25. Udviklingen dækker over et fald på ca. 450 personer med dansk oprindelse og en stigning på ca. 1.700 personer med asiatisk oprindelse, især fra Filippinerne og Thailand. Personer med dansk oprindelse udgør dog fortsat hovedparten af gruppen med andet oprindelsesland med 56 pct.

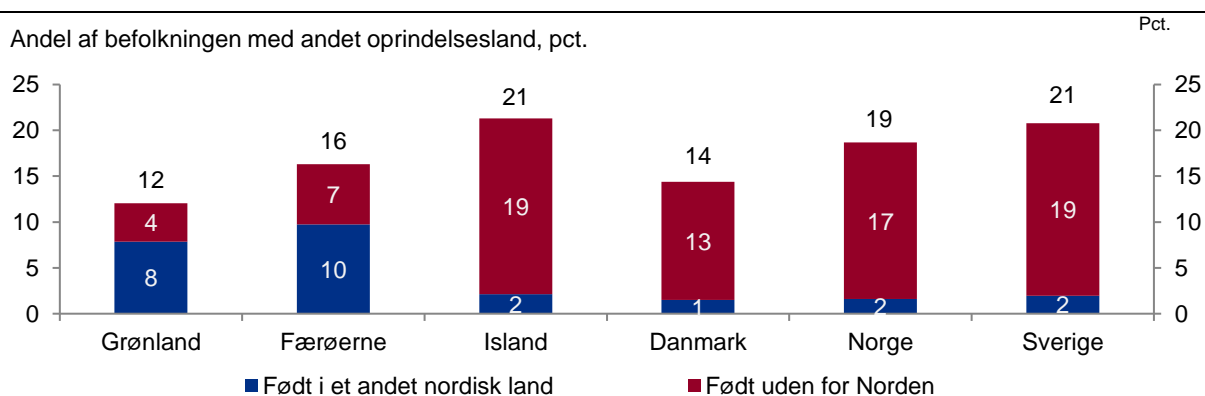
Figur 25. Antal borgere med anden oprindelse er steget med ca. 1.300 personer over de seneste 10 år: flere fra Asien og færre fra Danmark

Anm.: Figur 25 opgør antal indbyggere i Grønland med andet oprindelsesland end Grønland pr. 1. januar i årene 2016 til 2026. Personer fra Asien i 2026 er hovedsageligt fra Filippinerne, Thailand, og Sri Lanka. Personer fra Europa (ekskl. DK) i 2026 er hovedsageligt fra Island, Polen, Sverige, Norge og Tyskland. Kilde: Grønlands Statistik og egne beregninger.

Sammenlignet med de øvrige nordiske lande har Grønland fortsat relativt få borgere med andet oprindelsesland, særligt fra lande uden for Norden, jf. Figur 26. I Grønland er 4 pct. af befolkningen født uden for Norden mod 7 pct. i Færøerne og 19 pct. i Island.

Figur 26. Grønland har færre borgere med andet oprindelsesland – især personer født uden for Norden – sammenlignet med andre nordiske lande, 2025

Anm.: Figur 26 viser andelen af befolkningen med fødeland uden for det pågældende land i 2025. Data for Island er fra 2024, da 2025 endnu ikke er tilgængelig. Personer med andet fødeland er opdelt i: 1) personer født i øvrige nordiske lande og 2) personer født uden for Norden. Ved nordiske lande forstås Grønland, Færøerne, Åland, Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Kilde: Nordic Statistics database og egne beregninger.

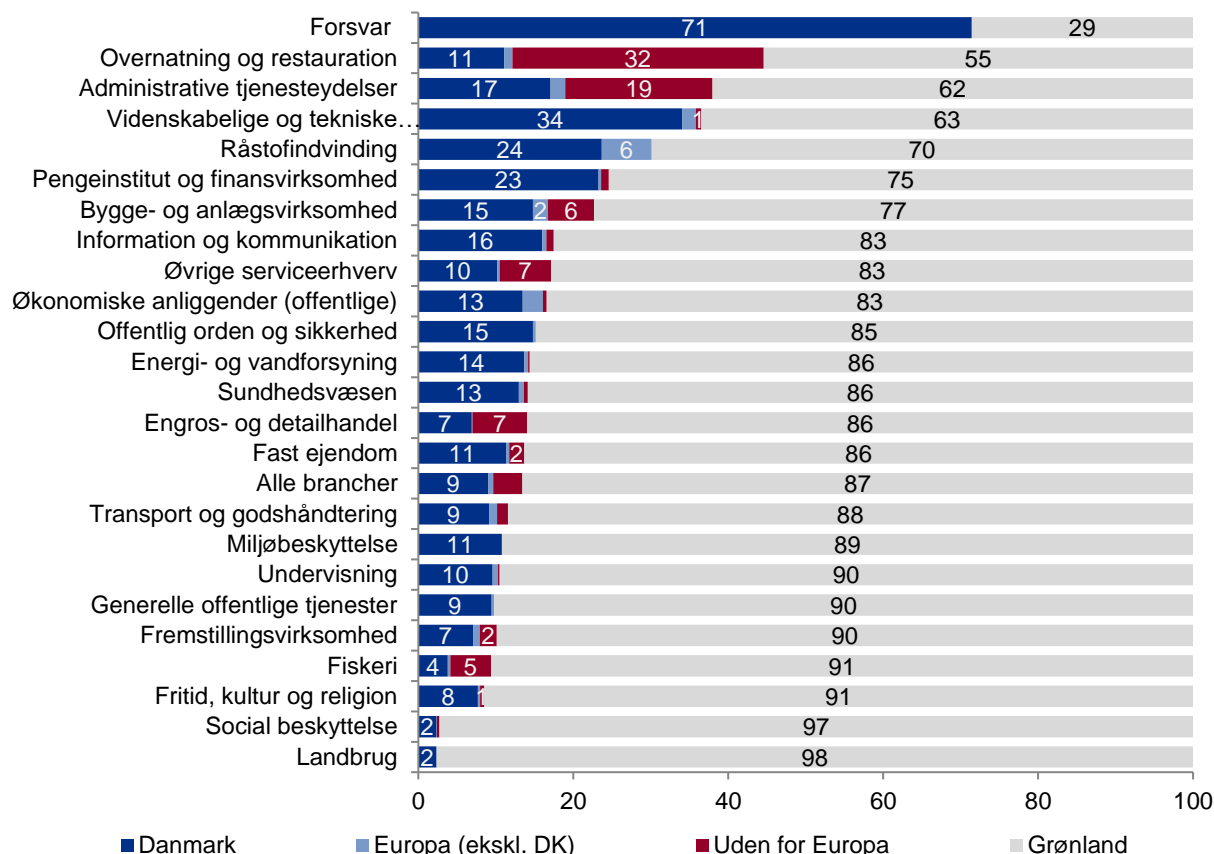
Den udenlandske arbejdskraft bidrager navnlig i dele af arbejdsmarkedet, hvor der er rekrutteringsudfordringer.

Personer med oprindelse uden for Europa er især beskæftiget i brancher med lavere uddannelseskrav, herunder hotel- og restaurationsbranchen samt administrative tjenesteydelser. Personer med dansk oprindelse er derimod overrepræsenteret i brancher med højere uddannelseskrav, herunder

videnskabelige og tekniske tjenesteydelser, råstofområdet samt finansiel virksomhed, jf. Figur 27.

Figur 27. Beskæftigede fra lande uden for Europa er typisk i brancher med lave uddannelseskrav, mens beskæftigede fra Danmark er overrepræsenteret i brancher høje uddannelseskrav, 2024

Andel beskæftigede i brancher opdelt efter oprindelsesland, pct.

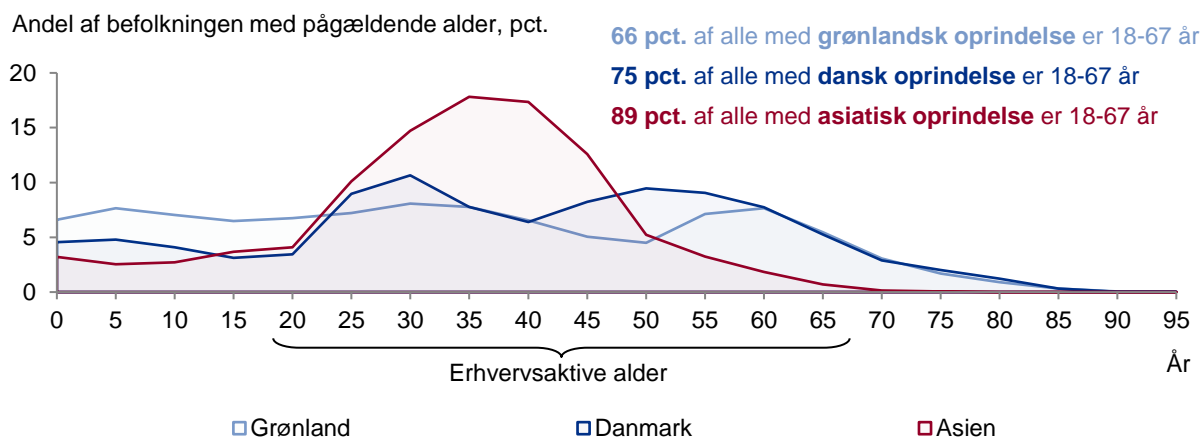
Anm.: Figur 27 opgør oprindelsesland blandt de beskæftigede inden for specificerede brancher i 2024. Brancherne er rangeret efter andelen af beskæftigede med andet oprindelsesland end Grønland. Data omfatter den fastboende befolkning, defineret som personer bosat i landet ved årets begyndelse og afslutning, og som primo måneden er fyldt 15 år. Branchen administrative tjenesteydelser omfatter bl.a. kontor- og sekretariatsservice, rengøring, vagttjeneste og kundeservice. Videnskabelige og tekniske tjenesteydelser dækker specialiseret rådgivnings- og analysearbejde, fx inden for jura, design og ingeniørarbejde. Øvrige serviceerhverv omfatter bl.a. frisører, flyttefirmaer, bedemænd m.m.

Kilde: Grønlands Statistik og egne beregninger.

Opgørelsen omfatter alene den fastboende befolkning og ikke korttidsansatte.

Borgere med andet oprindelsesland er desuden oftere i den erhvervsaktive alder, jf. Figur 28. Det gælder især personer med asiatisk oprindelse, hvor aldersfordelingen i høj grad er koncentreret i alderen 20-50 år, hvilket peger på, at mange er tilflyttet med henblik på beskæftigelse.

Figur 28. Borgere med andet oprindelsesland er oftere i den erhvervsaktive alder – både blandt personer med dansk oprindelse, men særligt blandt personer fra asiatiske lande, 2026

Anm.: Figuren viser fordelingen af personer med grønlandsk, dansk og asiatisk oprindelse fordelt i 5-års-aldersintervaller (0–4 år, 5–9 år, 10–14 år osv.). Opgørelsen angiver, hvor stor en procentdel hver aldersgruppe udgør ud af alle med pågældende oprindelse. Opgørelsen baserer sig på befolkningstal pr. 1. januar 2026.

Kilde: Grønlands Statistik og egne beregninger.

Dette har også betydning for de offentlige finanser. I 2024 betalte personer født uden for Grønland i gennemsnit 92.900 kr. mere i indkomstskat end personer født i Grønland, mens de samtidig modtog 21.400 kr. mindre i offentlige overførsler. Det afspejler blandt andet, at en større del af gruppen er i den erhvervsaktive alder.

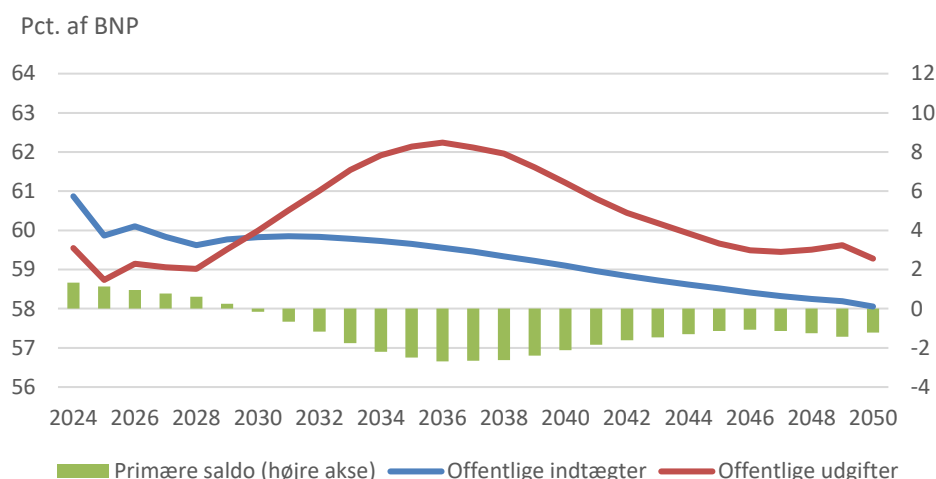
Udenlandsk arbejdskraft kan således bidrage til at afhjælpe arbejdskraftmangel, understøtte aktivitet i brancher med rekrutteringsudfordringer og styrke landskassens indtægtsgrundlag. De økonomiske effekter udgør dog kun ét element i den samlede vurdering, hvor også hensyn til integration, sprog, kultur og lokale arbejdsmarkedsforhold er relevante, og derfor skal indgå som led i en samlet tilrettelæggelse af politik og administration på området.

3.4 Mellemløstede fremskrivninger for udviklingen i de offentlige finanser

Økonomisk Råd har i samarbejde med Grønlands Statistik og DREAM-gruppen i 2025 gennemført den senest opdaterede beregning af holdbarheden i de offentlige finanser, som er gengivet i rådets Policy Brief 2025-2.

I nedenstående Figur 29 gengives herfra udviklingen i de offentlige indtægter og udgifter, som den langsigtede fremskrivning af økonomien gav anledning til. Figur 29 viser, at holdbarhedsproblemet er omtrent uændret i fremskrivningen i forhold til tidligere fremskrivninger.

Figur 29. Udvikling i de offentlige indtægter og udgifter, og den primære saldo frem mod 2050

Note: De offentlige indtægter og udgifter er ekskl. nettorenteindtægter og -udgifter. Figuren viser den primære saldo frem til 2050. Makromodellen fremskriver økonomien frem til 2100, hvorefter den primære saldo og BNP antages at vokse med samme rate.

Kilde: Økonomisk Råd og DREAM.

Figuren viser således, at udviklingen trækker i retning af et stigende pres på de offentlige finanser. Udviklingen i det offentlige forbrug som andel af BNP afspejler i høj grad de kommende omtrent 10 års stigende forsørgerbrøk, da udgifter til sundhed, aldersrelaterede ydelser samt alderspension vokser i takt med denne brøk. Figuren viser, at fremskrivningen medfører et underskud på den primære saldo fra slutningen af 2020'erne og fremefter. Underskuddene stiger frem mod den sidste halvdel af 2030'erne. Baggrunden herfor er ikke mindst, at andelen af ældre over 67 år i forhold til den samlede befolkning stiger frem til 2036-2037 ifølge den seneste befolkningsfremskrivning fra Grønlands Statistik. Fremskrivningen peger på, at de igangsatte og i beretningen omtalte reformtiltag som opfølgning på Naalakkersuisuts Holdbarheds- og Vækstplan 2 er centrale at få gennemført og omsat til virkelighed.

Der arbejdes i øjeblikket på en ny opdateret holdbarhedsberegning, som Økonomisk Råd forventes at kunne offentliggøre i sin kommende rapport i september 2026.

3.4.1 Gældsudviklingen

For at sikre økonomisk handlefrihed på kort og langt sigt er en styring af det samlede offentlige lånoptag fortsat nødvendig. Det vil sige styring af selvstyrets, kommunernes og de offentlige selskabers gæld. Naalakkersuisoq for Finanser har ansvar for styringen af lånoptagelser, og Departementet for Finanser skal derfor inddrages ved overvejelser om eventuel lånoptagelse eller finansiering af alle større investeringer, herunder også ved kommuners optagelse af lån i KommuneKredit, der kan påføre Landskassen en risiko.

Opgørelse af den forventede gældsudvikling er forbundet med betydelig usikkerhed og tallene i Tabel 14 skal derfor tages med forbehold. Samlet set viser Tabel 14 en forventet øget gældsætning fremadrettet i Selvstyrets aktieselskaber og i kommunerne.

Tabel 14. Forventet udvikling i rentebærende og nettorentebærende gæld i selvstyret, selvstyrets aktieselskaber og kommunerne i perioden 2025-2029.

Rentebærende gæld (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028	2029
Grønlands Selvstyre	0	0	0	0	0
Selvstyrets aktieselskaber	8.414	9.624	11.299	11.661	12.186
Kommunernes aktieselskaber	1.243	1.279	1.245	1.153	1.122
Kommunerne	1.111	1.062	1.005	945	888
I alt	10.768	11.965	13.549	13.759	14.196
Nettorentebærende gæld (mio. kr.)					
Grønlands Selvstyre	-433	-392	-398	-428	-533
Selvstyrets aktieselskaber	6.656	7.731	9.912	10.350	10.612
Kommunernes aktieselskaber	1.005	1.212	1.173	1.073	1.035
Kommunerne	135	120	28	-82	-136
I alt	7.363	8.671	10.715	10.913	10.978
Garantistillelse (mio. kr.)					
Garantistillelse kommunernes A/S					
Garantistillelse kommunerne		65	61	-	-
I alt		65	61		

Kilde: Departementet for Finanser, baseret på modtaget input.

Noter: Begrebsforklaring: Rentebærende gæld = Gæld til långivere. Nettorentebærende gæld = Gæld til långivere + likvide beholdninger. Selvstyrets ejerandel af Greenland Airports A/S udgør på 2/3 af aktiekapitalen, hvorfor der i opgørelsen af gældsudviklingen er korrigeret herfor.

Selvstyrets lånoptag og væsentligste eventualforpligtelser

Selvstyret havde ved udgangen af 2025 ikke længere nogen gæld, idet restgælden af et enkelt lån optaget hos Nordisk Investerings Bank (NIB) blev betalt i 2025.

Planlagte vandkraftbyggerier forudsætter et større lånoptag. De endelige rammer for finansieringen af disse investeringer er aktuelt under afklaring, som også skal tage hensyn til, at tidligere udarbejdede foreløbige C-overslag har vist sig at være for lave på grund af prisudviklingen på byggematerialer m.v.

Det indgår blandt andet i de aktuelle afklaringsforløb omkring finansiering, at Grønlands Selvstyre kan skulle stille en garanti for kommende lånoptag i NunaGreen A/S for en mindre del af det samlede lån. Landskassen har jf. også Landskassens regnskab for 2024 stillet en selvskyldnerkaution for NunaGreen A/S eller Nunagreen Construction A/S på 144 mio. kr., indtil vandkraftanlægget er taget i brug.

Forventninger til kommunernes behov for lånoptag

Kommunerne forventer et markant fald i behovet for lånoptag frem mod 2029. En væsentlig del af denne udvikling kan henføres til den løbende afvikling af Kommune Kujalleqs lån fra 2024 på 75 mio. kr.

Den primære drivkraft er imidlertid Kommunerafiq Sermersooqs forventninger til udviklingen i gælden frem mod 2029. Kommunen forventer, at den rentebærende gæld reduceres med 150 mio. kr. i perioden 2025-2029, mens den nettorentebærende gæld forventes reduceret med 250 mio. kr. i samme periode.

Naalakkersuisut har indgået en aftale med den danske stat og KommuneKredit, som gør det muligt for Grønlands kommuner og af disse ejede aktieselskaber at optage lån via KommuneKredit. Den samlede låneramme er på 4 mia. kr. Det vil være muligt at udbetale lån inden for lånerammen i perioden 2024-2031.

Der er ydet tre lån inden for denne ramme. Det ene lån er optaget af en kommune, det andet af et kommunalt aktieselskab og det tredje af et fælleskommunalt aktieselskab. Medio marts 2026 var der for disse lån samlet set en restgæld på omtrent 1,6 mia. kr. Dette svarer til 41 pct. af den samlede låneramme fra KommuneKredit.

De større selvstyrejede aktieselskabers investeringer planer for lånoptag

De selvstyrejede aktieselskaber investeringsstatus og -planer i perioden:

- Under "Selvstyrets aktieselskaber" i Tabel 14 er der indregnet 2/3 af den forventede gæld i Greenland Airports, svarende til Selvstyrets ejerandel i selskabet.
- Rentebærende gæld i Greenland Airports – International A/S er optaget for at muliggøre investeringerne Nuuk lufthavn og Ilulissat lufthavn. Nuuk lufthavn er i drift, og Ilulissat lufthavn forventet at blive taget i brug ultimo 2026.
- Air Greenland har i perioden fra 2021-2025 gennemført anlægsinvesteringer for knapt 2 mia. kr., hvilket primært er relateret til flådefornyelse. Flådefornyelsen er afsluttet i 2024, mens der fortsat er et investeringsbehov relateret til den nye infrastruktur. Samlet investeres 475 mio. kr. i perioden 2022-2026, der er afledt af de nye landingsbaner, herunder investeringer i den kritiske infrastruktur i form af hangarer, fragtterminal og øvrige aktiver. Disse investeringer er nødvendige for at kunne operere i lufthavnene og for at kunne opretholde indenrigsflyvninger, og investeringerne giver derved i sig selv ikke et bedre produkttilbud overfor kunden. Selskabet forventer større investeringer i 2026-2027 relateret til ny langvarig kontrakt, hvor indtjening først kommer i 2028 og årene derefter.
- Royal Greenland: Fremskrivningen af forventet lånoptagelse forudsætter en konsolidering af virksomheden. Dog forventes øget investering i grønlandske landanlæg, hvorfor niveauet for årlige basisinvesteringer er hævet fra 200 mio. kr. til 250 mio. kr.
- Tusass fortsætter de store investeringer i teleinfrastrukturen i det andet år af strategiperioden fra 2025-2028. Investeringerne i et redundant søkabel, datacenter og opgradering af billingsystem fortsætter. Derudover vil der blive gennemført investeringer, der bl.a. har fokus på at sikre forsynings sikkerheden i den digitale infrastruktur, herunder opgraderinger af IP-netværk og radiokæden. Tusass vil ydermere prioritere investeringer, der både forbedrer kundernes og selskabets beredskabsprofil.
- Royal Arctic Line planlægger at investere i 2 nye skibe i 2029-2030, i omegnen af DKK 450 mio. til 700 mio. kr. afhængigt af pris og størrelse for skibene. Selskabet vil overveje at finansiere størstedelen med fremmedfinansiering. Med 80 pct. finansiering vil det betyde et lånoptag i omegnen af 360-560 mio. kr. Arctic Umiaq Line er et datterselskab under Royal Arctic Line. Selvstyret har en servicekontakt med selskabet om drift af Sarfaq Ittuk. Skibet står til udskiftning, og der er ikke kapital i selskabet til at finansiere et nyt skib. Der skal tages politisk stilling til rammerne for den fremtidige besejling i løbet af 2026.
- Sikuki har i januar 2026 indfriet alle selskabets US Private Placement obligationslån i størrelsesorden 290 mio.kr. Refinansiering af disse lån er tilvejebragt gennem Nykredit i en samlet finansieringspakke, der også omfatter byggefinansiering af Sikukis andel af den kommende havneudvidelse. Orlogskajen finansieres gennem en aftale med Forsvaret.
- NunaGreen A/S forventes at optage lån til finansiering af den kommende udvidelse af Buksefjordsværket. Forventet lånoptagelse i selskabet er indregnet i Tabel 14.

- I 2026 forventer Illuut A/S begrænset lånoptagelse, idet få projekter bliver færdige netop i 2026. For 2027 forventes flere projekter færdiggjort og dermed belånt. For de følgende år 2028 og 2029 forventes, at dele af projekt Radiofjeld med minimum 140 boliger og en forventet samlet investering i størrelsen 420 mio. at stå færdigt og være belånt.
- Nalik Ventures A/S arbejder fortsat med gældsnedbringelse i de kommende år.
- KNI A/S har oplyst at have til hensigt at nedbringe investeringsefterslæbet både i Vare- og i Energidivisionen over en årrække. Derudover er der flere større cases der kan rykke billedet som følger: 1. etablering af kapacitet til jetfuel i Ilulissat, 2. etablering af rørledning mhp. udlevering i ny trawlerkaj Nuuk (Sikuki), 3. Mulig overtagelse af Mittarfeqarfiits anlæg i Kangerlussuaq, Narsarsuaq og Qaanaaq, 4. Udvidelse af benzinkapacitet generelt. Ovenstående er i undersøgelsesfasen, og der er ikke truffet beslutninger endnu.

3.5 Finansloven for 2026 og forberedelsen af FFL 2027

Tabel 15 viser nøgletal fra Finansloven for 2026 i form af DAU- og DA-resultater for 2026 samt overslagsårene.

Tabel 15. Nøgletal for finansloven for 2026. DAU-resultat og DA-resultat for 2026 samt budgetoverslagsårene 2027-2029 (mio. kr.).

	FL 2026	BO 2027	BO 2028	BO 2029	I alt
DAU	40,5	-5,5	-29,7	-105,6	-100,3
DA	50,5	4,6	-19,7	-95,6	-60,2

Kilde: FL2026.

DA forudsættes at forbedre sig fra ca. 50 i underskud i FL 2026 til et overskud på ca. 95 mio. kr. i BO 2029, altså en forbedring på 145 mio. kr. Omkring halvdelen af den forudsatte forbedring skyldes at indtægten på hovedkonto 10.13.10 Udbytter m.v. forudsættes at stige fra 50 mio. kr. i FL 2026 til 120 mio. kr. i BO 2029.

3.6 Grundprincipper for forberedelsen af forslag til finansloven for 2027

Som det var tilfældet i Finanslov 2026 tilstræbes der et overskud i den samlede kommende finanslovsperiode 2027-2030.

I finansloven for 2026 var der samlet set et råderum på budgetstillingen over 4 år på 732,3 mio. kr. og et DA-overskud (Drift og Anlæg) over 4 år på 60,2 mio. kr. Derved følges den hidtidige økonomiske og lovfastsatte linje, jf. Budget- og regnskabsloven.

Følgende grundprincipper indgår i forarbejdet til forberedelsen af forslaget til finansloven for 2027:

- Henset til de betydelige demografiske forskydninger, som de kommende år vil medføre, og det dertil knyttede holdbarhedsproblem understreger rådgivningen fra Økonomisk Råd, at der bør tilstræbes finanslove med overskud i de førstkomende år. Dette vil kunne bidrage noget til at kunne håndtere det stigende udgiftspres i årene efter.
- Den aktuelle geopolitiske situation er præget af betydelig forøget international usikkerhed og forandrede sikkerheds- og samarbejdsdynamikker. Dette kan have afledte økonomiske konsekvenser herhjemme, herunder i relation til forsyningssikkerhed, infrastruktur, investeringer og internationale partnerskaber. Arbejdet med FFL2027 tilrettelægges derfor med fokus på økonomisk robusthed, fleksibilitet og risikobevist prioritering, således at finanspolitikken også understøtter samfundets modstandsdygtighed over for eksterne påvirkninger.
- Det fremgår af Budget- og regnskabslovens bestemmelser om budgetstillingen, at der som absolut minimum skal være balance mellem indtægter og udgifter opgjort ved det budgetterede DA-resultatet (Drift og Anlæg) i finanslovsperioden 2027-2030.
- Bestemmelserne indebærer også, at realvæksten i udgifterne for 2027 ikke må overstige 1 pct. og for perioden 2027-2030 2 pct. i alt. Dertil kommer de tidligere begrænsninger med 2 pct. i

perioden 2023-2026, 2 pct. i 2024-2027, 2 pct. i perioden 2025-2028 og 2 pct. i perioden 2026-2029.

- lagttagelse af muligheden for, at der efter godkendelse af Inatsisartut i budgetstillingen kan ses bort fra udgifter, der kan henføres til investeringer i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter, som på forhånd kan dokumenteres at have et positivt samfundsøkonomisk afkast. Udnyttelse af muligheden forudsætter en forsvarlig landskasselikviditet, eventuelt delvist sikret via lånoptag.
- Der må i de kommende år forventes tilførsel af ekstraordinære midler fra eksterne parter, herunder som led i rammeaftalen om et selv bærende Grønland samt en eventuel EU-investeringspakke og øget økonomisk ramme for en aftale med EU fra 2028.
 - Naalakkersuisoq for Finanser varetager den økonomisk koordinerende rolle for så vidt angår håndteringen heraf. Eventuelle tilsagn, tilkendegivelser eller signaler om finansiering eller igangsættelse af tiltag med afsæt i sådanne midler skal derfor afgives i tæt koordination med Departementet for Finanser og indgå i den overordnede styring af landets økonomi.
- Der vil erfaringsmæssigt være behov for at skabe et økonomisk prioriteringsrum for Naalakkersuisut både forud for fremsættelsen af forslaget til Finanslov for 2027 og i de efterfølgende forhandlinger om en finanslovsaftale. Dette skal ske inden for rammerne af Budget- og regnskabslovens bestemmelser om budgetstilling og real udgiftsvækst og under hensyntagen til håndteringen af ekstraordinære eksterne midler. Ønsker til merudgifter bør som hidtil ledsages af forslag til finansiering heraf.

Det bemærkes herudover, at der i det forgangne år har været anvendt betydelige ressourcer inden for Selvstyret til at håndtere den ekstraordinære situation, som Grønland har været bragt i. Dette pres og de afledte nye dynamikker forbundet hermed, må forudses også at kunne fortsætte fremadrettet. Det skal der i givet fald tages højde for på passende vis.

Håndtering af ekstraordinære midler i relation til budgetlovens rammer

Der må i de kommende år forventes tilførsel af ekstraordinære midler i form af overførsler fra eksterne parter, herunder som led i rammeaftalen om et selv bærende Grønland samt en forventet EU-investeringspakke og forventet øget økonomisk ramme for en aftale med EU fra 2028. Midlerne giver mulighed for at styrke centrale velfærds-, erhvervs- og infrastrukturpolitiske indsatser og bør derfor bidrage til at forbedre de strukturelle rammevilkår og den langsigtede økonomiske holdbarhed. Dette forudsætter, at de anvendes hensigtsmæssigt i forhold til at løse samfundets strukturelle behov og muligheder.

Samtidig skal håndteringen af sådanne midler ses i sammenhæng med Budget- og regnskabslovens bestemmelser om budgetstilling og real udgiftsvækst. Såfremt midlerne helt eller delvist indarbejdes som ordinære driftsudgifter under finansloven, vil dette kunne lægge et betydeligt pres på realvækstrammen og dermed begrænse Naalakkersuisuts og Inatsisartuts øvrige prioriteringsrum.

Der er derfor behov for en nærmere afklaring af, hvordan ekstraordinære eksterne midler mest hensigtsmæssigt kan håndteres inden for eller i tilknytning til budgetlovens rammer, og om der eventuelt er behov for en justering heraf.

Departementet for Finanser vil i dialog med relevante parter, herunder Økonomisk Råd, arbejde videre med mulige konkrete modeller for håndteringen i den kommende tid.

Forberedelse af aftale om bloktilskuddet til kommunerne for 2027

Bloktilskuddet til kommunerne udgør økonomisk en meget stor del af udgiftssiden af finansloven. Parterne bag bloktilskuds aftalen for 2026 er enige om, at der frem mod indgåelse af en aftale for 2027 arbejdes videre med at forberede nye, konkrete udgiftsdæmpende tiltag. Det drejer sig som i udgangspunktet hovedsageligt om områder med stor betydning for både kommunernes budgetter og udviklingen på social- og arbejdsmarkedsområdet generelt.

Konkret vil der på baggrund af fælles evalueringer og nærmere analyser skulle udarbejdes beslutningsoplæg på flere udgiftsområder frem mod bloktilskudsaftalen for 2027. Dette forventes blandt andet at omfatte:

- førtidspensionsområdet,
- anbringelsesområdet samt
- de administrative konsekvenser og beskæftigelsesmæssige effekter af vedtagelsen af den nye jobsøgningsydelse og lov om offentlig hjælp
- Digitalisering og effektivisering.

I disse arbejder forudsættes både at være fokus på at sikre det nødvendige datagrundlag for de enkelte evalueringer henholdsvis på at optimere økonomi og økonomistyring, organisering og systemunderstøttelse samt effekt af indsatser i et borgerrettet perspektiv. Det er således centralt at prioriterede, fælles indsatser bidrager til at reducere udgiftspresset ved at løse samfundets strukturproblemer og herved sikre en økonomisk holdbar udvikling.

4 Fokusområder

I dette kapitel er der fokus på udvalgte aktuelle temaer af væsentlig betydning for den fremtidige økonomiske udvikling og udvikling på centrale velfærdsområder af mere strukturel karakter.

4.1 Rammeaftale med den danske regering

Naalakkersuisut indgik i september 2025 en aftale med den danske regering. Aftalen fastlægger en ramme for videre drøftelser om initiativer og investeringer, der understøtter en selv bærende udvikling i Grønland. Dette via fokus på initiativer der sikrer borgerne i Grønland adgang til tidssvarende velfærdsydelse og -tilbud og initiativer som fremmer en bæredygtig økonomisk udvikling, herunder gennem bidrag til investeringer i infrastruktur, erhvervsudvikling og energiforsyningsikkerhed.

I nedenstående Tabel 16 er gengivet en oversigt med status medio april 2026 over disponering af de årlige 400 mio. kr., der er afsat på den danske finanslov i henhold til "Rammeaftale med Naalakkersuisut og den danske regering om et selv bærende Grønland", jf. også hovedkonto 20.05.46 Rammeaftale med Staten og de tilhørende tekstanmærkninger i FL2026:

Tabel 16. Oversigt over udmøntning af rammeaftalen med dette oplæg (mio. kr.)

Tiltag nr.	Emne	2026	2027	2028	2029
1	Sundhedsområdet	210	215	215	215
2	Dybvandshavn, Qaqortoq	10			
3	Landingsbane, ltt.	10			
4	Energiforsyningsikkerhed	100	100		
5	Fødevarecheck	45			
6	Flytning af den vandspærrezone i Ilulissat ind til Sø 4	1,25	37	15	
7	Forundersøgelse af potentiel drikkevandssø ved Kangerluarsuup Qinngua (Ilulissat)	2			
8	Reservepulje i 2026	21,75	-	-	-
9	Udisponeret 2027-2029	-	68	170	185
	I alt	400	400	400	400

Noter: Tiltag nr. 4 og 5 er godkendt af Naalakkersuisut, og brev herom sendt til den danske finansminister. På grund af valget til Folketinget er der endnu ikke kommet et svar retur. Der optages forhandlinger med den kommende danske finansminister med henblik på at frigive midler til tiltag nr. 7.

Oversigtens beskrivelse af størrelsen af reservepuljen i 2026 og over udisponerede midler i 2027-2029 bygger således på en forudsætning om, at der åbnes enighed med den danske finansminister om tiltag nr. 4-7.

4.2 Opfølgning på arbejdsprogram for Holdbarheds- og Vækstplan 2

Naalakkersuisut vedtog i juni 2025 et fireårigt arbejdsprogram for Holdbarheds- og Vækstplan 2, der indeholder prioriterede reformer og initiativer, der tilsammen skal:

- reducere det generelle udgiftsniveau i den offentlige sektor for at give økonomisk råderum til områder, hvor udgiftsniveauet vil stige som følge af demografiske ændringer og til særligt prioriterede områder,
- øge de offentlige indtægter, primært via højere aktivitet og indtjening i den private sektor, og
- skabe incitamenter til øget selvforsørgelse og give inkluderende velstand og vækst.

Dette inden for Holdbarheds- og Vækstplanens fire reformspor: 1) Forøgelse af uddannelses- og kompetenceniveauet, 2) Bæredygtig vækst og omstilling til en flerstrengt økonomi, 3) Fremtidssikring af den offentlige sektor, og 4) Reform af skattesystemet, velfærdsydelse, bolig- og ældreområdet.

Der arbejdes løbende på at realisere arbejdsprogrammet i relevante sammenhænge. Konkret indeholder finanslovsaftalen en række politiske prioriterede initiativer med afsæt i Holdbarheds- og Vækstplanen, der følges op på. I nedenstående afsnit 4.3 – 4.8 findes en beskrivelse af nogle af arbejdsprogrammets mest centrale tiltag, der aktuelt er i fokus.

4.3 Uddannelsesområdet

Naalakkersuisut har med Uddannelsesstrategien 2024-2030 sat en lang række uddannelsespolitiske mål, som skal bakke op om de overordnede strategiske mål, som Holdbarheds- og Vækstplan 2 beskriver. Der arbejdes derfor i nuværende periode særligt med følgende prioriterede indsats:

1. **Ungemålgruppen.** En væsentlig del af midlerne til implementeringen af strategien bruges på denne målgruppe. Kampagnen "ATORFISSAQARTIPPATIGIT" var et startskud på indsatsen. Denne kampagne er nu i fase 2, hvor den dels har fokus på nogle af de mange områder i erhvervet, hvor der mangler elever/lærlinge, dels har opfordret de unge til at søge ind på uddannelse. Kampagnen fortsætter de kommende måneder bl.a. med podcast.
2. **Vejledningen i folkeskolen.** Det er samtidigt et væsentligt punkt for Naalakkersuisut, at der udarbejdes en vejledningsstrategi, der sikrer målrettede anbefalinger og pejlepunkter for vejledningsindsatsen i folkeskolen og på grundforløbet, og sikrer at vejledningsuddannelsen tilpasses disse nye behov. Dette arbejde foregår nu.
3. **Overgangen mellem folkeskole og ungdomsuddannelser.** Der arbejdes målrettet med designet af et grundforløb, der skal sikre, at unge ikke falder ud af uddannelsessystemet efter folkeskolen, men i stedet får mulighed for at afprøve forskellige erhverv og træffe et mere bevidst uddannelses- og karrierevalg. Med det nye folkeskolelovsforslag lægges der samtidig op til, at erhvervsklasser bliver en fast mulighed.

Indsatsen skal ses i lyset af, at omkring halvdelen af de unge ikke går direkte videre i uddannelse, og at 60 pct. af de 20-25-årige ikke har fuldført en ungdomsuddannelse. Der arbejdes derfor også med at styrke overgangen til videre uddannelse, herunder gennem særlige indsats målrettet ungemålgruppen og ved at reducere sproglige barrierer i forhold til dansk- og grønlandsksproglige kompetencer, som er vigtige for videre uddannelse.

4. **Evalueringen af folkeskolen.** Naalakkersuisut har igangsat en gennemgribende evaluering af folkeskolen for at styrke grundlaget for et mere sammenhængende og fleksibelt uddannelsessystem. Evalueringen omfatter folkeskolens kvalitet, herunder læreruddannelsen, skolens styring, kommunernes opfølgning på tidligere anbefalinger samt vejledningsindsatsen i forhold til unges uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Der pågår samtidig en særskilt undersøgelse af, hvorfor en betydelig del af de unge ikke læser videre. Evalueringen forventes færdig medio 2026, hvorefter resultaterne skal indgå i et tillæg til strategien samt i det videre arbejde med en sektorplan og handleplan for området.
5. **Imødegåelse af flaskehalse i uddannelsessystemet.** Som led i arbejdet med at imødegå flaskehalse i uddannelsessystemet er der også fokus på de mere strukturelle rammer. Sektorplanen for kollegier er netop opdateret og er nu i godkendelsesforløb, hvorefter den skal sendes i høring. Arbejdet med en sektorplan for uddannelsesbygninger vil efterfølgende skulle igangsættes, sådan som også forudsat i bekendtgørelsen om sektorplaner.

Derudover der er iværksat flere initiativer for at styrke adgangen til praktik- og lærepladser. Praktikvejlederfunktionen er flyttet til brancheskolerne, der er gennemført kursusforløb for vejlederne, og skolerne arbejder nu mere systematisk med opsøgende indsats over for

virksomhederne, virksomhedsdage og udbygning af samarbejdet med erhvervene. Disse indsatser skal samlet bidrage til, at flere unge ikke alene påbegynder, men også gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse

Derudover afventes den endelige udgiftsanalyse omkring uddannelsesområdet (en såkaldt PER-rapport, der er finansieret af EU som led i samarbejdet på området. Rapporten vil indeholde en række anbefalinger til hvordan arbejdet med uddannelser og kvalitet i det Grønlandske uddannelsessystem kan forbedres og sikre endnu større opfyldelse af målene fra Holdbarheds- og Vækstplan 2.

4.4 Udvikling af en mere diversificeret erhvervsstruktur

Det er med koalitionsaftalen et erklæret mål for Naalakkersuisut at sikre en økonomisk bæredygtig fremtid. Dette ved, at Grønland kan tiltrække flere private investeringer og formår at styrke erhvervsudviklingen, så den private sektor vokser sig større. Naalakkersuisut finder derfor, at erhvervsområdet har brug for stabile politiske rammer, samt klar og tydelig lovgivning og regler. Arbejdet hermed skal bygge på transparens og gennemsigtighed således, at både befolkningen samt de udenlandske investorer opnår tryghed, sikkerhed og forudsigelighed. Dette gælder på tværs af erhvervssektorer og mere sektorspecifikt.

Nedenstående viser prioriterede indsatser med det formål at udvikle en mere diversificeret erhvervsstruktur og dermed opnå mindre sårbarhed i forhold til udviklingen inden for det vigtigste eksporterhverv, fiskeriet og de tilhørende landbaserede erhverv.

4.4.1 Forberedelse af en national investeringsstrategi

Naalakkersuisut forbereder en national investeringsstrategi. Den skal give et samlet grundlag for at kunne prioritere større offentlige og eventuelt offentligt støttede investeringer på tværs af sektorer.

Strategien er også en vigtig del af opfølgningen på Holdbarheds- og Vækstplan 2. Den skal støtte målet om en mere robust og alsidig økonomi, større privat værdiskabelse og bedre vilkår for investeringer, der kan skabe vækst og beskæftigelse og styrke økonomien på langt sigt.

Behovet for strategien skal blandt andet ses i lyset af lavere vækst, stigende udgiftspres og en fortsat sårbar økonomi med stor afhængighed af fiskeriet. Hertil kommer store behov for investeringer, blandt andet på bolig- og infrastrukturuområdet.

Samtidig ventes der ekstraordinære eksterne midler, herunder som led i rammeaftalen med den danske stat og en eventuel kommende investeringspakke fra EU. Det øger behovet for en samlet prioritering og styring af investeringer på tværs af sektorer.

Strategien skal bidrage til, at investeringer i højere grad prioriteres ud fra deres effekt for samfundsøkonomien, deres bidrag til en mere robust økonomi og deres sammenhæng med sektorplanerne. Der skal også tages højde for, hvor langt projekterne er, hvad de koster, om de kan gennemføres, og hvilke væsentlige risici der er.

Strategien skal også bidrage til bedre rammer for private investeringer. Det skal blandt andet ske gennem større gennemsigtighed og mere forudsigelige vilkår. Strategien skal også støtte investeringer i erhverv, der kan blive bærende ben i økonomien. Det gælder især mineralsektoren, industriel udnyttelse af energi og turismesektoren.

Der pågår sideløbende et indledende arbejde med at afklare rammerne for et muligt samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) i relation til Grønland. Arbejdet skal ses i sammenhæng med forberedelsen af en national investeringsstrategi og kan på sigt bidrage til at styrke grundlaget for

finansiering og modning af relevante investeringsprojekter. Der er på nuværende tidspunkt tale om et spor under afklaring, og de videre skridt vil bero på nærmere drøftelser og beslutninger.

Naalakkersuisut arbejder således i 2026 videre med at udvikle et fælles grundlag for prioritering af større investeringer og med at skabe et overblik over relevante projekter og deres status. Arbejdet skal blandt andet styrke sammenhængen mellem investeringer i infrastruktur, energi og erhvervsudvikling og de nødvendige forudsætninger i form af kapacitet, arbejdskraft, kompetencer og planmæssig koordinering. Arbejdet skal også bidrage til større gennemsigtighed og dermed til et bedre grundlag for konkrete prioriteringer. Det gælder både i forhold til eksterne midler og i forberedelsen af kommende finanslovsforslag. Dermed skal arbejdet også støtte de politiske mål i Holdbarheds- og Vækstplan 2.

4.4.2 Erhvervsskattereform

Naalakkersuisut har fastsat principper og delmål for arbejdet med en erhvervsskattereform baseret på koalitionsaftalen, der nu er under forberedelse.

Der er flere mål med en erhvervsskattereform. Et centralt mål er at sikre, at det bliver mere attraktivt at investere i Grønland. Reformen skal desuden bidrage til bedre vilkår for iværksættere og til, at mindske unødvendig administration.

Der har været afholdt et møde med interessenter fra erhvervslivet, og der er herefter nedsat en referencegruppe udpeget af erhvervslivet. Der har været afholdt et møde i referencegruppen, hvor der er drøftet konkrete reformforslag og den videre arbejdsproces.

På baggrund heraf er der igangsat et analysearbejde, hvor der skal indhentes data til brug for analyserne. Der forventes i forlængelse heraf nedsat arbejdsgrupper, der skal forberede afledte, konkrete forslag. I takt med at arbejdet bliver færdiggjort vil forslag og anbefalingerne blive samlet og lagt op til politisk behandling.

4.4.3 Turismeerhvervet som et bærende erhverv

I henhold til aftalen om finansloven for 2026 er der fremført et politisk ønske om at styrke indtægtsgrundlaget fra turismeaktiviteter som led i målsætningen om et mere selv bærende samfund. Samtidig skal udviklingen ske på en måde, der sikrer en bæredygtig turismeudvikling og tager hensyn til lokale samfundsforhold og kapacitet.

Partierne er enige om, at der er behov for at optimere beskatningen af turismemæssige aktiviteter. En kommende reform, der er under forberedelse, skal tilrettelægges, så den samlet set bidrager til et øget provenu, samtidig med at den understøtter en balanceret og bæredygtig udvikling i turismesektoren.

Visit Greenland har i samarbejde med Epinion gennemført en landsdækkende borgermåling af befolkningens holdninger til turisme og turismeudvikling. Resultatet heraf blev offentliggjort i starten af 2026. Undersøgelsen og kommende årligt tilbagevendende undersøgelser gør det muligt løbende at følge borgernes oplevelser og forventninger og dermed understøtte prioriteringer, dialog og eventuelle justeringer undervejs i forhold til blandt andet at sikre en bæredygtig udvikling af turismen.

Den netop offentliggjorte undersøgelse viser, at borgerne oplever generelt, at turister opfører sig respektfuldt over for både befolkning og kultur, men der er tydelige forskelle mellem turisttyperne.

Flyturister vurderes i svarene i undersøgelsen som de mest respektfulde. Mange borgere har også et positivt indtryk af krydstogsturister fra mindre skibe, mens oplevelsen af turister fra de større krydstogtskibe er mere blandet.

Særligt i relation til krydstogsturismen vurderet et behov for en mere styret udvikling. Reformarbejdet skal i sin tilgang samtidig tage hensyn til erhvervets behov for stabile og forudsigelige rammebetingelser. Naalakkersuisut er i gang med et fremskredent arbejde som retter sig imod:

- en kortlægning af alternative modeller for havneafgifter og krydstogtpassagerafgifter, herunder konkrete forslag, administrative konsekvenser og implementeringskrav, samt
- en tilsvarende kortlægning vedrørende overnatningsafgiften.

Kortlægningen tager udgangspunkt i turismestrategiens målsætninger og forventes at understøtte en udvikling, hvor turismen i højere grad styres, således at belastninger for lokalsamfund og infrastruktur begrænses, og hvor værdiskabelsen i højere grad kommer samfundet til gode.

Det indgår samtidig som et centralt hensyn, at ændringer i afgiftsstrukturen udformes i dialog med erhvervet og med afsæt i internationale erfaringer, herunder principper om gennemsigtighed, proportionalitet og hensigtsmæssig anvendelse af provenu. Der lægges vægt på, at eventuelle merindtægter i relevant omfang understøtter investeringer i turismerelateret infrastruktur og kapacitetsopbygning, hvilket kan bidrage til legitimitet, fremme dynamiske effekter og sikre kvalitet i udviklingen af sektoren.

Parterne er enige om, at der snarest søges indgået en særskilt politisk aftale om en samlet reform af afgiftsstrukturen på turismeområdet med henblik på at sikre en langsigtet og stabil ramme for erhvervets udvikling. Naalakkersuisut vil derfor indkalde til politiske drøftelser herom som led i det videre arbejde dermed.

4.4.4 Udvikling af mineralsektoren

Den vestlige verdens stigende ønske om at sikre værdikæder for kritiske mineraler udgør en mulighed for Grønland. Der er blandt andet derfor et samarbejde med Danmark, Frankrig, EU og Canada om at styrke stofområdet i Grønland, herunder gennem forbedring af mineraldata, markedsføring osv.

Grønland underskrev et aftalememorandum med EU i 2023 og i 2026 en Joined Letter of Intent med Canada samt en teknisk samarbejdsaftale med den franske geologiske tjeneste (BRGM). Grønland har forekomster af 25 af EU's 34 kritiske råmaterialer og 43 af USA's 50 kritiske mineraler.

Der har erfaringsmæssigt været udfordringer for branchen i forhold til bl.a. finansiering. Derfor har det været stigende fokus på bi- og multilateral dialog med mineralimporterende lande samt matchmaking mellem rettighedshavere, finansielle institutioner og værdikædernes øvrige interessenter. Herudover er der løbende gennemført direkte markedsføring mod store kapitalstærke mineselskaber for at diversificere og styrke Grønlands investorportefølje, der er domineret af mindre selskaber.

Det følger af koalitionsaftalen, at arbejdet med at tiltrække udenlandsk kapital skal intensiveres og samarbejder med mineralimporterende lande skal udbygges. For at fremme investeringer fra efterforskningselskaber arbejdes der på at stille nye, høj kvalitative geovidenskabelige data til rådighed. I den forbindelse er der planlagt projekter med BRGM for at udvikle en metode til landsdækkende indsamling af sådanne data allerede i 2026. Derudover er klassiske kortlægningsprojekter i samarbejde med De nationale og geologiske undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) planlagt, og gennem EU-forskningsprogrammer indsamles samtidig nyeste data.

Dialogen mellem KTI Råstofskolen og industrien understøttes fortsat for at forberede Grønlands arbejdsmarked bedst muligt på en voksende minedrift. Formålet er, at grønlandske fagfolk strategisk kan anvendes i industrien.

Forskellige undersøgelser og forskningsarbejder fremmer bæredygtigheden og understøtter en stigende aktivitet i minesektoren. I andet år af den nye "Grønlands Råstofstrategi 2025–2029" er der bemærkelsesværdig fremgang inden for de forskellige fokusområder:

- Bæredygtighed og samfund
- Attraktive investeringsrammer

- Kritiske mineraler
- Kortlægning og geodata

4.4.5 Udnyttelse af vandkraftpotentialer til industriformål

På efterårssamlingen 2021 vedtog Inatsisartut, at Naalakkersuisut skulle udarbejde en plan for at markedsføre og udbyde vandkraftpotentialiet ved Tasersiaq og nærtliggende områder, jf. EM2021/85.

I 2025 har Departement for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling gennemført en struktureret markedsdialog med potentielle investorer samt udarbejdet relevante analyser til at understøtte arbejdet med udbuddet af de store vandkraftpotentialer. Her kan blandt andet nævnes, at der er:

- Truffet politisk beslutning om valg af government take model ifm. udbuddet af vandkraftpotentialerne.
- Sket en opdatering af miljødata m.fl.
- Udarbejdet en ekstern analyse, som viser sårbarheder ift. miljø og natur i projektområdet.
- Afholdt løbende dialog med interesserede selskaber.
- Udarbejdet en ny tidsplan med plan om afholdelse af en prækvalifikation, som åbnes i sommeren 2026.
- Tilpasset udbudsdokumenter på baggrund af markedsdialog.
- Udarbejdet opdaterede kostoverslag for projektet.
- Gennemført deltagelse i *Arctic Circle Assembly* i Island og *Investment* konference i Bruxelles.

I forbindelse med Finansloven for 2026 er der afsat midler til at finansiere dele af myndighedsbehandling af opgaven. Midlerne er afsat under EU-programmet ”Grøn Vækst”, der skal hjælpe Grønland med at gøre økonomien mindre ensidig afhængig af eksportindtægter fra fiskerisektoren ved at støtte den grønne omstilling.

4.4.6 Carbon Capture and Storage (CCS)

Carbon Capture and Storage (CCS) er et potentielt nyt erhvervsområde for Grønland. I den grønlandske CCS-model pumpes CO₂ ned i undergrunden, hvor det skal bindes mineralogisk. Til forskel herfra lagres CO₂ i klassiske CCS-metoder som gas i gamle olie- eller gasfelter. Den grønlandske model er derfor særligt interessant, da mineralbundet CO₂ ikke ubemærket kan slippe ud i atmosfæren.

I tæt samarbejde med EU og virksomheden CarbFix er der gennemført forskellige lovende studier, herunder også udarbejdelsen af en businesscase. Derudover blev der i 2025 foretaget to borehuller på over 500 m i Disko-området, som nu undersøges sammen med De nationale og geologiske undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) med henblik på de mulige kemiske reaktioner i mineralerne.

4.5 Fremtidssikring af den offentlige sektor

Naalakkersuisut finder det vigtigt at se på den samlede offentlige sektor under ét i bestræbelserne på at fremtidssikre løsningen af offentlige kerneopgaver. Selvstyret og kommunerne er således mere eller mindre gensidigt afhængige af hinanden i opgaveløsningen på langt de fleste områder. Målet om at tilpasse den offentlige sektor til fremtidens udfordringer og muligheder er helt centralt, henset blandt andet de store ændringer i den demografiske sammensætning af befolkningen, som ud over at give et stigende generelt udgiftspres, dels forudsætter flytning af ressourcer mellem sektorer, dels lægger pres på bemandsingssituationen.

Dette indebærer et behov for afbureaukratisering, kompetenceudvikling, øget brug af kunstig intelligens, digitalisering og udvikling af fællesservices og fælles opgaveløsning hvor det giver mening. Der skal samtidig gøres op med silo-tænkning og fremmes en mere helhedsorienteret og tværgående samarbejde på tværs af myndigheder og sektorer.

4.5.1 Reform af den offentlige sektor

Naalakkersuisut har derfor besluttet at nedsætte en reformkommission, der skal levere konkrete og prioriterede anbefalinger til, hvordan der kan skabes et større økonomisk råderum gennem strukturelle og administrative reformer, samtidig med at kerneydelser opretholdes og styrkes.

Reformkommissionen skal blandt andet:

- Evaluere centraladministrationens struktur og bemanning, herunder identificere eventuelle historiske knopskydninger og dobbeltstrukturer, som kan give anledning til forslag til blandt andet omprioriteringer og effektiviseringer.
- Analysere opgavefordelingen mellem Selvstyret og kommunerne og vurdere muligheder for fællesoffentlig opgaveløsning.
- Kommissionens arbejde skal koordineres tæt med et forventet kommende Strukturudvalg under PKG og øvrige relevante reformprocesser.
- Foreslå effektiviseringer via regelforenklning og digitalisering, inkl. brug af kunstig intelligens i relevante dele af opgaveløsningen.
- Udarbejde forslag til en eventuel fast reformenhed med ansvar for opfølgning og implementering på kommissionens anbefalinger, når der er taget politisk stilling til disse.

Det er forhåbningen, at Kommissionen påbegynder sit arbejde i første halvår af 2026 og forventer at kunne aflevere en eller flere delrapporter undervejs med konkrete forslag til quick-wins, der kan behandles og indgå i blandt andet forberedelsen af finanslovsforslag. En endelig og samlet rapport med reformforslag forventes pt. klar ultimo 2027 / primo 2028.

4.5.2 Bedre økonomistyring

En fremtidssikring af den offentlige sektor forudsætter også en styrket økonomistyring. En robust og gennemsigtig offentlig økonomi kræver klar planlægning, løbende opfølgning og en tættere sammenhæng mellem politiske mål, bevillinger og den faktiske opgaveløsning.

Naalakkersuisut arbejder derfor med en økonomistyringshandlingsplan for perioden 2025-2027, der skal understøtte en mere sammenhængende og gennemsigtig økonomistyring i både Selvstyret og kommunerne.

Arbejdet skal blandt andet styrke ledelsesinformation, opfølgning og risikohåndtering samt forbedre datagrundlaget på centrale områder. Der er herunder fokus på intern revision, offentlige indkøb, kommunal økonomi, skatterestancer, mellemfristede fremskrivninger, resultatplaner og en mere gennemsigtig budgetklassifikation, herunder på anlægsområdet. Derudover gennemføres en udgiftsundersøgelse på uddannelsesområdet som led i arbejdet med at styrke prioriteringsgrundlaget, som også omtalt i afsnit 4.3.

Handleplanen indgår samtidig i samarbejdet med Europa-Kommissionen under partnerskabsaftalen for 2021-2027, hvor der stilles krav om dokumenterbar fremdrift i styringen af de offentlige finanser. En styrket økonomistyring understøtter dermed både bedre politiske prioriteringer internt og bidrager til et mere troværdigt og gennemsigtigt grundlag i dialogen med eksterne samarbejdspartnere.

4.5.3 Særligt om sundhedsområdet

Sundhedsforliget fra 2023 har i de seneste år fungeret som den overordnede politiske ramme for udviklingen på sundhedsområdet. Med Koalitionsaftalen i 2025 besluttede Naalakkersuisut at udvide forliget. Dette arbejde er undervejs og forventes afsluttet medio 2026. Finansieringen af et nyt og udvidet sundhedsforlig er i høj grad bundet op på rammeaftalen med Danmark på sundhedsområdet fra 2026.

Sundhedsvæsenets økonomi har i en årrække været under stigende pres. Udgifterne er steget som følge af rekrutterings- og fastholdelsesudfordringer, der har medført stigende vikarudgifter, samt stigende udgifter til medicin, patienttransport og behandling i udlandet. Den demografiske udvikling med et stigende antal ældre bidrager yderligere til et voksende behov for behandling og sundhedsydelse. Sundhedskommissionens betænkning har påpeget, at sundhedsudgifterne udgør en stigende andel af de offentlige udgifter, og at denne udvikling vil fortsætte. I 2025 resulterede udgiftspreset i et merforbrug på 66 mio. kr. Udfordringerne søges ikke alene løst ved tilførsel af ekstra midler men også prioritering og strukturelle tiltag.

Med delaftalen om sundhed af 9. februar 2026 mellem Naalakkersuisut og den danske stat er der for perioden 2026-2029 afsat en økonomisk ramme, der i 2026 udgør 185 mio. kr. til behandling af grønlandske patienter på danske hospitaler. Der reserveres yderligere 15 mio. kr. som reserve. Midlerne kommer i tillæg til en årlig sundhedspulje fra den danske finanslov på 35 mio. kr. for perioden 2025-2028 til understøttelse af grønlandske patienters behandling i Danmark. Besparselsen for det grønlandske sundhedsvæsen foreslås anvendt til at sikre budgetbalance, vedligeholdelsesbehov, modernisering af billeddiagnostisk udstyr, styrkelse af planlægnings- og datakapacitet, IT, det udvidede sundhedsforlig samt håndtering af potentielt fremtidigt udgiftspres.

Der er igangsat en række initiativer, der skal danne grundlag for en samlet og langsigtet plan for udviklingen på sundhedsområdet. Det omfatter:

- En forvaltningsrevision af sundhedsvæsenet, der gennemføres i samarbejde med Departementet for Finanser. Formålet er at vurdere, om økonomistyring, kapacitetsudnyttelse, ressourceanvendelse og ledelsesinformation understøtter en fagligt forsvarlig og økonomisk bæredygtig drift. Revisionen skal identificere de væsentligste styrings- og ressourceudnyttelsesmæssige udfordringer samt vurdere de vigtigste årsager hertil.
- Strukturarbejdet i sundhedsvæsenet, der skal komme med anbefalinger til en tidssvarende organisatorisk struktur og en samlet sundhedsbetjening tilpasset landets forhold, rekrutteringsgrundlaget og den demografiske udvikling. Resultaterne forventes at indgå i en kommende anlægssektorplan for sundhedsvæsenet.
- Forberedelse af et nyt udvidet sundhedsforlig, der blandt andet bygger videre på Sundhedsforliget fra 2023, blandt andet med håndtering af akut sygdom, kræftbehandling og styrkelse af psykiatrien.

Delaftalen om udmøntning af rammeaftalen inkluderer desuden den såkaldte stafetordning. I henhold til stafetordningen afsættes 10 mio. kr. i 2026 og 15 mio. kr. årligt i perioden 2027-2029 i den danske finanslov til udlån af sundhedspersonale fra Danmark.

Med Inatsisartutlov om patienters klage- og erstatningsadgang, der trådte i kraft i 2025, forventes i 2026 en gradvis stigning i antallet af afgørelser om erstatning. Den nye lovgivning har styrket borgernes adgang til at få vurderet et eventuelt erstatningsgrundlag og har sikret en sagsbehandling på et højt sundhedsfagligt og forvaltningsretligt niveau. Implementeringen af loven betyder, at finanslovsbevillingen for erstatningsudbetalinger er blevet forhøjet for at imødekomme det forventede højere udgiftsniveau.

4.5.4 Særligt om handicapområdet

Med koalitionsaftalen fra 2025 vil Naalakkersuisut arbejde videre med en reform af handicapområdet. Et forslag til Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap fra 2024 kom i marts-april 2026 i offentlig høring i en opdateret version.

Forslaget søger blandt andet at imødegå ønsker fra Tiliq og foreninger, der repræsenterer personer med handicap, om at inkludere flere personer med handicap aktivt i samfundet. Forslaget skal desuden forbedre vilkårene for pårørende til børn og voksne med handicap. Der skal tages stilling til finansiering af forslaget som led i forberedelsen af forslag til finanslov for 2027 og bloktilskudsaftalen med kommunerne.

4.5.5 Særligt om anbringelser af børn og unge uden for hjemmet

Naalakkersuisut har i forlængelse af en ekstern analyse udarbejdet af Deloitte med titlen *"Udgiftsanalyse af anbringelser af børn og unge"* godkendt et udkast til en handlingsplan for reduktion af offentlige udgifter til anbringelser af børn og unge, som skal færdiggøres i samarbejde med kommunerne. Der forventes at afholdes workshops med kommunerne i løbet af foråret, således at den endelige handlingsplan kan afleveres til sommer 2026.

Således har Naalakkersuisut principgodkendt de beskrevne initiativer i handlingsplanen, som et konkret afsæt for en nærmere aftale med kommunerne og til arbejdet med at tilvejebringe en finansiering af planen.

De fem initiativer i handlingsplanen består foreløbigt af:

- 1. Forbedring af forholdene for plejefamilier via forhøjelse af plejevederlaget*
Bedre økonomiske incitamenter for plejefamilierne med henblik på at understøtte rekrutteringen og fastholdelsen af plejefamilier.
- 2. Skærpet økonomisk tilsyn med de selvejende døgninstitutioner*
Systematisk økonomisk tilsyn med de selvejende døgninstitutioner, hvor døgntaksterne i dag ligger markant over de selvstyrejede døgninstitutioners takster.
- 3. Styrkelse af kommunernes forhandlinger af takster med de selvejende døgninstitutioner*
Etablering af en støttefunktion ift. kommunernes forhandlinger med særlig ekspertise ift. anbringelser og døgninstitutionernes økonomi.
- 4. Indførelse af maksimale grænser for døgntakster for de selvejende døgninstitutioner*
Indførelse af maksimale lofter for døgntaksten på de selvejende institutioner, hvor taksterne fordeles på relevante målgrupper, som i videst muligt omfang afspejler de markante forskelle i støtte- og behandlingsbehov hos det enkelte barn eller unge.
- 5. Forøgelse af den Centrale Pulje til anbringelser i Grønland*
Fokus på at forbedre styring af udgifter til særlige indsatser og støttetimer på selvejende døgninstitutioner. Der skal i samarbejde med kommunerne findes en velegnet løsning herpå.

4.6 Reformtiltag ift. det samlede pensionssystem målrettet ældre borgere

Naalakkersuisut har nedsat en uvildig ekspertgruppe, der skal udarbejde modelforslag til en samlet pensionsreform, hvor der redegøres for både de økonomiske konsekvenser og inddrager borgerperspektivet for den enkelte. Baggrunden for dette behov er nærmere beskrevet i afsnit 4.6.

Pensionssystemet skal samlet set sikre, at borgerne har et stabilt og tilstrækkeligt indkomstgrundlag i alderdommen. Det handler overordnet om at:

- sikre et grundlæggende minimumsniveau for borgere med begrænset opsparing,
- pensionisters indkomst gerne står i et rimeligt forhold til indkomsten i arbejdslivet, så overgangen til pension ikke medfører et stort fald i levestandard, og
- så pensionssystemet gerne opleves som retfærdigt – både inden for samme generation og mellem generationer.

Ekspertgruppens anbefalinger herom vil efterfølgende skulle kunne bruges som afsæt for en politisk drøftelse med henblik på en bred, langsigtet politisk aftale om en pensionsreform.

Et kommende forlig forventes herefter omsat til et konkret forslag til lovgivning, der jf. kommissoriet for arbejdsgruppen i udgangspunktet skal:

- understøtte målet om en enklere og smidigere offentlig sektor.
- føre til etableringen af et samlet og økonomisk fremtidssikret pensionssystem, som tager højde for, at vi bliver mange flere ældre i de kommende år.
- give økonomiske incitamenter til, at de ældre, som har overskud og kræfter til at fortsætte på arbejdsmarkedet, når pensionsalderen indtræffer.
- sikre klare økonomiske incitamenter til at alle sparer op til egen pension. Som led i reformen skal den obligatoriske pensionsordning revideres.

Det ligger således også i reformen af det samlede pensionssystem, at der skal ske en revurdering af den obligatoriske pension, herunder med afsæt i en ekstern vurdering af loven og dens administration, der blev færdiggjort i 2024.

I forlængelse af denne evaluering blev det overordnet besluttet af Naalakkersuisut:

- At Naalakkersuisut vil afvente resultatet af ekspertgruppens arbejde omkring reform af det samlede pensionssystem, inden der træffes mere vidtgående beslutninger på pensionsområdet om bl.a. den obligatoriske pensionsordning, og
- at der forinden dog er behov for at foretage nogle justeringer af den obligatoriske pensionsordning. Derfor blev der til Inatsisartuts efterårssamling 2025 fremsat et lovforslag, der skal tage højde for nogle udfordringer i den gældende lov.

Det således fremsatte lovforslag er aktuelt under behandling i Inatsisartut, idet ændringerne i forhold til den gældende lov især har fokus på:

1. En i brede kredse kritiseret ordning med forhøjede trækprocenter på skattekortene og forhøjede skattebilletter som led i administrationen af den obligatoriske pension,
2. Tilpasning af opsparingsforpligtelsens størrelse for lønmodtagere, og
3. Ændringer i tjenestemændenes opsparingsforpligtigelse i medfør af loven.

Som led i en reform på pensionsområdet arbejdes endvidere sideløbende med en løsning på udfordringerne ift. forskellen på tjenestemandspensionerne i Grønland og Danmark.

4.7 Genskabelse af økonomisk balance på energi- og boligområdet

Energiområdet

Nukissiorfiit har igennem en årrække været i økonomisk ubalance og har dermed ikke i tilstrækkelig grad kunne vedligeholde maskiner, bygninger og forsyningsnet til el, vand og varme. Derfor er der i dag oparbejdet et stort investeringsefterslæb, som vokser år for år.

Det samlede renoveringsefterslæb er ultimo 2025 estimeret til omkring 2,25 mia. kr. Dette er opjustering fra 1,8 mia. kr. i 2024. Der er opjusteret med 25 pct. på alle dele, som følge af inflation samt store fordyrelser på de elementer, som Nukissiorfiit indkøber mest. Det er eksempelvis motoraggregatorer, der er steget med 38 pct. i pris, mens vandledninger er fordoblet i pris og transformestationer er firedoblet i pris.

På den baggrund besluttede Naalakkersuisut i 2025, at der gennemføres tariffstigninger på Nukissiorfiits takster for el og vand med 7 pct. årligt i hvert af årene 2026, 2027 og 2028. Den øgede indtjening skal primært anvendes til renovering af de dele af anlægsmassen, der er i den mest kritiske forfatning, men også til vedligehold, så der ikke oparbejdes et nyt efterslæb.

Med de godkendte tarifstigninger udestår fortsat finansiering på 1,2 mia. kr. til reinvesteringer i 2027 – 2032, som på forskellig vis søges tilvejebragt for at undgå yderligere tarifstigninger ud over de 7 pct. i de kommende år.

Der vil herudover også være behov for tarifstigninger i perioden fra 2029 og frem, men det konkrete behov skal beregnes i de kommende år, og vil blandt andet afhænge af størrelsen på lånoptaget til vandkraftudvidelsen ved Utoqqarmiut Kangerluarsunnguut.

Boligområdet

Boligreformen har til formål både at styrke borgernes muligheder for selv at boligforsyne sig, samtidig med at det økonomiske grundlag for drift og vedligehold af Selvstyrets boligmasse forbedres, så lejerne får en sund og tidssvarende bolig. Reformen udgør dermed et centralt element i arbejdet med at skabe en mere økonomisk og socialt bæredygtig boligsektor.

Renoveringsindsatsen *Sammen om Sunde Boliger* er igangsat i 2024. Indsatsen udgør den samlede plan for indhentning af et oparbejdet vedligeholdelsesefterløb i Selvstyrets boligmasse. Til indsatsen er der knyttet en finansieringsmodel, der samtidig har til formål at bidrage til at genskabe økonomisk balance på boligområdet.

Som led i indsatsens finansieringsmodel gennemføres en gradvis tilpasning af huslejeniveauet fra 2027 med henblik på at styrke det økonomiske grundlag for drift og vedligehold af boligmassen.

Forarbejdet til nedbringelse af Selvstyrets boligmasse er igangsat, og der forventes at foreligge en konkret plan medio 2026. Nedbringelsen vil ske trinvist, og under hensyntagen til lokale markedsforhold, herunder efterspørgsel, boligernes tekniske tilstand og lejerens interesse for overtagelse.

Som led i denne tilpasning af boligmassen vil lejeboliger løbende kunne udbydes til salg i samarbejde med kommunerne. Der kan endvidere ske overdragelse til kommunerne, forudsat at boligerne anvendes til prioriterede formål, herunder til ældre, borgere med handicap eller socialt udsatte.

Lejelovgivning og boligsikringsordningen indgår som centrale elementer i de samlede boligpolitiske tiltag og forventes tilpasset, så de i højere grad understøtter en hensigtsmæssig balance mellem huslejeniveau og sociale hensyn.

4.8 Beredskabsforhold, mv.

Dansk støtte til styrkelse af det grønlandske beredskab

På baggrund af den geopolitiske situation for Grønland indgik Grønland og Danmark aftale om styrket samarbejde på beredskabsområdet.

I 25. februar 2026 udmøntede aftalen sig bl.a. i, at der fra dansk side blev afsat 180 millioner kroner i form af en akutpakke til at styrke beredskabsindsatsen i Grønland.

Akutpakken vil gå til følgende tiltag:

- *Forstærket samarbejde samt donation af materiel mv.*

Der afsættes ca. 45 mio. kr. til det forstærkede samarbejde mellem Grønland og Danmark på beredskabsområdet. Det omfatter konkret støtte og bistand til bl.a. krisekommunikations-ekspertise på strategisk niveau og beredskabsspecialister til støtte for Naalakkersuisut og grønlandske myndigheder, assistance til grønlandske kommuners operative beredskab og nødstrømsløsninger til centrale regeringsbygninger og kommunale institutioner samt sikker

kommunikation mv. Dertil afsættes midler til yderligere bistand på beredskabsområdet bredt set, der aftales nærmere med Naalakkersuisut.

- *Etablering af det mobilbaserede varslingsystem, S!RENEN*
Der afsættes ca. 10 mio. kr. til det mobilbaserede varslingsystem, S!RENEN, i Grønland, herunder køb af hardware mv., med henblik på at fremskynde den allerede igangsatte udrolning.
- *Sejladssikkerhed i Grønland*
Der afsættes ca. 15 mio. kr. til sejladssikkerhed i Grønland til bl.a. etablering af nye fyr og opdatering af nedslidte fyr, samt til udsendelse af maritim sikkerhedsinformation på grønlandsk.
- *Etablering af flyveledelse over Nuuk*
Der afsættes ca. 60 mio. kr. til etablering af flyveledelse over Nuuk.
- *Indkøb af nødstrømsgeneratorer og opbygning af lager i energisektoren*
Der afsættes ca. 50 mio. kr. til indkøb af nødstrømsgeneratorer mhp. at sikre stabilt back-up til den grønlandske energiforsyning. Dertil opbygges der lagerkapacitet på energiområdet.

Blandt de 45 millioner afsat til det forstærkede samarbejde mellem Grønland og Danmark på beredskabsområdet, vil der også være midler til styrkelse af de kommunale redningsberedskaber, hvor 10 beredskabsmoduler er ved at blive fordelt til kommunerne.

4.8.1 Fjeldskred og andre naturfarer

Der har i de senere år været stigende fokus på geologiske risici, som kan udvikle sig til naturkatastrofer. Siden 2021 er der blandt andet drevet to avancerede overvågningssystemer i Uummanaq Fjord, som dagligt leverer data til løbende faglige vurderinger af stabiliteten i de overvågede områder. Samtidig arbejdes der i samarbejde med internationale eksperter på at udvikle et varslingsystem tilpasset grønlandske forhold.

I 2026 offentliggøres desuden et landsdækkende kort over ustabile skråninger. Indsatsen skal bidrage til at styrke samfundets forebyggelse, beredskab og håndtering af naturkatastrofer, og der er derfor igangsat et tværgående myndighedssamarbejde om regulering og koordinering på området.

Håndtering af naturkatastrofer er en fælles opgave på tværs af myndighedsniveauer. Naalakkersuisut har derfor besluttet at etablere en samlet model for vurdering af arealanvendelse i områder med risiko for naturhændelser samt de beredskabsmæssige krav, der skal være opfyldt. Modellen skal sikre en ensartet og fagligt funderet håndtering af fjeldskred, oversvømmelser og andre naturfarer i hele Grønland, så der både kan opretholdes et betryggende sikkerhedsniveau og skabes plads til udvikling i de berørte samfund.

4.8.2 Affaldshåndtering og håndtering af tabt fiskeudstyr

Naalakkersuisut arbejder og forvalter ud fra Affaldshandlingsplan 2020 – 2031. Denne plan beskriver Naalakkersuisuts ambitioner på affaldsområdet og udstikker rammerne for kommunernes lokale affaldsplanlægning og -håndtering.

Det er kommunerne, der er den primære myndighed med ansvaret for håndtering og bortskaffelse af affald. Det indebærer blandt andet driften af de kommunale anlæg til at modtage og behandle affald. Selvstyret som central myndighed skal sikre det nødvendige lovgrundlag og følge op på/deltage i videreudvikling af affaldsområdet.

Det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S har etableret to affaldsforbrændingsanlæg i hhv. Sisimiut og Nuuk. Dette er i tråd med Affaldshandlingsplans delmål 5 om fælles forbrændingsløsning.

Formålet er at sikre en effektiv affaldshåndtering, der er miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig, og hvor affald udnyttes bedst muligt til genanvendelse, som energiressource mv.

Affaldsområdet er fortsat forbundet med væsentlige udfordringer, navnlig i bygder og yderdistrikter, hvor håndteringen flere steder fortsat er baseret på midlertidige løsninger. Med etableringen af de nye forbrændingsanlæg i Nuuk og Sisimiut er der skabt et styrket grundlag for en mere samlet og miljø- og sundhedsmæssigt forsvarlig affaldshåndtering. Det forudsætter imidlertid, at der samtidig udvikles mere sammenhængende løsninger for indsamling, omlastning og transport af forbrændingsegnet affald fra de enkelte bosteder til videre behandling.

Der pågår derfor et indledende arbejde med at forberede en mere robust organisering af affaldshåndteringen, herunder mulige investeringer i relevant udstyr og lokal infrastruktur, eksempelvis ballepresser, koldhaller og transportløsninger, der kan understøtte en mere stabil drift i praksis. En sådan indsats vil kunne bidrage til gradvist at mindske behovet for dispensationer til åben afbrænding og samtidig understøtte mere holdbare løsninger, der styrker både miljøhensyn, sundhedsmæssige forhold og kommunernes muligheder for at løfte opgaven på affalds- og renovationsområdet.

Naalakkersuisut har således stor fokus på, hvordan kommunerne løser de aktuelle udfordringer i forhold til håndtering og transport af forbrændingsegnet affald. Dette så kapaciteten på de to nye affaldsforbrændingsanlæg udnyttes som forudsat. Naalakkersuisoq for Miljø har i den forbindelse opstartet en møderække med borgmestrene om kommunernes affaldshåndtering, som blandt andet har fokus på at undgå, at affaldshåndteringen fremover udgør et problem i forhold til folkesundheden.

Naalakkersuisut kan indtil der er fundet en mere sammenhængende løsning og efter konkret ansøgning fra den enkelte kommunalbestyrelse meddele dispensation til at foretage åben afbrænding af forbrændingsegnet affald for tre måneder ad gangen. Herefter er en ny ansøgning påkrævet. Følgende kommuner har aktuelt en dispensation: Avannaata Kommune og Kujalleq Kommune.

Åben afbrænding er en miljø- og sundhedsmæssigt dårlig løsning. Det er nødvendigt, at vi sikrer en miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig affaldshåndtering i hele landet. Den nuværende håndtering kan have negative miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne i de enkelte bosteder. Derfor betragtes åben afbrænding kun som en nødløsning på de pågældende affaldsproblematikker, og kommunalbestyrelsen er bl.a. påkrævet aktivt at arbejde for langsigtede løsninger medens den åbne afbrænding foregår.

Undersøgelser har desuden vist, at tabt-, bortkastet og mistet fiskeudstyr fanger fisk til en værdi af 60 mio. kr. årligt. Samtidig er tabt og mistet fiskeudstyr en stor miljøudfordring i hele Arktis. I arbejdet for et renere havmiljø og for at minimere dette ressourcospild har miljøfonden afsat 1,4 mio. kr. i år 2026 til oprensning af lokale fiskesteder. Arbejdet bliver udbudt til lokale fiskere og Naturinstituttets skibe.

5 Mål og indikatorer

Politisk-Økonomisk Beretning 2026 indeholder en opdatering af status af de overordnede målepunkter og tilhørende indikatorer, der blev præsenteret første gang i Politisk-Økonomisk Beretning 2019 for at kunne følge udviklingen i samfundet. Der er dog foretaget en tilpasning for at sikre relevansen af de fremlagte målepunkter og indikatorer.

Brug af mål og indikatorer

Med sigte på at kunne følge fremdriften i de overordnede politiske mål er der udarbejdet en række konkrete indikatorer. Disse indikatorer giver et indtryk af om målene nås.

Tabel 17. Indikatorer til belysning af fremdrift i forhold til relevante mål

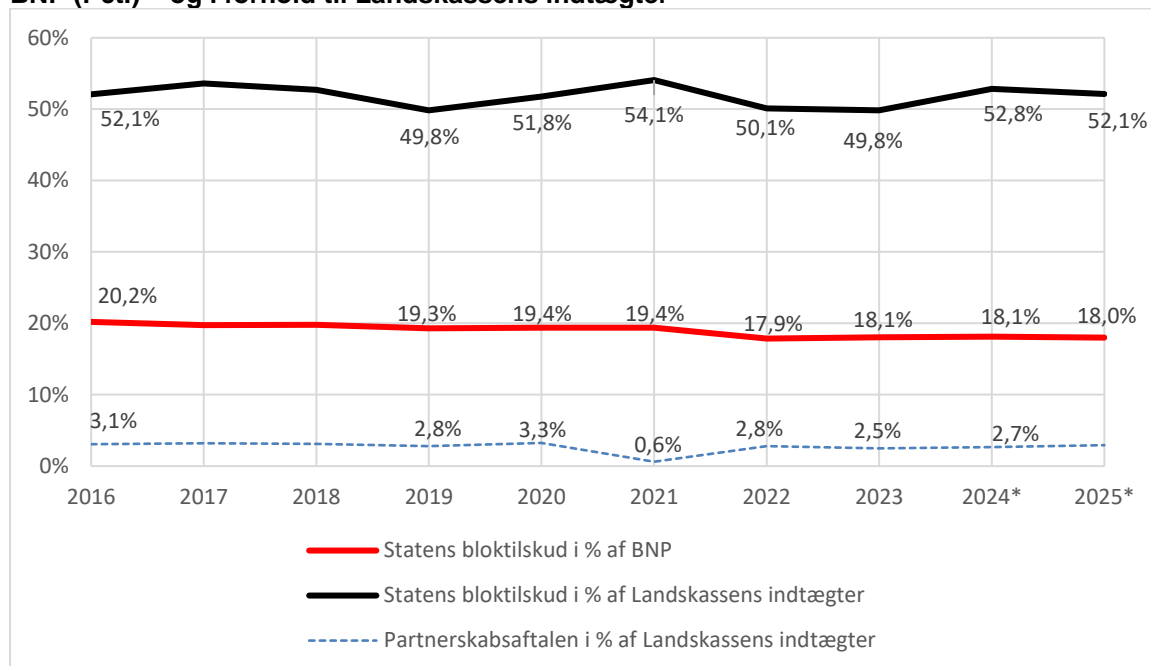
Indikator	Reformspor	Titel	Data
1	Tværgående	Selvbærende økonomi	Bloktilskuddets relative størrelse ift. BNP
2	Tværgående	Større produktion og vækst	Realvækst i BNP
3	Tværgående	Størrelsen af den offentlige sektor	Offentlig sektors andel af BNP
4	Tværgående	Gældsætning og økonomisk handlefrihed	Nettogæld i forhold til BNP
5	Tværgående	Flere i vellønnet beskæftigelse	Indkomstudviklingen blandt voksne
6	1 – Uddannelse	Flere unge under uddannelse eller i beskæftigelse	16–25-årige unge, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse
7	2 – Vækst	Relativt større privat sektor	Udvikling i forsyningsbalancen (2015-2023) - de enkelte komponenters andel af BNP i mio. kr., løbende priser
8	2 – Vækst	Flere i beskæftigelse	Udvikling i registrerede ledige i pct.
9	2 - Vækst	Flere en del af arbejdsstyrken	Arbejdsstyrkens andel af befolkningen
10	3 - Offentlig sektor	Størrelse af den offentlige sektor	Offentlig sektors omkostninger til løn
11	3 - Offentlig sektor	Sundhed for alle – længere levetid	Middellevealders udvikling
12	3 - Offentlig sektor	Tidlig indsats ift. anbragte børn	Andel af de offentlige udgifter til anbragte børn, der anvendes ifm. anbringelse i plejefamilier og døgninstitutioner
13	4 – Selvforsørgelse	Større lighed og mindre sociale skel	Gini-koefficient i en række lande
14	4 – Selvforsørgelse	Udvikling i det samlede skattetryk og i Landskassens indtægtsgrundlag	Skattetrykket som andel af BNP henholdsvis Landskassens indtægter fordelt på kilder
15	4 – Selvforsørgelse	Bæredygtigt huslejeniveau for at sikre balance i økonomien i boligafdelinger	Udviklingen i huslejen per m ² i Grønlands Selvstyres lejeboliger i forhold til forbrugerindekset
16	Energi	Samlet energiforbrug	Vedvarende energi som andel samlet energiforbrug [pct.] 2010 – 2020.
17	Kriminalitet	Reduktion i personfarlig kriminalitet	Udvikling i anmeldelser

Ovenstående Tabel 17 viser nogle samfundsmæssige nøgleindikatorer, der også har en kobling til de fire reformspor i Holdbarheds- og Vækstplan 2 fra 2023. Indikatorer er udvalgt ud fra følgende kriterier:

- De skal være relevante at måle på over længere tid.
- Man skal relativt let kunne skaffe den nødvendige data, primært via Grønlands Statistik.
- Der skal gerne være en sammenhæng med relevante bæredygtigheds mål.
- De skal gerne kunne bruges til at lave sammenligninger med andre relevante lande og regioner (benchmarks).
- De skal gerne kunne kommunikeres og anvendes politisk og administrativt samt til offentligheden, undervisere, forskere, medier m.fl.

Tværgående mål og indikatorer

Figur 30. Mål 1. Selvbærende økonomi. Nedbringelse af bloktilskuddets størrelse i forhold til BNP (Pct.) – og i forhold til Landskassens indtægter

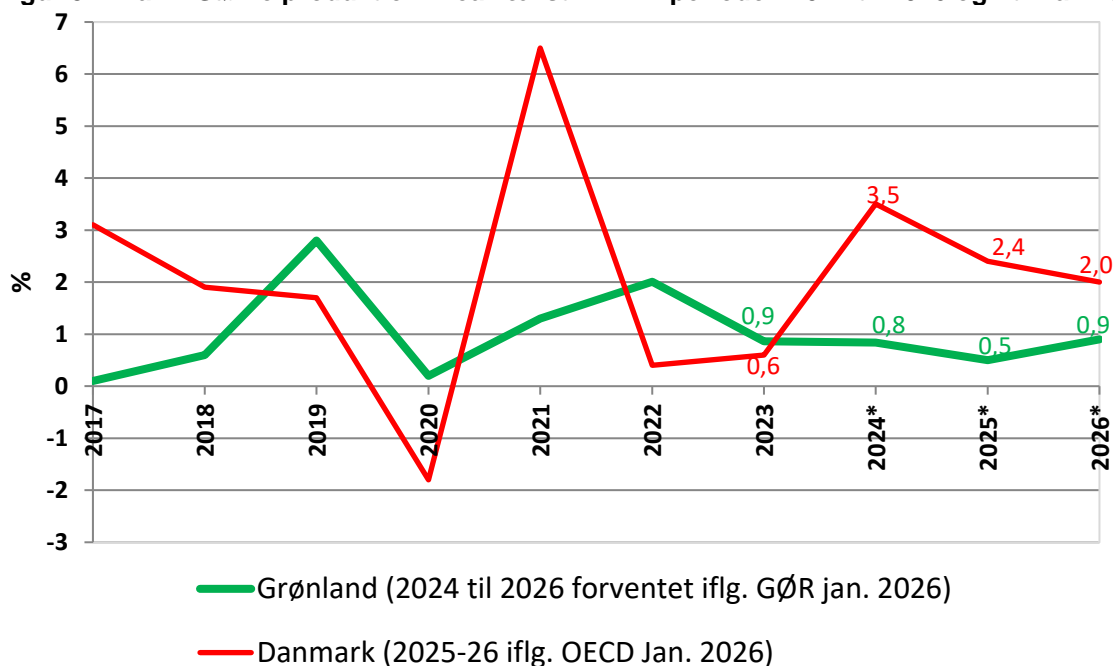
Kilde: Grønlands Statistik, FL24-26, Landskassens regnskab samt Ledelsesinfo.

Som det fremgår af Figur 30, udgjorde bloktilskuddets andel af BNP 18,1 pct. af BNP i 2023, hvilket fortsat er den seneste andel, som kendes med sikkerhed. Bloktilskuddets andel af BNP estimeres til at ligge på omkring samme niveau i årene 2024 og 2025 som i 2023. Da bloktilskuddet udgjorde 19,4 pct. i 2021 og 2020, er faldet ned til 18,1 pct. i årene 2023 i overensstemmelse med målet om at reducere afhængigheden af bloktilskuddet fra staten.

Bloktilskuddet er kun indirekte forbundet til BNP, nemlig via den efterspørgsel, som førstnævnte skaber. Bloktilskuddets andel af Landskassens samlede indtægter kan siges at være en mere direkte indikator for dets betydning. Statens Bloktilskud udgjorde f.eks. 54,9 pct. af Landskassens indtægter tilbage i 2014 men var i 2023 faldet til knap 50 pct. af Landskassens indtægter. Andelen steg formentlig til 52,8 pct. i 2024 pga. ekstraordinær stor stigning i bloktilskuddet i 2024 grundet en høj Pris- og Lønregulering.⁴ I 2025 forventes andelen af lande på 52,1 pct.

⁴ Hertil kunne yderligere lægges Landskassens indtægter fra de to aftaler med EU, det vil primært sige fra partnerskabsaftalen (2,7 pct. i 2024, jf. Figur 30), og sekundært fra fiskeriaftaler med EU (0,3 pct.). Partnerskabsaftalen med EU gav iflg. Ledelsesinfo 217,9 mio. kr. i 2024. Den budgetterede indtægt fra partnerskabsaftalen var 251,3 mio. kr. for 2024, som går igen i BO for 2025-2028, anses således som optimistisk. Dette skyldes bl.a., at 20-30 pct. af den indtægt er afhængig af målopfyldelse, som dårligt kan blive 100 pct.

Figur 31. Mål 2. Større produktion. Realvækst i BNP i perioden 2017 til 2026 og ift. Danmark

Kilder: Grønlands Statistik og GØR, Danmarks Statistik og Nationalbanken og OECD.

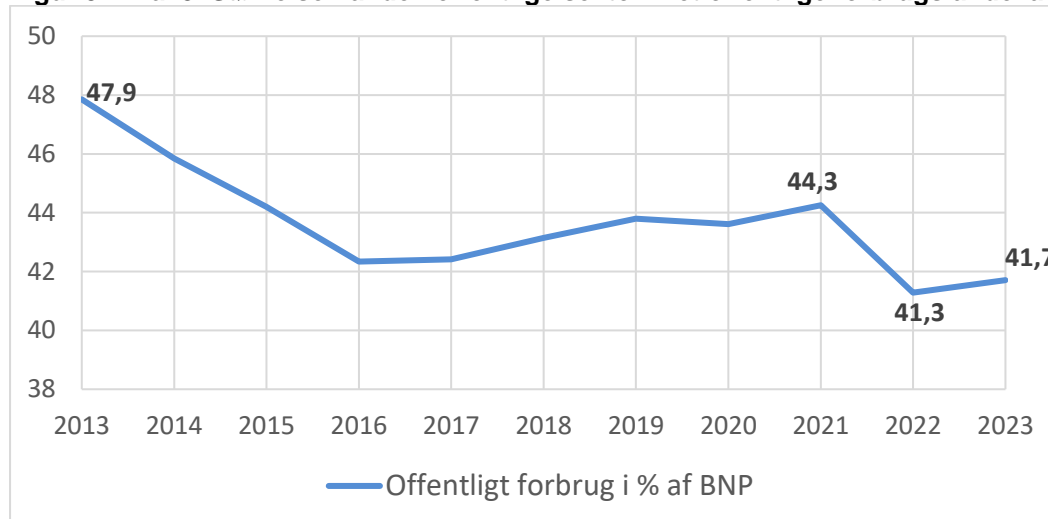
Den årlige realvækst i BNP var i perioden 2017-2024 på 1,1 pct. i Grønland og 2,0 pct. i Danmark i gennemsnit pr. år, jf. Figur 31.

Udviklingen i BNP her i landet hænger i væsentlig grad sammen med udviklingen i fiskerisektorens økonomi. I 2020 var der et stort fald i væksten i BNP i Danmark såvel som i OECD-landene som helhed og derefter en stor stigning i 2021, mens Grønland gik nogenlunde fri af disse Corona-relaterede stærke udsving.

GØR forventer i januar 2026 en real-vækst i BNP i Grønland på 0,8 pct. i 2024, 0,5 pct. og 0,9 pct. i 2026. Real-væksten i BNP var på 0,9 pct. i 2023, mens den i 2022 lå noget højere, nemlig omkring 2 pct.

Der kan ikke påvises en direkte sammenhæng mellem realvæksten i BNP her i landet og realvæksten i BNP i Danmark eller i OECD-landene jf. Figur 31. Pris- og lønudviklingen i Danmark påvirker dog direkte udviklingen i bloktilskuddet, som indgår i BNP her i landet. Og værdien af eksporten af fisk- og fiskeprodukter, der udgør det meste af vareeksporten, har en direkte betydning for BNP i Grønland.

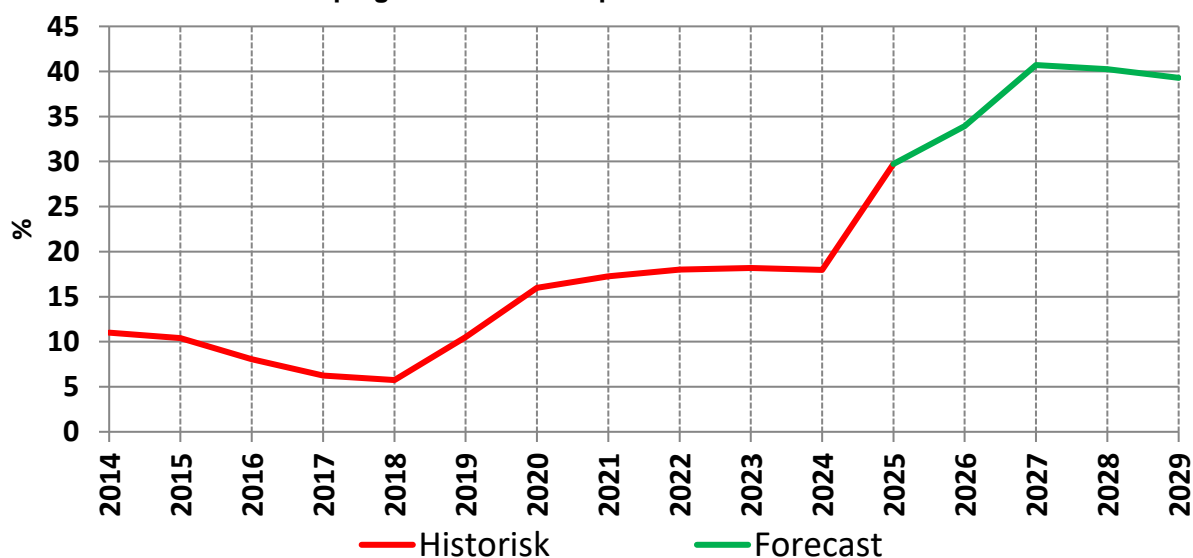
Figur 32. Mål 3. Størrelsen af den offentlige sektor. Det offentlige forbrugs andel af BNP

Kilde: Grønlands Statistik, tabel NRD10 og NRD08.

Det offentlige forbrugs andel af BNP faldt fra 2013 til 2016, men steg fra 2016 til 2021, jf. Figur 25. Det offentlige forbrug udgør fortsat en relativ høj andel (af BNP her i landet) internationalt set. Dette hænger blandt andet sammen med landets geografiske og befolkningsmæssige størrelse og bosætning.

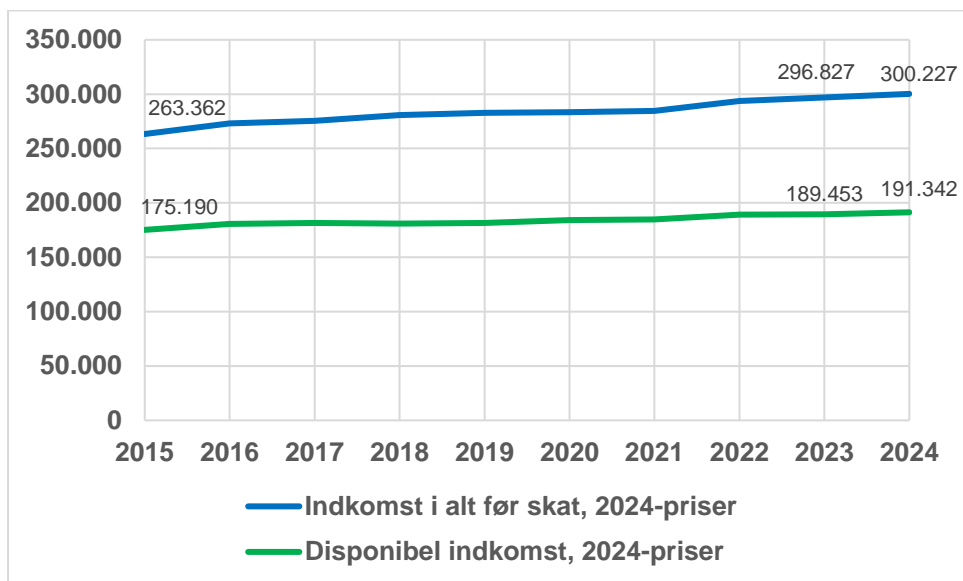
Figur 33. Mål 4. Gældsætning og økonomisk handlefrihed. Samlet nettorentebærende gæld henholdsvis forventet lånoptagelse 2014-2029 i pct. af BNP

Kilde: Baseret på tal fra Formandens Departement, Grønlands Statistik, GØR og Departementet for Finanser.
Note: Gældsgrafens BNP-tal i forecast tager til og med 2023 udgangspunkt i faktiske BNP-tal iflg. Grønlands Statistiks og GØR's fremskrivning af BNP i faste priser og inflation i notat fra jan. 2026, samt en forudsætning om, at priselementet i BNP delvist determineres af inflationen. Derefter er forudsat 1 pct. realvækst og 2 pct. inflation, dvs. ca. 3 pct. stigning i BNP i løbende priser 2026-2028.

Den samlede offentlige nettogæld i forhold til BNP var faldende til og med 2018. I perioden 2024 til og med 2027 ser det ud til, at der vil kunne blive tale om en stor stigning i den nettorentebærende gæld i pct. af BNP, jf. Figur 33. Se også Tabel 14, der er det primære grundlag for Figur 33. Ved vurderingen af nettogældens størrelse, skal der tages hensyn til landets risikoeksponering. Med den nuværende store ensidige afhængighed af fiskerisektorens økonomi er landets gældskapacitet lavere, end hvis der var flere bærende erhverv. I international sammenhæng er gælden fortsat lav, men dog stigende fra 2024-2027.

Figur 34. Mål 5. Flere i vellønnet beskæftigelse. Udviklingen i gennemsnitlig indkomst før skat for personer på 15 år og derover – i 2024-priser

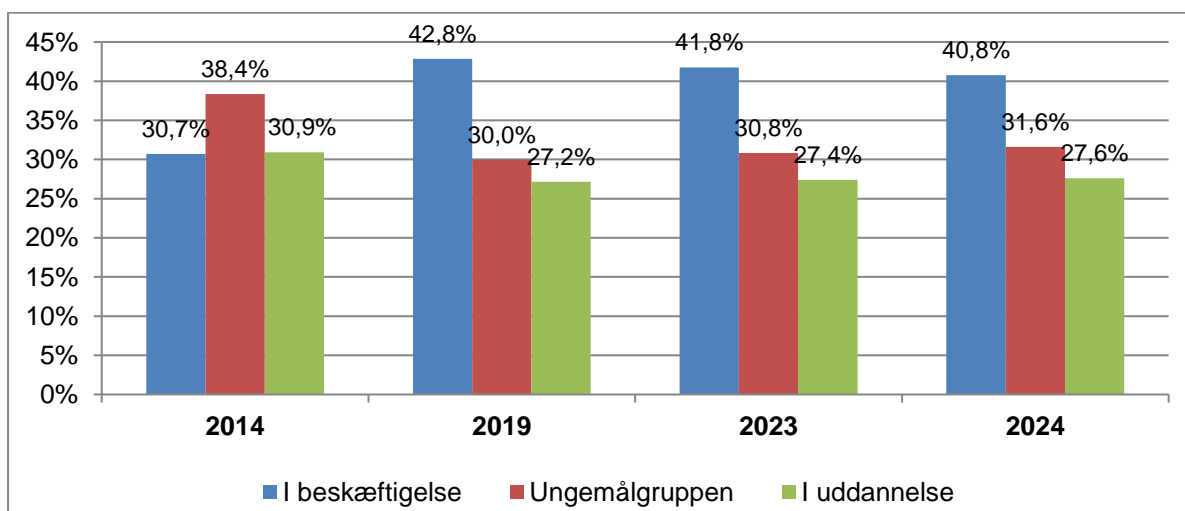
Kilde: Baseret på data fra Grønlands Statistik, tabel INDPI501, INDPI201 og PRDPRISF.

Note: Ved deflatering af indkomstbeløbene er midt-års-prisindekset anvendt. Rentes-rente-formlen (CAGR) er anvendt ved beregning af de gennemsnitlige årlige indkomststigninger 2015-2023.

Det kan ud fra de i Figur 34 viste tal beregnes, at den gennemsnitlige indkomst før skat for personer i aldersgruppen fra 15 år og derover steg med 1,5 pct. om året fra 2015 til 2023 om med 1,1 pct. fra 2023 til 2024. Tilsvarende steg den disponible indkomst, altså efter skat og renteudgifter m.v. med 1,0 pct. om året fra 2015 til 2023 og ligeledes med 1,0 pct. fra 2023 til 2024, alt målt i faste priser.

Mål og indikatorer for uddannelse

Figur 35. Mål 6. Flere unge under uddannelse eller i beskæftigelse. Andel af unge mellem 16 og 25 år, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse 2014, 2019, 2023 og 2024.

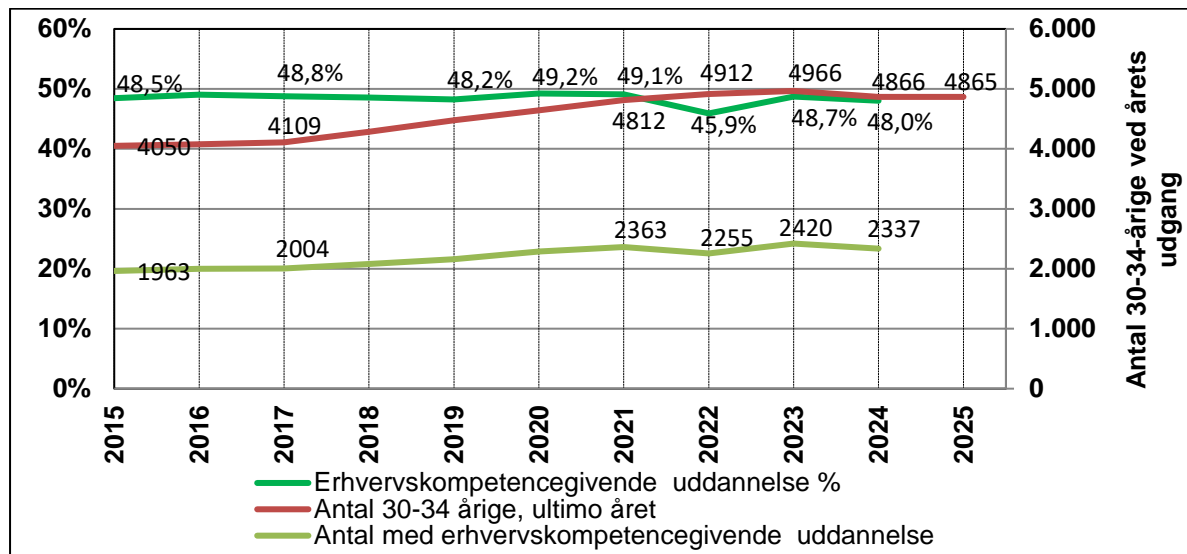

Kilde: Grønlands Statistik, tabel UDDUMG3.

Andelen under uddannelse steg med 0,2 procentpoint fra 2023 til 2024. Andelen under uddannelse var noget lavere i 2024 end tilbage i 2014. Andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse

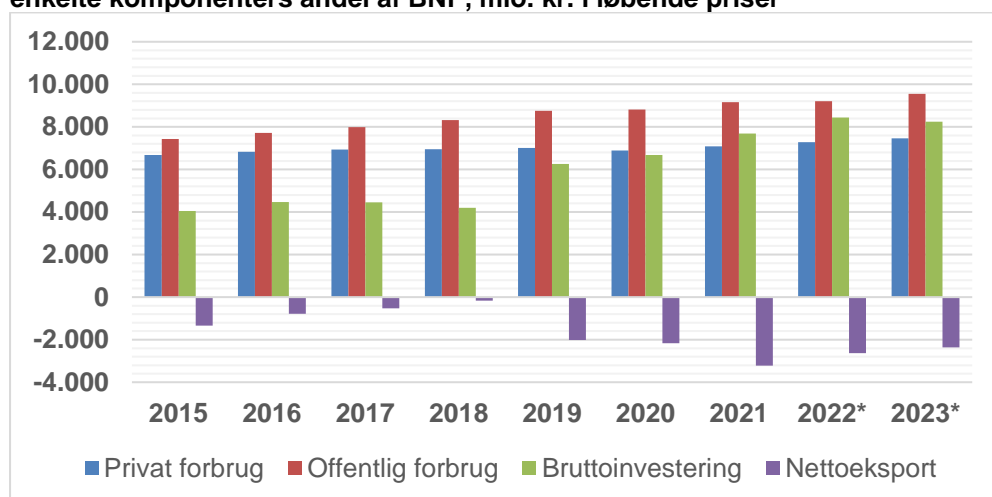
toppede i 2020 med 49,2 pct. Nogle synes at have foretrukket ufaglært arbejde fremfor at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse efter 2020.

Figur 36. Mål 6. Flere med erhvervskompetencegivende uddannelse. Antal af personer med erhvervskompetencegivende uddannelse i forhold til antallet af 30-34-årige personer.

Kilde: Grønlands Statistik, tabel UDXISCPROD (opdateres i september) og BEDSTAYY.
 Note: Folketal ultimo året = folketal pr. 1/1 det følgende år.

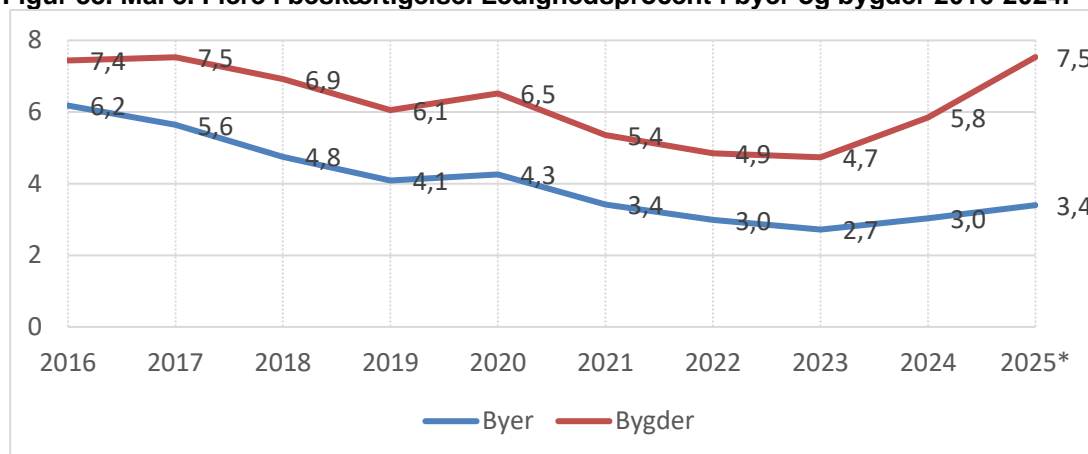
Figur 37. Mål 7. Relativt større privat sektor. Udvikling i forsyningsbalancen (2015-2023) - de enkelte komponenters andel af BNP, mio. kr. i løbende priser

Kilde: Grønlands Statistik, [NRD11]

Det fremgår af Figur 37, at den offentlige sektor har en større vækst i forhold til BNP opgjort i løbende priser end den private sektor i perioden 2015 – 2023. I faste priser har væksten i den private sektor i perioden ligget på ca. 9%, mens den i den offentlige sektor tilsvarende har ligget på ca. 8%.

Figur 38. Mål 8. Flere i beskæftigelse. Ledighedsprocent i byer og bygder 2016-2024.

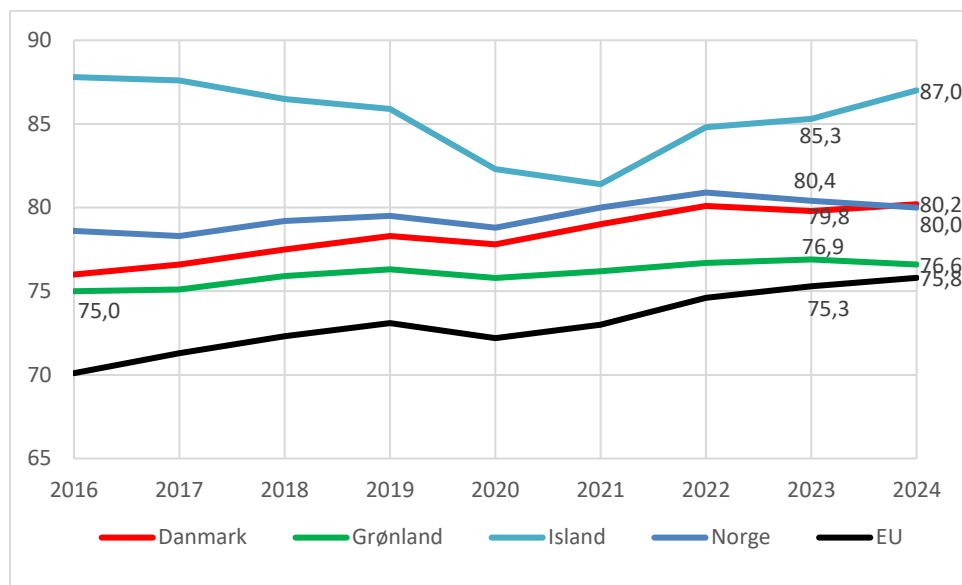

Kilde: Grønlands Statistik, tabel ARDLED3 til og med 2024.

Anm.: Tallet i 2025 er forbundet med usikkerhed. Det er et estimat baseret på tal for antal arbejdssøgende iflg. Grønlands Statistik tabel ARDLED1, udviklingen i antallet af personer i alderen 18-66 medio året (tabel BEDSTM) samt en antagelse om samme andel i arbejdsstyrken blandt de 18-66-årige fra 2023 til 2024 for alle under ét.

Ledighedsprocenten faldt, som det fremgår af Figur 38, fra 2016 frem til og med 2023 i både byer og bygder, dog undtagen i 2020, hvor der var Corona-virus. Ledighedsprocenten er, som det ligeledes fremgår klart af Figur 38, generelt højere i bygderne end i byerne. Tallene for 2025 er ikke officielle ledighedstal, men et estimat baseret på en stigning i antallet af officielt registrerede arbejdssøgende, der har været stigende i 2024 og 2025. Stigningen fra 2024 til 2025 skal derfor tages med forbehold.

Figur 39. Mål 9. Flere en del af arbejdsstyrken. Beskæftigelsesgrader i forskellige lande i 2016-2024

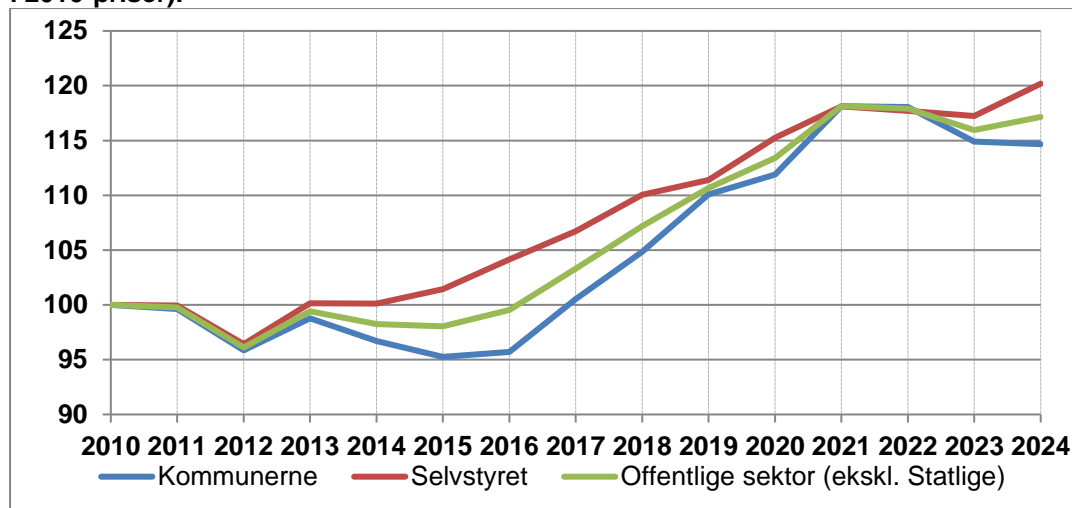

Kilde: Nordisk statistikbank (20-64-årige). For Grønland: 20-pensionsalderen.

Beskæftigelsesgraden var i 2023 rekordhøj her i landet, faldt lidt i 2024, men lå i hele perioden 2016 til 2024 over EU-gennemsnittet, jf. Figur 39. Danmark, Norge og især Island lå dog højere. Se Figur 39. Beskæftigelsesgradens størrelse har stor betydning for den offentlige økonomi både på indtægts- og udgiftssiden. Den specifikke aldersgruppe, som er omfattet (20-64-årige), har naturligvis betydning for størrelsen af beskæftigelsesgraden.

Mål og indikatorer for den offentlige sektor

Figur 40. Mål 10. Offentlige sektor. Indeks for den offentlige sektors omkostninger til løn (opgjort i 2010-priser).

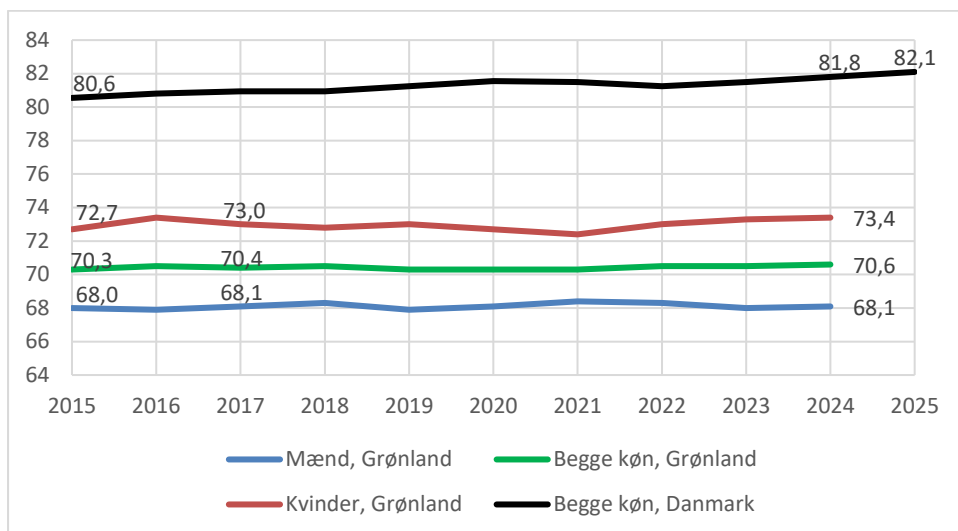

Kilde: Baseret på data fra Grønlands Statistik. Note: Den statslige del er ikke inkluderet.

Anm.: Ved omregningen fra løbende priser til faste 2010-priser er forbrugerprisindekset for juli måned anvendt.

Den samlede lønsum i selvstyret og kommunerne under ét var på samme niveau i 2016 som i 2010 opgjort i faste 2010-forbrugerpriser, jf. Figur 40. Lønsummen i den samlede offentlige sektor (selvstyret og kommunerne under ét) steg med godt 18 pct. fra 2016 til 2021 i faste forbrugerpriser. Lønudgifterne i både selvstyrets del af den offentlige sektor og i kommunerne voksede hvert år fra 2015 til 2021 målt i faste priser. Fra 2023 til 2024 steg lønudgifterne i Selvstyret men var omtrent uændrede i kommunerne, målt i faste priser.

Figur 41. Mål 11. Bedre sundhed for alle – længere levetid. Forventet middellevetid ved fødslen for mænd og for kvinder i Grønland – født i Grønland – og for alle i Danmark, 2015-2024

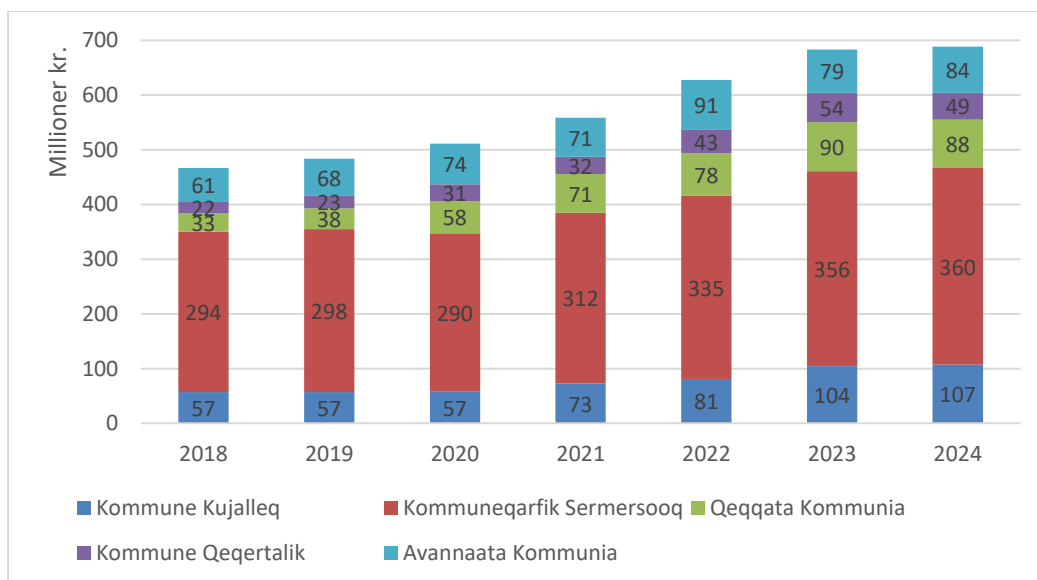
Kilde: Grønlands Statistik (tabel BEDLTALL) og Danmarks Statistik (tabel HISB7).

Anm.: For Grønland gælder den forventede middellevetid ved fødslen alene for personer født her i landet.

Middellevetiden i Grønland blandt fødte her i landet steg kun med 0,3 år for mænd og kvinder under et fra 2015 til 2024 mod en stigning i Danmark på 1,2 år i samme periode. Se

Figur 41. Kvinders (forventede) levealder (ved fødslen) er generelt højere end mænds. Det gælder i alle lande og således også i Grønland. Danmark ligger i øvrigt ca. på gennemsnittet af OECD-landene. Fra 2017 til 2024 stod middellevetiden blandt mænd her i landet i stampe, mens middellevetiden for kvinder i Grønland steg med 0,4 år. I 2024 var middellevetiden hele 5,3 år længere for kvinder end for mænd født i og med bopæl her i landet.

Figur 42. Mål 12. Tidlig indsats i forhold til anbragte børn. Udgifter i mio. kr. pr. kommune i perioden 2018-2024 til hele området "Børn med særlige behov"

Kilder: Grønlands Statistik, tabel OFDKOMRN.

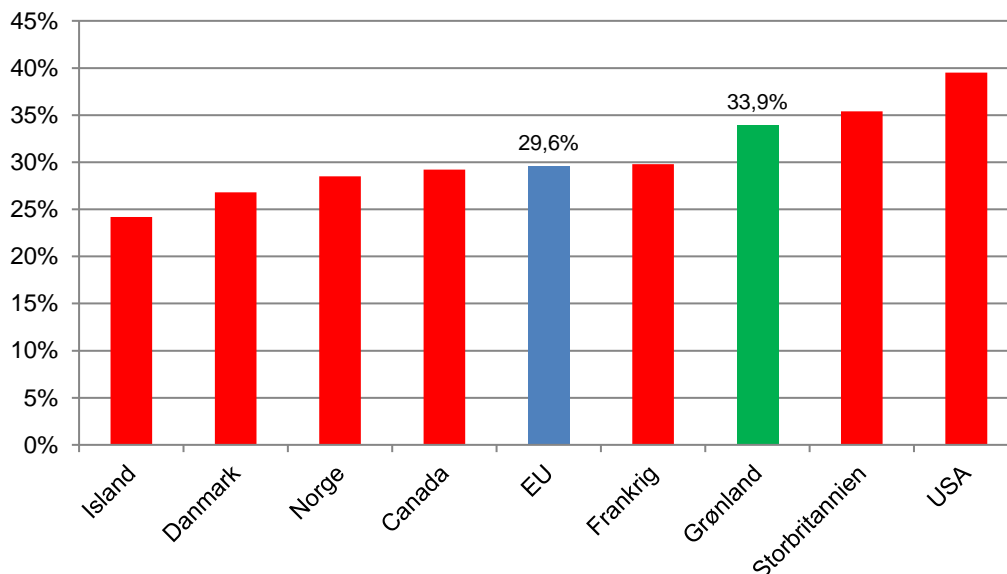
Det fremgår af Figur 42, at kommunernes udgifter til området Børn med særlige behov steg fra i alt 511 mio. kr. i 2020 til hele 683 mio. kr. i 2023, altså en stigning på 34 pct. Fra 2023 til 2024 steg udgiften kun med 0,8 pct. til 688,6 mio. kr. Køb af opholdspladser udgjorde både i 2023 og 2024 knap 68 pct. af kommunernes samlede udgifter til området. Fra 2020 til 2024 var udgiftsstigningen på 35% på tværs af

kommunerne. I Kommune Kujalleq var stigningen relativt størst, nemlig på hele 86% - svarende til 50 mio. kr. - i den nævnte periode, jf. Figur 42. Både målt pr. indbygger og pr. barn 0-17 år var udgiften højest i Kommune Kujalleq i 2024, næsthøjest i Sermersooq. Der blev gennemført en særskilt ekstern udgiftsanalyse på området i 2025 for at få udviklingen og bagvedliggende årsager nærmere dokumenteret og belyst med henblik på at søge at få, jf. afsnit derom.

Foreløbige tal for 2025 (for de 4 nordligste kommuner iflg. Ledelsesinfo) indikerer, at udgifterne til børn med særlige behov (formåls-nr. 050101) vil stige med 3-4 procent i løbende priser fra 2024 til 2025 med højest procentvis stigning i Qeqqata og Qeqertalik drevet af højere udgifter til køb af institutionspladser.

Mål og indikatorer for selvforsørgelse

Figur 43. Mål 13. Større lighed og mindre sociale skel. Gini-koefficient i en række lande i 2024

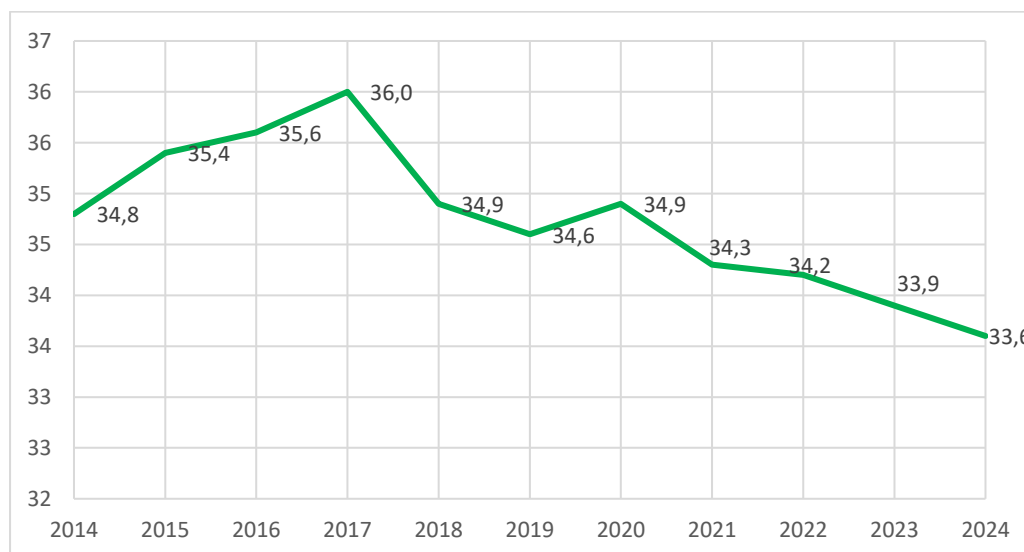

Kilde: Grønlands Statistik, ec.europa.eu, worldbank.org.

Anm.: Tal for Grønland, Danmark, Norge, EU og Frankrig er fra 2024. Resten er fra 2022.

Gini-koefficienten, der er et internationalt anvendt mål for ulighed, er relativt høj her i landet, særligt hvis der sammenlignes med de nordiske lande, jf. Figur 43.

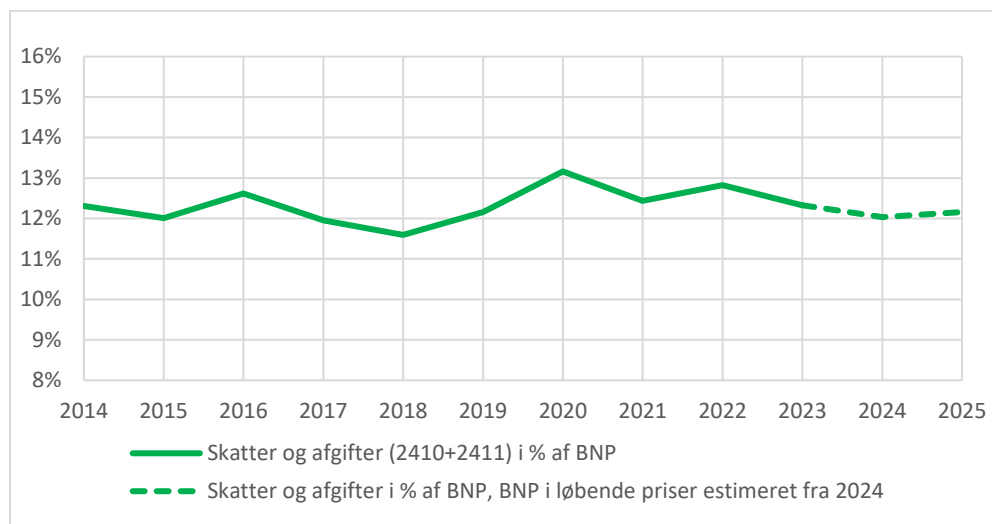
Figur 44. Mål 13. Større lighed og mindre sociale skel. Gini-koefficient for Grønland 2014-2024.

Kilde: Grønlands Statistik, tabel INDIU101.

Det fremgår af Figur 44, at GINI-koefficienten faldt fra 34,9 i 2020 til 33,6 i 2024. Dette indikerer, at den faktiske udvikling i den nævnte periode bevægede sig hen imod mindre økonomisk ulighed. Skattereformen fra 2025 forventes yderligere at reducere den økonomiske ulighed.

Figur 45. Mål 14. Udvikling af det samlede skattetryk. Skattetrykket som andel af BNP

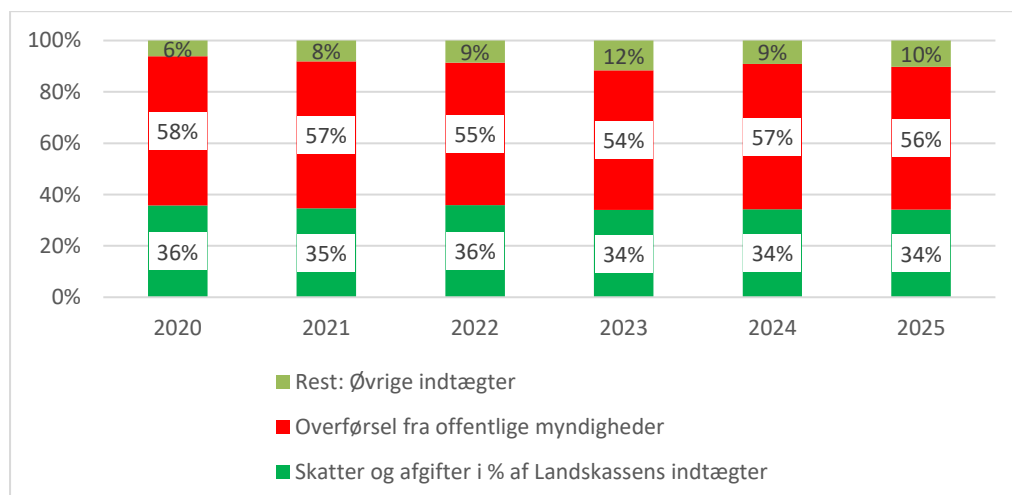
Kilder: Egne beregninger baseret på Landskassens regnskab og BNP iflg. Grønlands Statistik til og med 2023, egen fremskrivning af BNP i løbende priser baseret på GØR fremskrivning pr. januar 2026 af BNP i faste priser kombineret med GØRs inflationsforventninger pr. samme måned.

Anm.: Det er forudsat, at BNP i løbende priser stiger i lidt mindre takt end inflationen.

Skattetrykket angives almindeligvis som alle skatter og afgifter i pct. af BNP. Denne procentdel var på 12,5 pct. i 2021. I slutningen af 2023 blev forventningerne til skatter og afgifter lagt ind i finansloven for 2024. GØR fremskrev allerede i januar 2024 udviklingen i BNP i faste priser til og med 2024. Der er dog usikkerhed omkring inflationen og hvorledes præcis sammenhængen mellem inflationen og prisstigningselementet i BNP er. Men med disse forbehold ser skattetrykket i 2024 ud til at blive ca. det samme, som det var i 2021. Se Figur 45.

Når skattetrykket er så forholdsvis lavt her i landet, som tilfældet er, så hænger det sammen med, at overførsler udefra, først og fremmest statens bloktilskud, fortsat spiller en stor rolle for Landskassens samlede indtægter, jf. Figur 46.

Figur 46. Mål 14. Fordelingen af Landskassens indtægter på skatter og afgifter, overførsler udefra og resterende indtægtskilder

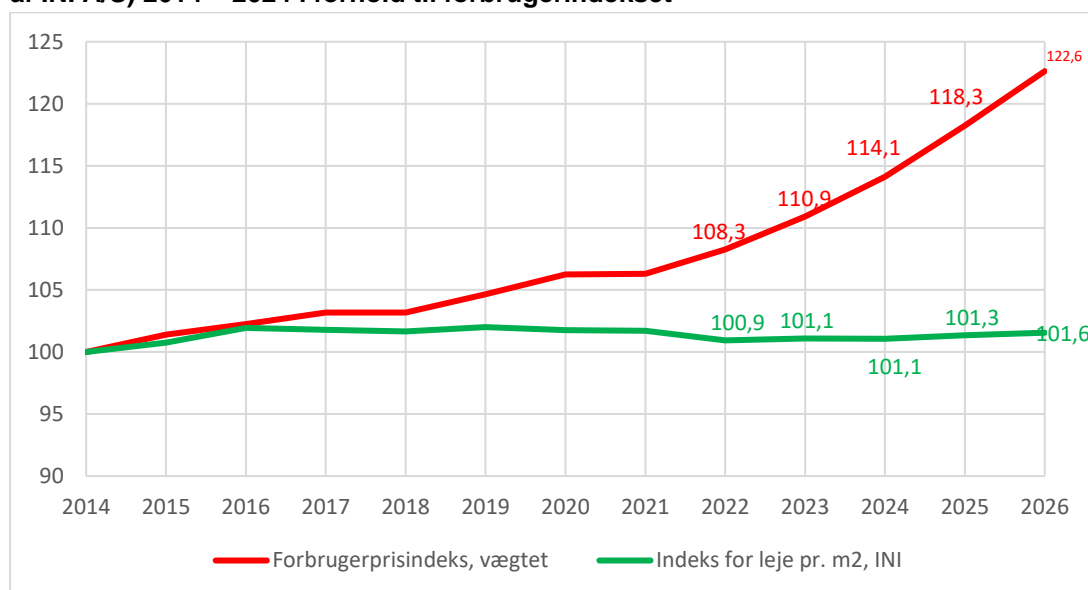

Kilde: Landskassens regnskab for 2020 – 2025.

Mål og indikatorer i øvrigt

Mål og indikatorer for selvstyrets lejeboliger

Figur 47. Mål 15. Udviklingen i huslejen per m² i Grønlands Selvstyres lejeboliger (administreres af INI A/S) 2014 – 2024 i forhold til forbrugerindekset

Kilde: Indeks-beregninger baseret på leje-priser pr. m² modtaget fra INI A/S og forbrugerprisindeks fra Grønlands Statistik, bank.stat.gl.

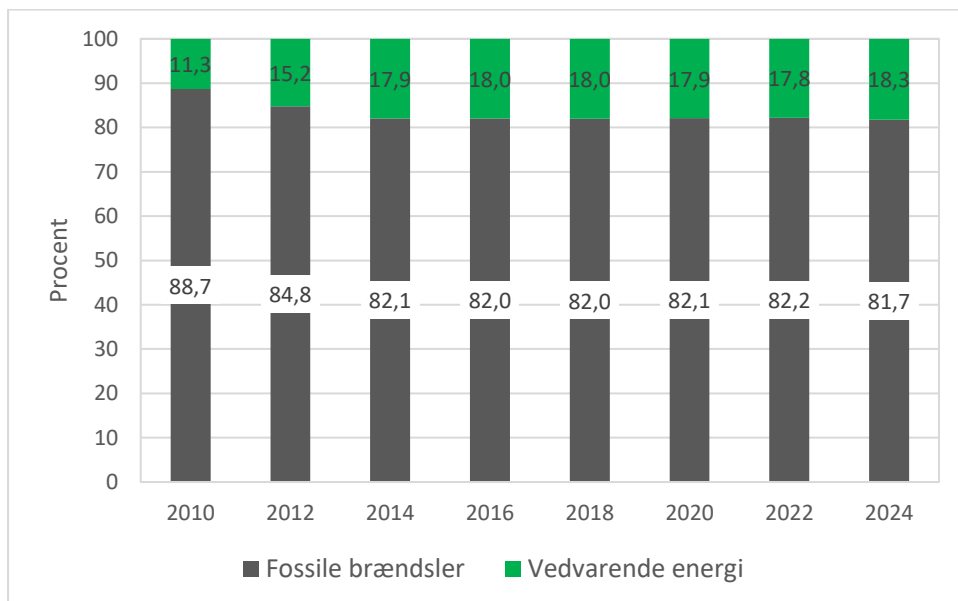
Anm.: Det vægtede forbrugerprisindeks for de enkelte år er dannet som et vægtet gennemsnit af de foreliggende pristaal hvorved tilfældige udsving minimeres. Konkret indgår januar med 25 pct., juli med 50 pct., og januar i følgende år med 25 pct. – I 2026 er forudsat stigning i forbrugerpriserne som pr. januar 2026 (3,7 pct.).

Udviklingen i huslejebetalingen i Grønlands Selvstyres lejeboliger, der administreres af INI A/S, har ikke fulgt den almindelige prisudvikling i samfundet, jf. Figur 41. Huslejeprisen pr. m² i 2026 er kun 1,6 pct. højere end tilbage i 2014, mens forbrugerprisindekset ligger 22-23 pct. højere i 2026 end tilbage i 2014. Derfor kan man sige, at lejeprisen pr. m² i Grønlands Selvstyres lejeboliger i reale priser er faldet $1 - (101,6/122,6) = \text{ca. } 17 \text{ pct.}$ fra 2014 til 2026.

Dette har bidraget til, at der er kommet stigende ubalance i boligafdelingernes økonomi, og derfor er der for få midler til det løbende vedligehold af boligerne. Derved er der gradvist opstået et stort manglende vedligehold, som også kort beskrevet i afsnit 4.7. Problemet med konsekvenserne af det manglende vedligehold og dets omfang er nærmere omtalt i Naalakkersuisuts "Redegørelse om Landsplanlægning for 2023".

Mål og indikatorer for energi

Figur 48. Mål 16. Øget selvforsyningsgrad på energiområdet. Vedvarende energi som andel af samlet energiforbrug [pct.] 2010 – 2024

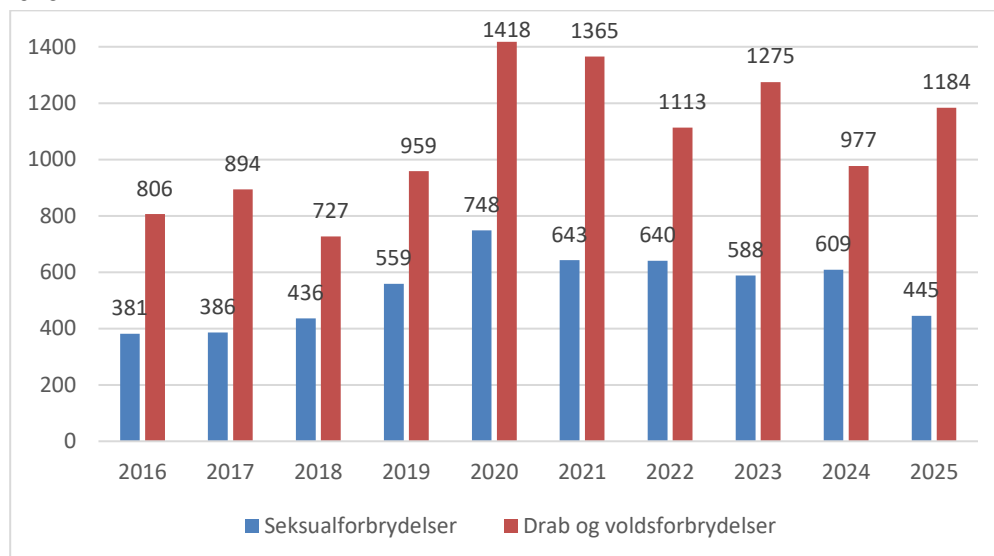
Kilde: Baseret på klimakorrigerede energiforbrugsdata fra Grønlands Statistik, ENE1ACT.

Figur 48 viser andelen af Grønlands samlede energiforbrug opdelt på henholdsvis fossile brændsler og vedvarende energi. Klimakorrigerede tal er anvendt.

Af den samlede vedvarende energi bestod de 95,8 pct. vandkraft og de resterende 4,2 pct. af affaldsvarme i 2024. I 2010 dækkede vandkraft 1087 Tera Joule (TJ) af det samlede energiforbrug og mens det udgjorde 1793 TJ i 2024 (baseret på de klimakorrigerede tal). Det samlede energiforbrug var 0,9 pct. mindre i 2024 som i 2010 målt i ikke-klimakorrigerede tal, men 2,9 pct. mindre målt i klimakorrigerede tal. Klimakorrigerede forbrugstal er energiforbrug justeret for temperaturvariationer, så udviklingen afspejler strukturelle ændringer frem for udsving i vejret.

Mål og indikatorer for nedbringelse af kriminalitet

Figur 49. Mål 17. Nedbringelse af personfarlig kriminalitet. Udvikling i antal anmeldelser 2016 - 2025.

Kilde: Baseret på data fra Grønlands Politi, Statistik.

Figur 49 viser, at antallet af anmeldte seksuelforbrydelser steg hvert år fra 2015 til 2020, men faldt derefter hvert år til og med 2025 bortset fra en midlertidig stigning i 2024. Fra 2020 til og med 2025 lå antallet af voldsforbrydelser på i gennemsnit 1222, altså godt 1200 om året.

Der var 5 drab i både 2023 og 2024, og 6 i 2025. Antallet af anmeldelser indenfor "drab og voldsforbrydelser" faldt markant fra 1.275 i 2023 til 977 i 2024, men steg til 1184 i 2025.

Liste over figurer og tabeller

Figur 1. Vurdering af væksten i BNP opgjort i perioden 2020-2026.....	6
Figur 2. Antal registrerede arbejdssøgende og ledighed 2016-2025	7
Figur 3. Uddannelsesadfærd og arbejdsmarkedstilknytning i aldersgruppen 16 – 25 år i 2024	8
Figur 4. Stigning i forbrugerprisindekset i forhold til samme periode året før (ændring i procent pr. løbende 12 måneder).....	9
Figur 5. Årlige ændringer i byggeomkostninger – sammenlignet med årlige ændringer i forbrugerpriserne her i landet.....	10
Figur 6. Udviklingen på handelsbalancen i perioden 2015-2025, opgjort i mia. kr.	11
Figur 7. Udviklingen i eksportværdi fra fiskeprodukter, 2020 – 2025.....	12
Figur 8. Indeks for gennemsnitlige kilopriser på fisk og skaldyr, 2019-2025	12
Figur 9. Udvikling i gennemsnitlige eksportpriser på de tre vigtigste arter fra direkte fra eksport fabrikstrawlerene i kr. pr. kg., 2019-2025.....	13
Figur 10. Udvikling i antal udstedte og udnyttede licenser til kystnært torskefiskeri, 2013-2024	15
Figur 11. Flypassagerer, der afrejser fra Grønland med rutefly 2015-2025	17
Figur 12. Antal hotelovernatninger 2016-2025	17
Figur 13. Andele af flypassagerer, der afrejste fra Grønland med rutefly - og andele af hotelovernatninger pr. måned i 2025	18
Figur 14. Antal unikke passagerer på krydstogter og akkumuleret antal krydstogtpassagerer i havne 2016-2025.	18
Figur 15. Årlige investeringer i mineralefterforskning (mio. kr.)	19
Figur 16. Antallet af tilladelser til forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse	20
Figur 17. Løn til ansatte i selvstyret og i kommunerne samt størrelsen af bloktilskuddet i perioden 2015-2024 i 2024-priser	22
Figur 18. Aflønning af ansatte i Kommuner og Selvstyre, 2015-2024 - procentvis fordeling på anvendelsesområder.....	23
Figur 19. Udgifter til aflønning af ansatte i kommuner + Selvstyret i alt, opgjort efter anvendelsesområder, 2015-2024 – i faste 2024-priser	23
Figur 20. Udviklingen i indtægter fra skatter og afgifter i tusinde. kr. i perioden 2015-2025, løbende tal	25
Figur 21. Provenu fra ressourcerenteafgifter på fiskeriet 2017-2025	28
Figur 22. Årlige indtægter fra royalties fra mineralområdet (tusinde kr.)	29
Figur 23. Alderssammensætning i befolkningsfremskrivning frem mod 2050	34
Figur 24. Udvikling i udgifter til alderspension 2021-2050	36
Figur 25. Antal borgere med anden oprindelse er steget med ca. 1.000 personer over de seneste 10 år: flere fra Asien og færre fra Danmark	37
Figur 26. Grønland har færre borgere med andet oprindelsesland – især personer født uden for Norden – sammenlignet med andre nordiske lande, 2024.....	37
Figur 27. Beskæftigede fra lande uden for Europa er typisk i brancher med lave uddannelseskra, mens beskæftigede fra Danmark er overrepræsenteret i brancher høje uddannelseskra, 2023	38
Figur 28. Borgere med andet oprindelsesland er oftere i den erhvervsaktive alder – både blandt personer med dansk oprindelse, men særligt blandt personer fra asiatiske lande, 2025.	39
Figur 29. Udvikling i de offentlige indtægter og udgifter, og den primære saldo frem mod 2050.....	40
Figur 30. Mål 1. Selvbærende økonomi. Nedbringelse af bloktilskuddets størrelse i forhold til BNP (Pct.) – og i forhold til Landskassens indtægter	60
Figur 31. Mål 2. Større produktion. Realvækst i BNP i perioden 2017 til 2026 og ift. Danmark.....	61
Figur 32. Mål 3. Størrelsen af den offentlige sektor. Det offentlige forbrugs andel af BNP	62
Figur 33. Mål 4. Gældsætning og økonomisk handlefrihed. Samlet nettorentebærende gæld henholdsvis forventet lånoptagelse 2014-2029 i pct. af BNP	62
Figur 34. Mål 5. Flere i vellønnet beskæftigelse. Udviklingen i gennemsnitlig indkomst før skat for personer på 15 år og derover – i 2024-priser	63

Figur 35. Mål 6. Flere unge under uddannelse eller i beskæftigelse. Andel af unge mellem 16 og 25 år, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse 2014, 2019, 2023 og 2024.	63
Figur 36. Mål 6. Flere med erhvervskompetencegivende uddannelse. Antal af personer med erhvervskompetencegivende uddannelse i forhold til antallet af 30-34-årige personer.	64
Figur 37. Mål 7. Relativt større privat sektor. Udvikling i forsyningsbalancen (2015-2023) - de enkelte komponenters andel af BNP, mio. kr. i løbende priser	65
Figur 38. Mål 8. Flere i beskæftigelse. Ledighedsprocent i byer og bygder 2016-2024.	65
Figur 39. Mål 9. Flere en del af arbejdsstyrken. Beskæftigelsesgrader i forskellige lande i 2016-2024	66
Figur 40. Mål 10. Offentlige sektor. Indeks for den offentlige sektors omkostninger til løn (opgjort i 2010-priser).	66
Figur 41. Mål 11. Bedre sundhed for alle – længere levetid. Forventet middellevetid ved fødslen for mænd og for kvinder i Grønland – født i Grønland – og for alle i Danmark, 2015-2024	67
Figur 42. Mål 12. Tidlig indsats i forhold til anbragte børn. Udgifter i mio. kr. pr. kommune i perioden 2018-2024 til hele området "Børn med særlige behov"	67
Figur 43. Mål 13. Større lighed og mindre sociale skel. Gini-koefficient i en række lande i 2024	68
Figur 44. Mål 13. Større lighed og mindre sociale skel. Gini-koefficient for Grønland 2014-2024.	68
Figur 45. Mål 14. Udvikling af det samlede skattetryk. Skattetrykket som andel af BNP	69
Figur 46. Mål 14. Fordelingen af Landskassens indtægter på skatter og afgifter, overførsler udefra og resterende indtægtskilder.....	69
Figur 47. Mål 15. Udviklingen i huslejen per m ² i Grønlands Selvstyres lejeboliger (administreres af INI A/S) 2014 – 2024 i forhold til forbrugerindekset	70
Figur 48. Mål 16. Øget selvforsyningsgrad på energiområdet. Vedvarende energi som andel af samlet energiforbrug [pct.] 2010 – 2024	71
Figur 49. Mål 17. Nedbringelse af personfarlig kriminalitet. Udvikling i antal anmeldelser 2016 - 2025.	72

Tabel 1. Antallet og andel af registrerede arbejdssøgende de største byer og resten af landet, opgjort januar 2026	7
Tabel 2. Antallet arbejdssøgende i byer og bygder pr. køn, opgjort januar 2026	8
Tabel 3. Fiskere og fartøjers fangst på grønlandske licenser, 2019-2025 (tons).....	14
Tabel 4. De mest fremskredne mineralprojekter	20
Tabel 5. Procentvise stigninger i udgiften til aflønning af personale i Selvstyret og i kommunerne i perioden 2015-2024 i løbende priser, faste priser og pr. årsværk målt i faste priser	24
Tabel 6. Oversigt over hovedtal fra regnskaber og budgetter for 2018-2028 (i mio. kr.).	25
Tabel 7. Provenu fra direkte skatter i perioden 2025-2025 opgjort efter art	26
Tabel 8. Udviklingen i de indirekte skatter 2015-2025, i mio. kr.	27
Tabel 9. Beholdning og indskud i Råstoffonden 2022 - 2025	29
Tabel 10. Provenu fra krydstogtskibe og -passagerer i 2024 og 2025	30
Tabel 11. Restanceudviklingen fra primo 2025 til primo 2026 fordelt på restancearter.....	30
Tabel 12. Kommunernes økonomi, mio. kr. (positive tal betegner udgifter)	32
Tabel 13. Befolkningen fordelt på grupper i udvalgte år i fremskrivningen 2026-hovedalternativ.	35
Tabel 14. Forventet udvikling i rentebærende og nettorentebærende gæld i selvstyret, selvstyrets aktieselskaber og kommunerne i perioden 2025-2029.	41

Tabel 15. Nøgletal for finansloven for 2026. DAU-resultat og DA-resultat for 2026 samt budgetoverslagsårene 2027-2029 (mio. kr.).....	43
Tabel 16. Oversigt over udmøntning af rammeaftalen med dette oplæg (mio. kr.)	46
Tabel 17. Indikatorer til belysning af fremdrift i forhold til relevante mål	59

23-04-2026